

دفترچه شماره ۱ از ۲

آزمون سراسری خارج کشور ورودی دانشگاه‌های کشور - سال ۱۴۰۲

تیر ماه ۱۴۰۲

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی

مواد امتحانی	تعداد سوال	از شماره	تا شماره	وقت پیشنهادی
ریاضی	۲۰	۱	۲۰	۳۰ دقیقه
ادبیات اختصاصی	۳۰	۲۱	۵۰	۳۰ دقیقه
علوم اجتماعی	۱۵	۵۱	۶۵	۱۳ دقیقه
روانشناسی	۱۵	۶۶	۸۰	۱۲ دقیقه
تعداد کل سؤالات: ۸۰		مدت پاسخ‌گویی: ۸۵ دقیقه		

ریاضی

وقت پیشنهادی: ۳۰ دقیقه

۱- اگر $A = \sqrt[3]{4\sqrt{8}} (18)^{-1/5}$ باشد، حاصل $\frac{1}{3} (10 + A^{-1})$ کدام است؟

- (۱) ۰/۷۵ (۲) ۰/۵ (۳) ۰/۲۵ (۴) ۰/۲۵

۲- حسن و امیر در شهر A ساکن هستند. حسن برای رفتن به شهر B، ابتدا ۱۵ کیلومتر در جهت جنوب و سپس ۱۵ کیلومتر در جهت شرق می‌پیماید. امیر برای رفتن به شهر B در مسیر اول ۱۴ کیلومتر را در جهتی می‌پیماید که با طی کردن a کیلومتر در مسیر دوم و عمود بر مسیر اول به نقطه C برسد. نهایتاً با پیمایش ۷ کیلومتری عمود بر مسیر دوم به شهر B می‌رسد. در مجموع دو نفر کمترین مسافت را طی می‌کنند. کدام فرد و چند کیلومتر کمتر مسافت را برای رسیدن به شهر B طی می‌کند؟

- (۱) حسن، ۶ (۲) امیر، ۶ (۳) حسن، ۳ (۴) امیر، ۳

۳- مثلی که رئوس آن مبدأ مختصات، نقطه‌ای با عرض c و نقطه‌ای با طول یکی از ریشه‌های معادله $-x^2 + 2x + c = 0$ روی محورهای مختصات باشد را در نظر بگیرید. اگر مساحت مثلث برابر c^2 باشد، مقدار c کدام است؟

- (۱) ۰/۷۵ (۲) ۰/۸ (۳) ۱/۲ (۴) ۱/۲۵

۴- اگر ضابطه تابع خطی $f(x) = \frac{-4}{a+2}x + b$ ، $f(1) = 2a - 1$ و $f(-\frac{a}{2}) = 2$ باشد، مقدار $\frac{b}{a}$ کدام است؟

- (۱) ۳/۲ (۲) ۱/۶ (۳) ۲ (۴) ۱

۵- اگر f تابع ثابت و برای $m, n, k \in \mathbb{N}$ ، $f(kx) = (k^2 - 3)f(x)$ و تابع g به صورت زیر یک تابع همانی باشد، مقدار $f(m)$ کدام است؟
 $g = \{(k, n^2 - 3n + 4), (2n, m^2 - 4m + 4), (4(n), n - 4)\}$

- (۱) -۴ (۲) -۳ (۳) -۲ (۴) صفر

۶- تابع f همانی و $g(x) = [x] + [-x]$ با دامنه $1 \leq x \leq -1$ است. به ازای چند مقدار صحیح x، اعضای مجموعه بُرد تابع $\frac{f}{g}$ مقداری صحیح است؟

- (۱) صفر (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) ۳

۷- اگر تابع خطی $f(x) = (\frac{1-m}{2})x - m + \frac{1}{2}$ به ازای همه مقادیر m از نقطه (a, b) بگذرد، مقدار $\frac{a}{b}$ کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{4}$ (۲) $-\frac{1}{4}$ (۳) ۴ (۴) -۴

۸- مجموع ریشه‌های معادله $ax^2 + (a + \frac{4}{3})x + 2 = 0$ با حاصل ضرب ریشه‌های معادله $3x^2 - 4x - a = 0$ برابر است. محور تقارن سهمی

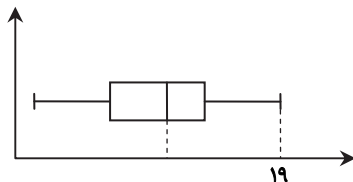
$y = -ax^2 - (1 + \frac{5}{2}a)x - 1$ کدام است؟

- (۱) $x = \frac{3}{4}$ (۲) $x = -\frac{3}{4}$ (۳) $x = \frac{11}{8}$ (۴) $x = -\frac{11}{8}$

۹- دو شیر A و B به یک استخر متصل هستند. شیر A، ۱۵ ساعت دیرتر از شیر B استخر را پر می‌کند. اگر دو شیر باز باشند، استخر در ۴ ساعت پر می‌شود. چند شیر از نوع A به استخر اضافه کنیم تا وقتی همه شیرها به طور هم‌زمان باز باشند، استخر در یک ساعت پر شود؟

- (۱) ۱۲ (۲) ۱۴ (۳) ۱۶ (۴) ۱۸

۱۰- داده‌های نمودار روبه‌رو، اعداد فرد هستند. اگر ۵ داده کمتر از میانه باشد، کدام می‌تواند بیشترین مقدار ممکن برای میانه باشد؟

(۱) ۱۸

(۲) ۱۲

(۳) ۱۴

(۴) ۱۶

۱۱- اگر ۱، ۲a، ۴، به ترتیب مربع انحراف از میانگین داده‌های ۸، ۹، ۶a، ۱۱ باشد، مقدار انحراف معیار داده‌ها کدام است؟

- (۱) $\frac{5}{\sqrt{10}}$ (۲) $\frac{3}{\sqrt{5}}$ (۳) ۱/۸ (۴) ۲/۵

۱۲- قرار است در زمینی به مساحت b مدرسه‌ای ساخته شود که مساحت حیاط آن برابر a باشد. دانش‌آموزی استدلال زیر را در مورد رابطه بین a و b نوشته است. ایراد این استدلال در کدام گام است؟

۱) $a < b$

۲) $a^2 < ab$

۳) $a^2 - b^2 < ab - b^2$

۴) $(a-b)(a+b) < (a-b)b$

۵) $\frac{(a-b)(a+b)}{(a-b)} < \frac{(a-b)b}{(a-b)}$

۶) $a+b-(b) < b-(b)$

۷) $a < 0$

طرفین نامساوی گام ۱ را در a ضرب کرده است.

b^2 را از طرفین نامساوی گام ۲ کم کرده است.

طرفین نامساوی گام ۳ را تجزیه کرده است.

طرفین نامساوی گام ۴ را بر $a-b$ تقسیم کرده است.

b را از طرفین نامساوی گام ۶ کم کرده است.

۲ (۴)

۳ (۳)

۵ (۲)

۶ (۱)

۱۳- کدام گزاره، هم‌ارز منطقی گزاره $[((p \vee \sim q) \Rightarrow (p \wedge \sim q)) \Rightarrow r]$ است؟

(۲) $[(p \wedge \sim q) \vee (\sim p \wedge q)] \vee \sim r$

(۱) $[(p \wedge \sim q) \vee (\sim p \wedge q)] \wedge r$

(۴) $(p \wedge \sim q \wedge \sim r) \vee (\sim p \wedge q \wedge \sim r)$

(۳) $(p \vee \sim q \vee \sim r) \wedge (\sim p \vee q \vee \sim r)$

۱۴- در یک منطقه ۲۲۵ نفر از افراد ۱۸ ساله و بیشتر، جویای کار هستند. اگر ۴۵ شغل ایجاد شود، ۵ درصد از نرخ بیکاری کمتر می‌شود، چند شغل دیگر ایجاد شود تا نرخ بیکاری $\frac{1}{3}$ کاهش یابد؟

۱۵۰ (۴)

۷۵ (۳)

۶۰ (۲)

۳۰ (۱)

۱۵- دو نفر می‌خواهند زمینی به شکل مستطیل را به دو قسمت مساوی تقسیم کرده و حصارکشی کنند، به طوری که یک حصار بین دو قسمت مشترک باشد. اگر کمترین طول حصارکشی ۲۱۰ متر باشد، ضابطه جبری مساحت زمین کدام است؟

(۲) $S(x) = 210x - \frac{1}{4}x^2$ و $0 < x < 105$

(۱) $S(x) = 210x - \frac{1}{4}x^2$ و $0 < x < 70$

(۴) $S(x) = 105x - \frac{3}{4}x^2$ و $0 < x < 105$

(۳) $S(x) = 105x - \frac{3}{4}x^2$ و $0 < x < 70$

۱۶- یک فروشگاه دارای ۵ درب است. وقتی مشتری از یک درب وارد می‌شود باید از درب دیگری خارج شود. زهرا و نازنین به چند طریق می‌توانند از فروشگاه خرید کنند به طوری که آن‌ها از درب ورودی و خروجی یکسانی استفاده نکرده باشند؟

۱۳۰ (۴)

۱۶۰ (۳)

۲۶۰ (۲)

۳۲۰ (۱)

۱۷- خانواده‌ای ۵ فرزند دارد که دو فرزند آن‌ها دوقلو هستند. قرار است والدین به همراه ۳ تا از فرزندان به یک مهمانی بروند، احتمال اینکه دو قلوها باهم به مهمانی نروند، کدام است؟

۰/۷ (۴)

۰/۳ (۳)

۰/۶ (۲)

۰/۱ (۱)

۱۸- جمله ششم دنباله بازگشتی $a_1 = a_2 = 1$ ، $a_n = a_{n-1} + 2a_{n-2}$ ، $a_{n-1} = a_n - \left[\frac{n}{2}\right] + 2a_{n-2}$ ، $a_{n-1} = a_n - \left[\frac{n}{2}\right]$ کدام است؟ (علامت جزء صحیح است.)

۱ (۴)

-۱ (۳)

۳ (۲)

-۳ (۱)

۱۹- جملات x و y سه جمله متوالی یک دنباله حسابی و مجموع آن‌ها برابر ۲۱ است. اگر $x+6, y+4, z+2$ یک دنباله هندسی باشد، مقدار $\left[\frac{xy}{z}\right]$ کدام است؟

۱۲ (۴)

۱۱ (۳)

۴ (۲)

۳ (۱)

۲۰- نمودار تابع نمایی $f(x) = k - \left(\frac{1}{9}\right)^{ax+b}$ محورهای طول و عرض را در نقاطی به فاصله ۶ واحدی از مبدأ مختصات قطع می‌کند، مقدار bk کدام است؟

-۳/۵ (۴)

-۴/۵ (۳)

-۲/۵ (۲)

-۵/۵ (۱)

ادبیات اختصاصی

وقت پیشنهادی: ۳۰ دقیقه

۲۱- کدام عبارت از لحاظ تاریخ ادبیات «درست» است؟

- (۱) بسیاری از اشعار پارتی در آثاری مانند کلیله و دمنه و هزار و یک شب به جا مانده است.
- (۲) زبان پارتی تا اواخر دوره ساسانیان رواج داشت و در شرق و شمال شرقی ایران متداول بود.
- (۳) آثار ادبی منظوم و منثور زبان پهلوی از بین رفته، ولی ترجمه عربی و فارسی برخی از آنان موجود است.
- (۴) فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی که به خط میخی نوشته می‌شد، مربوط به (۳۰۰ ق. م.) تا حدود (۷۰۰ م.) است.

۲۲- کدام عبارت «فاقد» ویژگی زبانی موجود در «کلیله و دمنه» است؟

- (۱) ملک پیلان با جملگی حشم به آب خوردن به سوی آب چشمه رفت و آن زمین خرگوشان بود.
- (۲) هرگاه که دست در شاخی زند بار دیگر در سر آید و مثلاً سنگ راه در هر گام پای دام او باشد.
- (۳) و لابد خرگوش را از آسیب پیل زحمتی باشد و اگر پای بر سر ایشان نهد، گوش مال تمام یابند.
- (۴) از حقوق رعیت بر ملک آن است که هریک را بر مقدار مروت و یکدلی به درجه‌ای رساند.

۲۳- با توجه به تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، کدام موارد نادرست ذکر شده است؟

- (الف) قرن چهارم دوره طلایی همراه با شکوفایی روح ایرانی بود که با زکریای رازی آغاز شد.
 - (ب) شاهنامه ابومنصوری در سال ۳۶۴ قمری به دست عده‌ای از دانشوران خراسان نوشته شد.
 - (ج) «تاریخ الرسل و الملوک» را ابوعلی بلعمی به دستور منصور بن نوح سامانی به زبان عربی نوشته است.
 - (د) عهد سامانی بیشتر به موضوع‌های حماسی، ملی و تاریخی توجه دارد و نثر این دوره ساده و روان است.
 - (ه) در دوره سلجوقی شعر حکمی و اندرزی به پختگی رسید و کسایب مروزی قصیده‌ای در این موضوع سرود.
- (۱) «ب» - «ج» (۲) «الف» - «ه» (۳) «الف» - «ب» (۴) «ج» - «د»

۲۴- کدام عبارت از نظر تاریخ ادبیات «کاملاً» درست است؟

- (۱) مثنوی‌های جمشید و خورشید و تحفة الاحرار به پیروی از نظامی گنجه‌ای سروده شده است.
- (۲) فخرالدین عراقی در کتاب لمعات خود مبانی اخلاقی را در قالب نثر عالمانه بیان کرده است.
- (۳) جامی، شاعر بزرگ قرن هشتم، کتاب بهارستان را به تقلید از گلستان سعدی سروده است.
- (۴) نثر طبقات ناصری، تاریخ و صاف و مرصادالعباد به ترتیب فنی، پیچیده و موزون است.

۲۵- در کدام مورد، ویژگی فکری سبک عراقی و ویژگی زبانی سبک هندی (در نثر) آمده است؟

- (۱) مدعیان عرفان، اندکاندک اصالت خود را دست دادند. - نثر این دوره به علت مدح و چاپلوسی از رونق افتاد.
- (۲) صنایع ادبی جای تعمق و تفکر را گرفت. - از صحت و اتقان مطالب کاسته شد و ضعف و انحطاط فکری فراگیر شد.
- (۳) در نثر آوردن جملات طولانی و کاربرد افعال با پیشوندهای متعدد وجود داشت. - تحقیق و تتبع در بین علما و ادیبان تضعیف شد.
- (۴) نگارش کتاب‌هایی با عنوان فرهنگ لغت در این دوره رواج یافت. - در کتاب‌های مصنوع و متکلف بیشتر به ظاهر سازی و تصنع پرداختند.

۲۶- از دیدگاه تاریخ ادبیات، کدام یک از قسمت‌های مشخص شده، نادرست است؟

«نثر فنی در قرن هفتم ضعیف می‌شود و در قرن هشتم از میان می‌رود. ملاحسین واعظ کاشفی کلیله و دمنه را به انشای دوره خود بازمی‌گرداند»

(۲)

(۱)

و آن را «انوار سهیلی» می‌نامد. تاریخ‌نویسی در این دوره به اسلوب ساده رواج می‌یابد؛ نثر ساده این دوره همه جا فصیح و بلیغ است.»

(۴)

(۳)

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۲۷- هریک از ویژگی‌های زیر به ترتیب، مربوط به کدام شاعر است؟

- در طنز و هزل و هجو چیره دست بود و در اشعارش اندیشه‌های نوگرایانه وجود داشت.
- تصنیف‌ها و ترانه‌های میهنی او در برانگیختن مردم و آزادی‌خواهی نقش مهمی داشت.
- وی تحت تأثیر شاعران گذشته به ویژه مسعود سعد و سعدی بود.
- شاعر، روزنامه‌نگار، نمایش‌نامه‌نویس و نظریه پرداز دوره مشروطه بود.

(۱) ایرج میرزا - عارف قزوینی - فرخی یزدی - میرزاده عشقی

(۲) نسیم شمال - عارف قزوینی - ملک الشعرای بهار - میرزاده عشقی

(۳) ایرج میرزا - سید اشرف الدین گیلانی - فرخی یزدی - ملک الشعرای بهار

(۴) سید اشرف الدین گیلانی - میرزاده عشقی - فرخی یزدی - ملک الشعرای بهار

۲۸- با توجه به نثر دوره معاصر در متن زیر، چند «خطا» به چشم می‌خورد؟

«نخستین رمان تاریخی این دوره را محمداقرا میرزا خسروی با نام «شمس و طغرا» نوشت. نثر داستانی معاصر با عنوان «جعفرخان از فرنگ برگشته» به قلم حسن مقدم آغاز شد. داستان نویسی نوین با افرادی مانند محمدعلی جمال‌زاده گسترش یافت. بزرگ علوی نویسنده «چشم‌هایش» و صادق چوبک نویسنده «تنگسیر» از معروف‌ترین نویسندگان سبک تلفیقی هستند.»

(۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

۲۹- در کدام ابیات آرایه «مجاز» یافت می‌شود؟

الف) به کهسار چون ابر خوش برشده
ب) گفتم بیا صفای مودت به هم مزن
ج) جهان جوی در زیر پولاد بود
د) در آن ملک قارون برفتی دلیر
ه) گرچه دو رو همچو زرم مهر تو دارد نظرم

(۱) «الف» - «ب» - «د» - «ه»

(۳) «ب» - «ج» - «د»

۳۰- بیت زیر، «فاقد» کدام آرایه ادبی است؟

گرت چون چنگ به بر درکشد زمانه‌ی دون

(۱) تشبیه - ایهام تناسب

(۳) تضاد - حسن تعلیل

۳۱- کدام بیت به «ایهام، ایهام تناسب، واج آرای و استعاره مکنیه» آراسته شده است؟

(۱) آن چنان دور از لبش بگذاختم کز تاب درد
(۲) دور از تو هر شب تا سحر گریان چو شمع محفلم
(۳) هر موی بر اعضای من کوکو زند چون فاخته
(۴) مردم چشم هنر از داغ او در خون نشست

۳۲- کدام بیت به آرایه‌های «استعاره، حسن تعلیل و تشبیه» مزین شده است؟

(۱) باردار از او لطافت و تابدار از او فروغ
(۲) به چشم اهل نظر صبح روشنم زان روی
(۳) در وداع شب همانا خون گریست
(۴) آب در جویزان نمی‌گیرد قرار

۳۳- آرایه‌های بیت زیر، کدام است؟

ماه از اثر مهر رخت یافت نشانی

(۱) تشبیه - حسن تعلیل - مجاز - ایهام

(۲) ایهام - ایهام تناسب - جناس - استعاره مکنیه

(۳) تشبیه - اغراق - حسن تعلیل - حس آمیزی

(۴) اغراق - ایهام تناسب - جناس - استعاره مصرحه

۳۴- آرایه‌های مقابل همه ابیات کاملاً درست است؛ به جز

(۱) شراب گرد کدورت نبرد از دل ما
(۲) آب چشم و رنگ روی ما ندارد قیمتی
(۳) عیب نبود گر ترنج از دست شناسم که نیست
(۴) بشکفت نیش‌خنده مفتون که سایه گفت

۳۵- «استعاره، موازنه و تضاد» در کدام ابیات یافت می‌شود؟

الف) در وهم نگنجد که چه دلبند و چه شیرین
ب) گهی افتان و خیزان چون غباری در بیابانی
ج) بی‌تو گر در جنتم ناخوش شراب سلسبیل
د) آتش آه است و دود می‌رودش تا به سقف
ه) هر که جز مهر تو اندوخت هوس بود هوس

(۱) «ج» - «ب» - «د» (۲) «الف» - «د» - «ه» (۳) «ب» - «ه» (۴) «ج» - «د»

۳۶- آرایه ابیات زیر به ترتیب، کدام است؟

- (الف) ای که پرستی سرگذشتم پایم اندر گل فروشد
(ب) با خیال روی و مویش غرق نور و ظلمتم
(ج) شکوه تاج سلطانی که بیم جان درو درج است
(د) هم فتنه مردم شدی از نرگس پرفرن
(۱) کنایه - تشبیه - اسلوب معادله - موازنه
(۳) اغراق - لفونشر - ایهام - موازنه

۳۷- در کدام مورد هر دو واژه قافیه، «وجه شبه» محسوب می‌شوند؟

- (۱) رهی نغمه آتشین ساز کرد
(۲) غمش در نهان‌خانه دل نشیند
(۳) مرا بسود و فروریخت هرچه دندان بود
(۴) روی تو چون نوبهار جلوه‌گری می‌کند

۳۸- از میان ابیات زیر به ترتیب، کدام بیت «ذوقافیتین» و قافیه کدام بیت نادرست است؟

- (الف) چون به دستان زدن گشادی دست
(ب) شراب لعل می‌سازد عرق را روی گلگونش
(ج) تو را این همه ایدر آراسته است
(د) از رخس خواهند جای بوسه ناهمیدگان
(۱) «الف» - «ب» (۲) «ج» - «ب» (۳) «الف» - «د» (۴) «ج» - «د»

۳۹- وزن کدام سروده در مقابل آن نادرست است؟

- (۱) بر دوردست این ره چشمی در انتظار است (مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن)
(۲) موجیم و وصل ما از خود بریدن است (مستفعلن فعل، مستفعلن فعل)
(۳) شبی به حلقه درگاه دوست دل بندیم (مفاعله فاعلاتن مفاعله فاعلاتن)
(۴) از زخم تا ستاره عروجی دوباره بود (مفعول فاعلاتن مفاعله فاعلاتن)

۴۰- در کدام بیت وزن همسان و ناهمسان «هر دو» یافت می‌شود؟

- (۱) از پای فتادیم چو آمد غم هجران
(۲) خود کرده بود غارت عشقش حوالی دل
(۳) عیب دگران نگویم این‌بار
(۴) ساقی بده ز جام جم ارباب شوق را

۴۱- به ترتیب، وزن کدام مصراع‌ها «دوری» است و کدام مصراع‌ها در «بحر رجز» سروده شده است؟

- (الف) هر لب که بی‌آهی بود کم از لب چاهی بود
(ج) دارم دلی که هرگز نشکسته خاطری را
(ه) جانا کجا داری خبر از اشک بی‌آرام ما

- (۱) «الف» - «ه» - «ب» - «ج» (۲) «ب» - «ج» - «الف» - «د»
(۳) «ج» - «د» - «الف» - «ه» (۴) «ب» - «د» - «ج» - «ه»

۴۲- کدام مصراع‌ها به ترتیب، در بحر «رمل، متقارب و هزج» سروده شده‌اند؟

- (الف) ز سحرانگیزیت ای چشم کافر کیش حیرانم
(ج) سر از کمند نیچم اگر تو صیادی
(ه) چو آشفته بازار بازارگانی

- (۱) «د» - «ب» - «ج» (۲) «د» - «ه» - «الف» (۳) «ب» - «ه» - «ج» (۴) «د» - «الف» - «ه»

۴۳- اختیارات شاعری مقابل کدام بیت «درست» است؟

- (۱) دست ما را ببست نیروی عشق
(۲) عنقا بشد و فر همایش بماند
(۳) بسوختیم ز بیداد چرخ و خواهد سوخت
(۴) میان جمع بنگر آن سر زلف پریشان را
(۱) که ز اندازه پا برون ننهیم (آوردن فاعلاتن به جای فاعلاتن - ابدال)
(۲) زبینه تخت پادشاییش بماند (قلب - کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند)
(۳) کسی که علم فراموش کرد و جهل آموخت (ابدال - بلند بودن هجای پایانی)
(۴) اگر خواهی بدانی صورت حال پریشانم (حذف همزه - بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه)

۴۴- در کدام بیت، اختیار شاعری «قلب» و «تبدیل مصوت کوتاه به بلند» هر دو وجود دارد؟

- (۱) بر دل خاقانی اگر داغ جفا نهی چه شد
- (۲) سال نو است ساقیا نو بر سال ما تویی
- (۳) ای حرم تو از کرم بیت حرام خسروان
- (۴) خاطر خاقانی از آن کعبه‌شناس شد که او

۴۵- با توجه به ابیات زیر، کدام مورد نادرست است؟

- از گوشه بامست سر پرواز ندارم
- ای کاش که مرغ دلم از بال و پر افتد
- دانی که به یک زخم چرا جان نسپارم
- خواهم که سروکار به زخم دگر افتد

(۱) حرف روی در ابیات «ر» است و در آن دو نوع اختیار وزنی به کار رفته است.

(۲) بیت اول با «دل نیست کبوتر که چو بر خاست نشیند/ از گوشه بامی که پریدیم، پریدیم» تضاد مفهومی دارد.

(۳) قالب اشعار مورد استقبال ابن‌یمین قرار گرفته است. وی مضامین اخلاقی خود را در این قالب آشکار کرده است.

(۴) وزن اشعار «مفعول مفاعیل مفاعیل فاعولن» است و اختیار شاعری تغییر کمیت مصوت‌ها و حذف همزه در آن یافت می‌شود.

۴۶- کدام بیت با بیت زیر، قرابت مفهومی دارد؟

- کی شعر تر انگیزد خاطر که حزین باشد
- یک نکته از این معنی گفتیم و همین باشد

- (۱) حافظ اندیشه کن از نازکی خاطر یار
 - (۲) مجو ز خاطر ناخوش تلاش معنی خوش
 - (۳) هیچ کس را نیست انصاف ده ای حاکم حق
 - (۴) خشک است شعرم آخر دیر است تا مرا
- ۴۷- مفهوم کدام بیت، در بیت زیر نهفته شده است؟

- تا دل هرزه گرد من رفت به چین زلف او
- زان سفر دراز خود عزم وطن نمی‌کند

- (۱) در چین زلفش ای دل مسکین چگونه‌ای
- (۲) آن دل که سفر کرده به چین سر زلفت
- (۳) شد به چین سر زلف تو و این عین خطاست
- (۴) در چین طره تو دل بی حفاظ من

۴۸- مفهوم کلی کدام بیت با بیت زیر، «تضاد» دارد؟

- بگشود گره ز زلف زرتار
- محبوبه نیلگون عماری

- (۱) دوش چو سلطان چرخ تافت به مغرب عنان
- (۲) هزاران نرگس از چرخ جهانگرد
- (۳) چو از کوه بفروخت گیتی‌فروز
- (۴) هر صبحدم آن ترک پیری رخ ز شبستان

۴۹- کدام بیت با بیت زیر، قرابت مفهومی دارد؟

- عشرتی دارم به یاد روی آن گل در قفس
- عشق افکنده است با یوسف به یک زندان مرا

- (۱) دل آگاه در این غمکده خرم نشود
- (۲) هر که را دست دهد طلعت یوسف در چاه
- (۳) از عزیزان هیچ کس خوابی برای من ندید
- (۴) عشق هیئات است در خلوت شود غافل ز حسن

۵۰- کدام بیت با بیت زیر، تناسب مفهومی دارد؟

- ما گرچه مرد تلخ شنیدن نه‌ایم؛ لیک
- تلخی که از زبان تو آید شنیدنی است

- (۱) ترش روی بهتر کند سرزنش
 - (۲) تلخ کی باشد کسی را کش برند
 - (۳) ترش نباشم اگر صد جواب تلخ دهی
 - (۴) از آن جمله تلخی که بر من گذشت
- که یاران خوش طبع شیرین‌منش
 - از میان زهرماران سوی قند
 - که از دهان تو شیرین و دلنواز آید
 - دهانم جز امروز شیرین نگشت

علوم اجتماعی

وقت پیشنهادی: ۱۳ دقیقه

۵۱- عبارت درست در رابطه با موضوع «هویت»، کدام است؟

- (۱) هویت فرهنگی افراد در پرتو هویت جهان اجتماعی شکل می‌گیرد- هر جهان اجتماعی بنا به هویت خود با نوع خاصی از هویت اخلاقی و روانی افراد سازگار است- تأمین جمعیت مناسب برای جهان‌های اجتماعی، مسئله‌ای هویتی است.
- (۲) وجود نظریات متفاوت دربارهٔ هویت، نشانهٔ این است که امکان خطا و اشتباه در شناخت هویت وجود دارد- هر جهان اجتماعی براساس هویت خود، با طبیعت و بدن آدمی تعامل می‌کند- جامعه‌شناسان و روان‌شناسان دربارهٔ ابعاد اجتماعی هویت انسان‌ها بحث می‌کنند.
- (۳) هویت فرهنگی جهان اجتماعی، پدیده‌ای گسترده‌تر از هویت اجتماعی افراد است- هویت اجتماعی هر فرد، درون جهان اجتماعی و براساس عقاید و ارزش‌های آن شکل می‌گیرد- برخی ویژگی‌های هویتی مانند جایگاه فرد در جهان اجتماعی که تابع دانایی، توانایی و... است تغییر می‌کنند.
- (۴) هویت اجتماعی هر فرد، درون جهان اجتماعی و براساس عقاید و ارزش‌های آن شکل می‌گیرد- برخی ویژگی‌های هویتی مانند جایگاه فرد در جهان اجتماعی که تابع دانایی، توانایی و... است تغییر نمی‌کند- هویت فرهنگی جهان اجتماعی، فرصت شکل‌گیری هویت‌های اجتماعی متناسب با خود را پدید می‌آورد.

۵۲- هرگاه در تعامل علمی بین یک جهان اجتماعی با جهان اجتماعی دیگر، تغییراتی در عقاید آن پدید آید به گونه‌ای که به آرمان‌های خود پشت کند و حتی مبهوت و مقهور آن جهان اجتماعی شود، به طوری که هویت خود را از یاد ببرد، دچار چه وضعیت‌هایی شده است؟

- (۱) تحولات هویتی - خودباختگی فرهنگی - از خودبیگانگی تاریخی
- (۲) از خودبیگانگی تاریخی - تحولات هویتی - خودباختگی فرهنگی
- (۳) تعارض فرهنگی - خودباختگی فرهنگی - از خودبیگانگی حقیقی
- (۴) تزلزل فرهنگی - تعارض فرهنگی - تحول هویتی
- ۵۳- به ترتیب هر یک از عبارت‌های زیر مربوط به کدام قسمت در جدول است؟
- تقسیم جامعهٔ جهانی به مرکز و پیرامون
 - فرهنگ غالب، ویژگی‌های مطلوب یک فرهنگ جهانی را داشته باشد.
 - چالش بین فرهنگی و تمدنی

پیامدها	حالت‌های مختلف جامعهٔ جهانی (براساس ویژگی‌های فرهنگ غالب)
انسجام جامعهٔ جهانی	... (الف) ...
... (ج) ...	فرهنگ سلطه
... (ب) ...	جامعهٔ جهانی عرصهٔ حضور فعال فرهنگ‌های متفاوت باشد.

(۱) «ج» - «ب» - «الف» (۲) «الف» - «ج» - «ب» (۳) «ب» - «ج» - «الف» (۴) «ج» - «الف» - «ب»

۵۴- هر یک از عبارت‌های زیر، به ترتیب با کدام دیدگاه جامعه‌شناسی مطابقت دارد؟

- بسیاری از کنش‌های هنری قابل توضیح نیستند.
- صرفاً به توصیف و تبیین تبعیض نژادی در جوامع نمی‌پردازد، بلکه آن را تقبیح می‌کند.
- هرچه همبستگی اجتماعی میان افراد یک گروه بیشتر باشد، انحرافات اجتماعی در آن گروه کاهش می‌یابد.
- جامعه‌شناس می‌تواند برای مدتی با اعضای یک گروه سیاسی زندگی کند و از این راه، عقاید و ارزش‌های آن‌ها را بفهمد و توصیف کند، اما نمی‌تواند دربارهٔ درست یا غلط بودن این عقاید و ارزش‌ها داوری کند.

(۱) انتقادی - تبیینی - انتقادی - تفسیری
(۲) تفسیری - انتقادی - تفسیری - تبیینی
(۳) تبیینی - تفسیری - تبیینی - انتقادی
(۴) تبیینی - انتقادی - تبیینی - تفسیری

۵۵- به ترتیب کدام یک فایدهٔ نظم اجتماعی است اما فایدهٔ علوم اجتماعی نیست؟

- (۱) به نقد و اصلاح ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی پرداخته و کنش‌های ما را برای یکدیگر قابل پیش‌بینی می‌کند- ظرفیت داوری دربارهٔ علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن را دارد و به شیوهٔ صحیح استفاده از طبیعت کمک می‌کند.
- (۲) پیش‌بینی رفتار دیگران را امکان‌پذیر نموده و موجب می‌شود اتفاقات غیرمنتظره شما را از همکاری با دیگران باز ندارد- انسان را از محدودیت‌های طبیعت رها نموده و امکان مشارکت ما، در زندگی اجتماعی را فراهم می‌کند.
- (۳) توقعات و انتظارات ما از دیگران را مشخص نموده و همکاری با آن‌ها را امکان‌پذیر می‌سازد- فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم نموده و نظم و قواعد جهان اجتماعی را کشف می‌کند.
- (۴) همکاری با دیگران را امکان‌پذیر نموده و زمینهٔ فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یکدیگر را فراهم می‌سازد- تأثیر اجتماعات بر زندگی ما را توضیح داده و کنش‌های انسانی و پیامدهای آن را مطالعه می‌کند.

- ۵۶- در رابطه با رویکردهای جامعه‌شناسی به ترتیب «مطالعه نظم اجتماعی»، «تلاش برای خارج شدن از محدودیت‌های علم تجربی» و «ناتوانی مطالعه و بررسی موضوع قدرت و سیاست» مبین چیست؟
- (۱) نقطه قوت جامعه‌شناسی تبیینی - ویژگی جامعه‌شناسی انتقادی - ضعف جامعه‌شناسی تفسیری
 - (۲) ویژگی جامعه‌شناسی تفسیری - نقطه قوت جامعه‌شناسی تفسیری - ضعف جامعه‌شناسی تبیینی
 - (۳) هدف جامعه‌شناسی پوزیتیویستی - هدف جامعه‌شناسی انتقادی - ضعف جامعه‌شناسی انتقادی
 - (۴) روش جامعه‌شناسی انتقادی - ضعف جامعه‌شناسی تبیینی - ضعف جامعه‌شناسی انتقادی
- ۵۷- عبارت درست در رابطه با موضوع «فرهنگ» کدام است؟
- (۱) مقایسه و ارزیابی فرهنگ و داوری عقلانی و علمی آن‌ها ممکن است - فرهنگ از طریق وراثت از نسلی به نسل دیگر منتقل نمی‌شود - راه گسترش هر فرهنگ، شناختن، پذیرفتن و عمل کردن به آن است.
 - (۲) هر رسم و سنتی درون فرهنگ خود، معنا و کارکردی دارد - فرهنگ‌ها متنوع‌اند و این تنوع به هنجارها و نمادهای آن برمی‌گردد - از نظر جامعه‌شناسان می‌توان فرهنگ دیگران را براساس فرهنگ خود، ارزیابی کرد.
 - (۳) هویت فرهنگی جوامع اسلامی، در دیدگاه مستشرقان، سکولار و دنیوی است - فرهنگ قرون وسطی، شناخت از راه عقل و تجربه را پذیرفته بود - محکوم بودن به سرنوشتی محتوم، ویژگی فرهنگ‌های سلطه و استکبار است.
 - (۴) هرچه حاملان و عاملان یک فرهنگ و معانی آن بیشتر باشند، آن فرهنگ، بسط بیشتری پیدا می‌کند - فرهنگ از طریق وراثت از نسلی به نسلی دیگر منتقل نمی‌شود - مقایسه و ارزیابی فرهنگ و داوری عقلانی و علمی آن‌ها ناممکن است.
- ۵۸- براساس چه دلایلی جامعه‌شناسان انتقادی، رویکردهای تبیینی را محافظه‌کار می‌دانند؟
- (۱) جدایی دانش از ارزش مطرح می‌شود - «دانش» قلمرو «تفسیر» و «ارزش» قلمرو «تبیین» معرفی می‌شود - انسان‌ها را در برابر وضعیت موجود منفعل می‌سازد.
 - (۲) داوری درباره ارزش‌ها غیر علمی قلمداد می‌شود - از پیوند دانش و ارزش سخن به میان می‌آید - پدیده‌های اجتماعی را با ملاک‌های ارزشی (خوب و بد) و هنجاری (باید و نباید) ارزیابی می‌کند.
 - (۳) تجویز راه‌حل برای بهتر شدن وضعیت موجود را علمی نمی‌دانند - برای دانش و ارزش دو قلمرو متفاوت و متقابل قائل‌اند - «دانش»، قلمرو کشف و بازخوانی «واقعیت‌ها» و «ارزش»، قلمرو خلق و بازسازی «ارزش‌ها» معرفی می‌شد.
 - (۴) کار داوری درباره ارزش‌ها خارج از قلمرو علوم اجتماعی قرار می‌گیرد - انتقاد از وضعیت موجود، کار علم نیست - «دانش» را قلمرو خلق و بازسازی «ارزش‌ها» و «ارزش» را قلمرو کشف و بازخوانی «واقعیت‌ها» معرفی می‌کنند.
- ۵۹- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟
- ماکس وبر، با به کارگیری اصطلاح «قفس آهنین» به چه مطلبی اشاره دارد؟
 - در دسته‌بندی فارابی از انواع حکومت‌ها، کرامیه (جامعه سرفرازی) به چه نوع حکومتی گفته می‌شود؟
 - «گافمن» برای تحقیق درباره بیمارستان روانی و اثر آن بر بیماران از چه روشی استفاده کرد؟
 - «ابن خلدون» در مطالعاتش چه رویکردی داشت؟
- (۱) نادیده گرفتن معنای کنش و پرداختن به خصوصیات قابل مشاهده - حکومت اکثریت براساس فضیلت انسانی - مشاهده مشارکتی - انتقادی و محافظه‌کارانه
 - (۲) سلطه نظم اجتماعی بدون در نظر گرفتن نیازهای واقعی انسان‌ها - حکومت فرد براساس فضیلت انسانی - مشاهده مشارکتی - غیرانتقادی و محافظه‌کارانه
 - (۳) ارزش‌زدایی از کنش‌های اجتماعی - حکومت فرد براساس فضیلت انسانی - کمی - استفاده از تجربه تاریخی جوامع پیرامون خود و تعمیم آن به همه جوامع
 - (۴) ضرورت فهم معنای کنش و ناکارآمد بودن روش‌های تجربی - حکومت اکثریت براساس خواست و میل شخص حاکم - کیفی - استدلال عقلی و روش حسی و تجربی
- ۶۰- در بین عبارت‌های زیر، کدام موارد نادرست است؟
- (الف) ساختارهای اجتماعی، هرچقدر هم جاافتاده و باسابقه باشند، با پدیده‌های اجتماعی به وجود آمده و برقرارند.
 - (ب) سیاست، وجه عینی و محسوس قدرت و جنبه الزام‌آور آن است.
 - (ج) مطالعات تبیینی نشان داده‌اند که میان عواملی مانند وضعیت تحصیلات، تأهل و ... با اعتیاد به اینترنت و بازی‌های رایانه‌ای رابطه وجود دارد.
 - (د) ویژگی انقلاب اجتماعی، اصلاح رفتار حاکمان یا ساختار حکومت است.

۶۱- به ترتیب کدام یک از اندیشمندان، «از دو سطح عقل نظری و عقل عملی سخن می‌گفت»، «برای نظام لیبرال دموکراسی، جایگزین بهتر و مناسب‌تری را قابل تصور نمی‌دانست»، «افزایش دستمزد کارگران و رفاه آنان را موجب افزایش تولید نسل آن‌ها و پیدایش مشکلات بعدی می‌دانست» و «معتقد بود بعد از انقلاب صنعتی، جنگ از زندگی بشر رخت برمی‌بندد»؟

- (۱) ابن‌خلدون - فوکویاما - مارکس - اگوست کنت
(۲) ارسطو - دورکیم - ریکاردو - فوکویاما
(۳) علامه طباطبائی - فوکویاما - ریکاردو - اگوست کنت
(۴) علامه طباطبائی - مارکس - مالتوس - ماکس وبر

۶۲- به ترتیب پاسخ سؤال‌های زیر چیست؟

- لازمه شناخت پدیده‌های اجتماعی چیست؟
- نسل‌کشی در کامبوج، توسط خمرهای سرخ، نتیجه چه سیاستی است؟
- ارزیابی وضعیت ارزش‌های عدالت و آزادی در روابط انسانی با کدام عقل صورت می‌گیرد؟
- در فرایند تکوین نظام نوین جهانی، دولت‌های سکولار غربی، از طریق سازمان‌های فراماسونری به چه هدفی رسیدند؟
- (۱) وابستگی کنش‌های اجتماعی به ویژگی‌های اجتماعی فرهنگی - تکثرگرا - انتقادی - به خدمت گرفتن حرکت‌های پروتستانی و ایجاد سیاست سکولار

- (۲) شناخت صحیح و توأمان «تفاوت‌های فردی - اجتماعی» و «وجه مشترک انسان‌ها» - همانندسازی - انتقادی - تأثیر بر نخبگان سیاسی آن جوامع
(۳) توجه به عمق و پیچیدگی پدیده‌های اجتماعی و دشواری فهم آن‌ها - سیاست هویت - تفسیری - تأثیر بر نخبگان سیاسی آن جوامع
(۴) دقت به تنوع معانی پدیده‌های اجتماعی و وابستگی به ویژگی‌های فردی - همانندسازی - ابزاری - گسترش جهانی قدرت خود

۶۳- هر یک از عبارت‌های زیر به ترتیب، مبین ویژگی کدام دوران، جامعه، فرهنگ و... است؟

- هویت ملی، نامطلوب پنداشته شد.
- مردم جوامع دیگر را خوار و بی‌ارزش می‌شمردند.
- ثبات، رفاه و سلطه بر طبیعت، از ارزش‌های مهم آن به‌شمار می‌رود.
- فرهنگ‌ها و تمدن‌های مختلف، هر یک در بخشی از جهان، حاکمیت سیاسی مربوط به خود را به وجود آورده بودند.

(۱) دوره پسامدرن - جامعه تغلب - لیبرال دموکراسی - جامعه جهانی قبل از ظهور غرب جدید

(۲) دوره پسامدرن - صهیونیسم - جمهوری - جامعه جهانی قبل از ظهور غرب جدید

(۳) دوره مدرن - جامعه تغلب - دموکراسی - دولت ملتها در نظام جهانی جدید

(۴) همانندسازی - فرهنگ سلطه - لیبرال دموکراسی - جامعه جهانی جدید

۶۴- هر یک از عبارت‌های زیر با چه موضوعی ارتباط دارند؟

■ سلب قدرت مقاومت از آدمیان

■ آسیب‌های اجتماعی مانند مهاجرت و بیکاری

■ غفلت از این نکته که در رقابت عادلانه باید نقطه شروع رقابت یکسان باشد.

■ گرفتار شدن فطرت آدمی به اضطراب و تشویش و در نهایت سر بر عصیان و اعتراض برداشتن

(۱) تفکر سلطه‌گرایانه - چالش فقر و غنا - انتقاد نسبت به نگرش طرفداران قشربندی اجتماعی - دچار ازخودبیگانگی تاریخی شدن

(۲) ویژگی فرهنگ استکباری - بحران اقتصادی - انتقاد نسبت به نگرش طرفداران عدالت اجتماعی - مبتلا شدن به ازخودبیگانگی فطری

(۳) ویژگی فرهنگ جبرگرا - بحران زیست‌محیطی - انتقاد نسبت به نگرش طرفداران قشربندی اجتماعی - ابتلا به ازخودبیگانگی حقیقی

(۴) عملکرد فرهنگ‌های جبرگرایانه - بحران زیست‌محیطی - انتقاد نسبت به نگرش مخالفان قشربندی اجتماعی - دچار خودباختگی شدن

۶۵- به ترتیب پاسخ هر یک از عبارت‌های زیر کدام است؟

■ نتیجه ادامه جنگ سرد چه بود؟

■ تغییرات عمیق و کلان اجتماعی را چه می‌نامند؟

■ سرکوب روحیه خلاق انسان‌ها در عرصه اندیشه، ناشی از چیست؟

■ تعاریف متعدد از دانش علمی در جهان‌های اجتماعی مختلف بر چه اساسی شکل می‌گیرد؟

(۱) توجیه عملیات نظامی قدرت‌های غربی در مقابله با مقاومت‌های کشورهای غیرغربی - تغییر اجتماعی - تأکید افراطی بر ساختارهای اجتماعی - رویکرد جوامع به دانش علمی

(۲) رونق بخشیدن به اقتصاد کشورهای صنعتی وابسته به تسلیحات نظامی - تحول اجتماعی - تأکید افراطی بر ساختارهای اجتماعی - هویت فرهنگی جوامع

(۳) وقوع رقابت‌ها و درگیری‌ها، بین فرهنگ‌ها و تمدن‌های بزرگ - تحول هویتی - تحلیل کنش انسان فقط با روش تجربی - ذخیره دانشی متفاوت

(۴) تداوم درگیری‌ها بین دولت ملتها - جنبش اجتماعی - نادیده گرفتن کنش و آنچه درون انسان می‌گذرد - هویت فرهنگی جوامع

روان شناسی

وقت پیشنهادی: ۱۲ دقیقه

۶۶- هریک از ویژگی‌های زیر، به ترتیب با کدام روش جمع‌آوری اطلاعات در روان‌شناسی، تناسب بیشتری دارد؟

- طرح پرسش‌ها براساس پاسخ‌های ارائه‌شده قبلی
- به‌دست آوردن نمرات تقریباً برابر در چندین اجرا
- استفاده از سؤالات مشخص و از قبل برنامه‌ریزی شده
- بررسی رفتار در شرایط طبیعی و آزمایشگاهی

- (۱) مشاهده - پرسش‌نامه - مصاحبه - پرسش‌نامه
(۲) پرسش‌نامه - مصاحبه - مشاهده - آزمون
(۳) مصاحبه - آزمون - پرسش‌نامه - مشاهده
(۴) آزمون - مشاهده - آزمون - مصاحبه

۶۷- درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر، به ترتیب کدام است؟

- عوامل وراثتی از دوره جنینی تا سالمندی و عوامل محیطی از بدو تولد تا سالمندی، موجب بروز ویژگی‌ها و تغییرات رشدی در افراد می‌شوند.
- ویژگی‌های رفتاری و جسمانی دوقلوهای همسان در مقایسه با دوقلوهای ناهمسان به هم شبیه‌تر بوده؛ زیرا رشد آن‌ها براساس یک برنامه طبیعی انجام می‌شود.

- زمان وقوع خصوصیات رفتاری افراد را می‌توان با بررسی ویژگی‌های خویشاوندان آنان پیش‌بینی کرد.
 - رشد حرکت کودک از قبیل غلتیدن، نشستن، ایستادن و راه رفتن براساس یک آمادگی زیستی خاص است.
- (۱) درست - نادرست - درست - درست
(۲) درست - درست - درست - نادرست
(۳) نادرست - نادرست - درست - نادرست
(۴) نادرست - نادرست - درست - درست

۶۸- کدام رفتار یا ویژگی، مربوط به دوره کودکی دوم است؟

- (۱) از بودن با هم‌جنس‌های خود و انجام بازی قانونمند لذت می‌برند.
- (۲) با توجه به ویژگی‌های کیفی محرک‌ها، به دنبال درک و فهم بیشتر هستند.
- (۳) در تشخیص خوب یا بد بودن یک عمل، به پیامد و نتیجه توجه می‌کنند نه به قصد و نیت آن.
- (۴) از بین دو مقدار یکسان از خمیربازی، خمیربازی که به‌صورت استوانه است را به خمیربازی به شکل دایره، ترجیح می‌دهند.

۶۹- درستی و نادرستی هریک از عبارت‌های زیر، به ترتیب کدام است؟

- همه محرک‌هایی که ادراک شده‌اند، قبلاً احساس شده‌اند.
 - ادراک محرک‌ها، ممکن است با واقعیت بیرونی همخوان نباشد.
 - اشیاء براساس نزدیکی، شباهت و امتداد به‌صورت گروهی ادراک می‌شوند.
 - در فرایند تفسیر و معنابخشی محرک‌های حسی، ادراک مقدم بر توجه است.
- (۱) درست - نادرست - درست - درست
(۲) نادرست - درست - درست - نادرست
(۳) نادرست - درست - نادرست - درست
(۴) درست - نادرست - نادرست - نادرست

۷۰- هرکدام از موارد زیر، به ترتیب به کدام مورد مربوط بوده و چه نقشی دارند؟

- مربی مهدکودکی که با حرکات نمایشی و با صدایی با زیر و بم برای کودکان، کتاب قصه می‌خواند.
- دانش‌آموزی که با روخوانی صرف از کتاب درسی، خسته شده و خوابش می‌گیرد.
- معلمی که سر جای خود نشسته و با صدای ثابت تدریس می‌کند.
- کتاب درسی که دارای تصاویر رنگی و جداول گوناگون است.

- (۱) خارج شدن از ثبات نسبی و عامل خوگیری - ثبات نسبی و عامل تمرکز - یکنواختی و مانع تمرکز - تنوع و جذابیت محرک و عامل تمرکز
- (۲) خارج شدن از یکنواختی و عامل خوگیری - یکنواختی و مانع تمرکز - ثبات نسبی و عامل خوگیری - تنوع و جذابیت محرک و عامل خوگیری
- (۳) خارج شدن از ثبات نسبی و عامل تمرکز - ثبات نسبی و مانع تمرکز - ثبات نسبی و عامل تمرکز - تغییرات درونی و مانع تمرکز
- (۴) خارج شدن از یکنواختی و مانع خوگیری - یکنواختی و عامل تمرکز - ثبات نسبی و مانع تمرکز - تغییرات درونی و عامل تمرکز

۷۱- روش مطالعه کدام‌یک از افراد زیر، با روش مطالعه پس‌خبا، همخوانی بیشتری دارد؟

- (۱) مهری پس از پیش‌خوانی پرسش‌های کلیدی درس، به مطالعه عمقی درس پرداخته و به پرسش‌های درس پاسخ کامل داده و میزان بازیابی اطلاعات خود را بررسی می‌کند.
- (۲) مریم قبل از شروع مطالعه، پرسش‌های درسی را می‌خواند، تا بعد از مطالعه درس بتواند به آن پرسش‌ها پاسخ دهد و سپس برداشت کلی خود از درس را بیان می‌کند.
- (۳) هدی پس از مطالعه دقیق درس موردنظر، پرسش‌های پایانی درس را به‌طور کامل پاسخ می‌دهد و در صورت نیاز به مرور مطالب می‌پردازد.
- (۴) فاطمه بعد از مطالعه درس، به منظور بررسی عملکرد حافظه‌اش، از خود آزمون می‌گیرد و سپس پرسش‌های کلیدی درس را می‌خواند.

۷۲- هریک از ویژگی‌های زیر به ترتیب، مربوط به کدام نوع حافظه است؟

- اطلاعات در این حافظه، به صورت شبکه‌ای از مفاهیم مرتبط با هم ذخیره می‌شود.
 - از طریق نشانه‌های مرتبط به محل یا تاریخ خاصی، به بازیابی اطلاعات کمک می‌کند.
 - اثرات محرک‌های بیرونی، برای مدت خیلی محدودی نگهداری می‌شود.
 - مطالب و آموزش‌هایی که در کلاس‌های درس یاد گرفته می‌شود، در آن ذخیره می‌شود.
- (۱) فعال - بلندمدت - کوتاه‌مدت - معنایی
(۲) بلندمدت - فعال - کوتاه‌مدت - بلندمدت
(۳) معنایی - رویدادی - حسی - معنایی
(۴) کوتاه‌مدت - معنایی - فعال - بلندمدت

۷۳- هریک از ویژگی‌های زیر، به ترتیب مربوط به کدام عامل مؤثر در حل مسئله است؟

- با تغییر در بازنمایی مسئله و یادآوری اطلاعات مرتبط با آن به حل مسئله کمک می‌کند.
- در برخی مواقع تأثیر مثبت و در برخی شرایط، تأثیر منفی در حل مسئله دارد.
- از طریق فراموشی عواملی که از حل مسئله جلوگیری می‌کند، به حل مسئله کمک می‌کند.
- (۱) نادیده گرفتن حل مسئله برای مدتی خاص - تجربه گذشته - نوع نگاه به مسئله
- (۲) تجربه گذشته - نادیده گرفتن حل مسئله برای مدتی خاص - نوع نگاه به مسئله
- (۳) نوع نگاه به مسئله - تجربه گذشته - نادیده گرفتن حل مسئله برای مدتی خاص
- (۴) نادیده گرفتن حل مسئله برای مدتی خاص - نوع نگاه به حل مسئله - تجربه گذشته

۷۴- با فرض اینکه احمد مشغول حل یک مسئله ریاضی از نوع معادله دومجهولی است و محسن در حال بررسی این مسئله است که چرا

دانش‌آموزان در جلسه امتحان دچار اضطراب می‌شوند، کدام مورد درست است؟

- (۱) محسن با مسئله دشواری روبه‌رو است، اما با انجام اقدامات استاندارد می‌تواند به هدف برسد.
- (۲) احمد اگر مراحل حل مسئله را انجام دهد، به طور تضمینی به هدف می‌رسد.
- (۳) محسن راهبردهای معینی در اختیار دارد که می‌تواند آن‌ها را فهرست کند.
- (۴) احمد درگیر مسئله‌ای است که علل متعدد دارد و هدف آن مبهم است.

۷۵- درستی و نادرستی هریک از عبارات‌های زیر، به ترتیب کدام است؟

- سبک تصمیم‌گیری افراد در موقعیت‌های مختلف، ثابت و پایدار است.
 - در سبک تصمیم‌گیری وابسته، افراد به قضاوت‌ها و روش‌های خود اعتماد بیش از حد دارند.
 - کارآمدی یا ناکارآمدی سبک‌های تصمیم‌گیری نسبت به هم، بستگی به موقعیت دارد.
 - تصمیم‌گیری بر مبنای هیجانات آنی و شتاب‌زده، منجر به حالت عاطفی ناخوشایند تعارض می‌شود.
- (۱) نادرست - درست - درست - درست
(۲) نادرست - درست - نادرست - درست
(۳) درست - نادرست - درست - نادرست
(۴) درست - نادرست - نادرست - نادرست

۷۶- هر کدام از موارد زیر، به ترتیب با کدام یک از موانع تصمیم‌گیری همخوانی دارد؟

- نوجوانی که معتقد است، بزرگ و عاقل شده است و در شرایط اجتماعی ناسالم، آسیب نمی‌بیند.
- شخصی که موقع خوشحالی به دیگران وعده غیرعملی می‌دهد و از پس آن وعده برنمی‌آید.
- مادری که فرزندان خود را عاری از اشتباه می‌داند و در اختلافات پیش آمده دیگران را مقصر می‌داند.

- (۱) کنترل نکردن هیجانات - اعتماد افراطی - سوگیری تأیید
- (۲) اعتماد افراطی - کنترل نکردن هیجانات - سوگیری تأیید
- (۳) کنترل نکردن هیجانات - کوچک شمردن خود - اعتماد افراطی
- (۴) اعتماد افراطی - کوچک شمردن خود - کنترل نکردن هیجانات

۷۷- در هریک از شرایط یا موقعیت‌های زیر، به ترتیب احتمالاً کدام پدیده تجربه می‌شود؟

- قرار گرفتن در معرض یک محرک آزاردهنده که هیچ کنترلی بر آن نیست.
- نبود هماهنگی بین دانش و مهارت برای انجام یک رفتار
- ناتوانی در یافتن بهترین راه‌حل برای رسیدن به هدف با توجه به شرایط محدود
- رخ دادن دگرگونی در زندگی فرد و لزوم سازگاری با آن

- (۱) درماندگی آموخته‌شده - عدم کارایی - ناکامی - فشار روانی
- (۲) گوش به زنگی - مقابله ناکارآمد - اسناد پایدار - تعارض
- (۳) درماندگی آموخته‌شده - ناهماهنگی شناختی - ناکامی - استرس
- (۴) فشار روانی - ناهماهنگی شناختی - تعارض - درماندگی آموخته‌شده

۷۸- هر کدام از عبارت‌های زیر، به ترتیب با کدام مورد ارتباط بیشتری دارد؟

- همه دانش آموزان به یک اندازه درس نمی خوانند.
- بهنام برای کسب رتبه برتر و دریافت سهمیه ورودی مدرسه نمونه، به سختی درس می خواند.
- مریم به درس جغرافیا علاقه دارد و در کنار کتاب درسی، اطلس‌های جغرافیایی را نیز مطالعه می کند.
- امید معتقد است استعداد یادگیری ریاضی را ندارد.

(۱) تفاوت در جهت‌دهی انگیزه‌ها- انگیزه درونی- انگیزه بیرونی- انگیزه

(۲) تفاوت در جهت‌دهی انگیزه‌ها- انگیزه بیرونی- انگیزه درونی- انگیزه

(۳) تفاوت در شدت انگیزه‌ها- انگیزه درونی- انگیزه بیرونی- عوامل نگرشی

(۴) تفاوت در شدت انگیزه‌ها- انگیزه بیرونی- انگیزه درونی- عوامل نگرشی

۷۹- هر کدام از موارد زیر، به ترتیب با کدام مورد همخوانی بیشتری دارد؟

■ تأثیر غیرمستقیم مذهب بر سلامت

■ روش سازگارانۀ کوتاه‌مدت

■ علامت رفتاری فشار روانی

(۱) احمد رضا در مراسم شب‌های قدر شرکت می کند. - مینا با تکرار جملات انگیزشی به خود انرژی مثبت می دهد. - مریم از دیدن تبعیض ناراحت می شود.

(۲) امیرعلی همه ساله به زیارت امام رضا علیه السلام می رود. - مسعود هفته‌ای یک بار به پارک می رود. - کامران در عصبانیت کنترل خود را از دست می دهد.

(۳) حسین طبق احادیث و روایات، به اندازه غذا می خورد. - محمد در صورت مشاخره، محیط را ترک می کند. - سیما هنگام ناراحتی گریه می کند.

(۴) سعید برای قبولی در کنکور به خدا توکل می کند. - سارا شب‌ها خاطرات روزانه خود را می نویسد. - معصومه در امتحان تمرکز خود را از دست می دهد.

۸۰- هریک از عبارات زیر به ترتیب، با کدام مورد همخوانی دارد؟

■ احمد فردی تنها است که دوست صمیمی نداشته، فعالیت بدنی و فیزیکی خیلی پایینی دارد و غذاهای چرب و پرکالری مصرف می کند.

■ مریم در شروع یک مصاحبه استخدامی دچار اضطراب می شود، اما با نفس عمیق کشیدن و القای این جمله که «من می توانم»، خود را آرام می کند.

■ مجید در ۶ ماه گذشته دارای درد شکمی و مشکلات گوارشی بوده، اما درباره مشکلش با کسی صحبت نکرده و به پزشک مراجعه نکرده است.

■ مینا در آزمون عملی برای گرفتن گواهینامه رانندگی، دچار احساس ترس، فراموشی و دست‌پاچی می شود.

(۱) مقابله ناسازگارانه- فشار روانی مثبت- مقابله سازگارانه کوتاه‌مدت- مقابله ناسازگارانه

(۲) سبک زندگی ناسالم- مقابله سازگارانه بلندمدت- مقابله ناسازگارانه- فشار روانی منفی

(۳) منفعل بودن- مقابله سازگارانه بلندمدت- مقابله ناسازگارانه کوتاه‌مدت- فشار روانی منفی

(۴) سبک زندگی ناسالم- مقابله سازگارانه بلندمدت- در انتظار معجزه بودن- مقابله ناسازگارانه

مؤسسه آموزشی فرهنگی

دفترچه شماره ۲ از ۲

آزمون سراسری خارج کشور ورودی دانشگاه‌های کشور - سال ۱۴۰۲

تیر ماه ۱۴۰۲

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی

مواد امتحانی	تعداد سوال	از شماره	تا شماره	وقت پیشنهادی
عربی اختصاصی	۲۰	۸۱	۱۰۰	۲۰ دقیقه
تاریخ	۱۳	۱۰۱	۱۱۳	۱۰ دقیقه
جغرافیا	۱۲	۱۱۴	۱۲۵	۱۰ دقیقه
فلسفه و منطق	۲۰	۱۲۶	۱۴۵	۲۰ دقیقه
اقتصاد	۱۵	۱۴۶	۱۶۰	۱۵ دقیقه

مدت پاسخ‌گویی: ۷۵ دقیقه

تعداد کل سؤالات: ۸۰

عربی اختصاصی

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۸۸-۸۱):

۸۱- ﴿فِيمَا رَحْمَةٍ مِنَ اللَّهِ لَنْتَ لَهُمْ، وَ لَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ﴾:

- (۱) پس از برکت رحمت الله با آنان نرم شده‌ای، چه اگر خویی تند داشتی و سنگین دل می‌بودی بی‌گمان از پیرامون تو گریخته بودند.
 - (۲) پس به برکت رحمتی از الله است که نسبت به آنان نرمش به خرج داده‌ای، زیرا اگر بدخو و سنگدل می‌بودی از اطرافت می‌گریختند.
 - (۳) پس با رحمت خداوند است که با آن‌ها نرم‌خو گشته‌ای، و چنانچه بدخو و سنگین دل می‌بودی از پیرامون تو پراکنده شده بودند.
 - (۴) پس به رحمتی از خداوند با آنان نرم شدی، و چنانچه تندخو و سنگدل بودی قطعاً از اطرافت متفرق می‌شدند.
- ۸۲- «أَعْلَى الْمَرَاتِبِ فِي الْإِنْسَانِيَّةِ هُوَ أَنَّ كُلَّ عَمَلٍ صَالِحٍ تَفْعَلُهُ يَكُونُ فِي نَظَرِكَ صَغِيرًا، وَ كُلُّ عَمَلٍ سَيِّئٍ تَقُومُ بِهِ تَعَدُّهُ كَبِيرًا»:
- (۱) برترین رتبه‌ها در انسانیت همان است که هر کاری که انجام می‌دهی و خوب بوده در نظرت کوچک باشد، و هر کار بدی که به آن اقدام کردی بزرگ بشمارد!
 - (۲) برترین درجه‌ها در انسان بودن در دیدگاه تو است که هر عمل نیکی را انجام می‌دهی کوچک، و هر عمل خطایی را که بدان اقدام کنی بزرگ پنداری!
 - (۳) عالی‌ترین مرتبه‌ها در انسانیت آن است که هر کار خوبی که انجام دهی در نگاه تو کوچک باشد، و هر عمل بدی را انجام دهی آن را بزرگ به‌شمار آوری!
 - (۴) عالی‌ترین درجه در انسان بودن به این است که هر کار صالحی را که انجام می‌دهی از نظر تو کوچک باشد، و هر کار اشتباهی که انجام داده‌ای بزرگ پنداری!

۸۳- «لَا تَسْتَشِيرَ مَنْ لَا يَعْمَلُ مِمَّا يَقُولُهُ، فَإِنَّهُ لَا يَسْتَطِيعُ أَنْ يَهْدِيكَ، لِأَنَّهُ هُوَ نَفْسُهُ قَدْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِ الْحَقِّ!»:

- (۱) با کسی که به آنچه می‌گوید عمل نمی‌کند مشورت مکن، چه او نمی‌تواند تو را هدایت کند، زیرا او خود از راه حق گمراه شده است!
 - (۲) هرگز با کسی که به آنچه می‌گوید عمل نمی‌کند مشورت نکن، که او نمی‌تواند راهنمای تو باشد، از آن‌رو که خود از راه درست گم گشته است!
 - (۳) نباید با کسی که به گفته خود عمل نمی‌کند مشورت کنی، چه نمی‌تواند تو را راهنمایی کند، زیرا او از راه حق گم گشته است!
 - (۴) از کسی که به آنچه می‌گوید عمل نمی‌کند، مشورت نخواه، زیرا کسی که از راه درست گمراه است نمی‌تواند هدایتگر باشد!
- ۸۴- «هَمَّتِ الْأَبْحَاثُ الَّتِي كُنْتُ قَدْ بَدَأْتُهَا مِنْذُ تِسْعَةِ أَشْهُرٍ حَوْلَ خَوَاصِّ الْأَعْشَابِ الطَّبِّيَّةِ وَ اسْتِعْمَالِهَا فِي مُعَالَجَةِ الْأَمْرَاضِ الْمُخْتَلِفَةِ»:
- (۱) تحقیقاتم را که از هفت ماه گذشته درمورد خاصیت گیاهان دارویی و کاربرد آن‌ها در معالجه بیماری‌های گوناگون شروع نمودم، به اتمام رساندم!
 - (۲) پژوهش‌هایی را که درباره خاصیت گیاهان طبی و کاربرد آن‌ها در مداوای بیماری‌های گوناگون از نه ماه پیش شروع کرده بودم، به اتمام رساندم!
 - (۳) تحقیقاتی که از نه ماه پیش پیرامون خواص گیاهان دارویی و کاربردهای آن‌ها در معالجه بیماری‌های مختلف آغاز کرده بودم، به اتمام رسید!
 - (۴) پژوهش‌هایی که پیرامون خواص گیاهان پزشکی و کاربردهای آن‌ها در بهبودی بیماری‌های مختلف از هفت ماه گذشته آغاز کردم، تمام شد!

- ۸۵- «تَنْفَرُ بَعْضُ الطَّيُورِ جَذْوَعَ الْأَشْجَارِ الصَّلْبَةِ مِمَّنْقَارِهَا لِتَصْنَعَ عَشَّهَا، وَ إِنْ لَمْ يُخْلَقْ بِدَنِّهَا مَنَاسِبًا لِهَذَا الْعَمَلِ لَكَانَ يَضُرُّهَا عَمَلُهَا!»: بَعْضُ پَرندگان.....
- (۱) تنه‌هایی را که درختان سخت دارند با منقار خود می‌کوبند به‌خاطر اینکه لانه خود را بسازند، و چنانچه بدن آن‌ها مناسب خلق نشده بود، بی‌شک این کارشان به ضررشان بود!
 - (۲) برای اینکه لانه‌شان را بسازند با منقارهای خود تنه‌های سخت درختان را می‌کوبند، و چنانچه بدنشان مناسب آفریده نمی‌شد، این کارشان به آن‌ها زیان می‌رساند!
 - (۳) برای ساخته شدن لانه‌شان با منقار خود به تنه‌های سخت نوک می‌زنند، و اگر نبود که بدنشان مناسب این کار خلق شده کارشان به آن‌ها صدمه می‌زد!
 - (۴) تنه‌های سخت درختان را با منقار خود نوک می‌زنند تا لانه خود را بسازند، و اگر بدنشان مناسب این کار آفریده نمی‌شد، حتماً کارشان به آن‌ها ضرر می‌زد!

۸۶- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (۱) قَدْ عَرَفْنَا التَّجَرِبَةَ طَرَفًا مُخْتَلَفًا لِاسْتِخْرَاجِ النَّفْطِ! مَا بَا تَجَرِبَهُ رَاهِیْهِ مُخْتَلَفٌ اسْتِخْرَاجِ نَفْثٍ رَا یَادْ گَرَفْتَه‌ایم!
- (۲) مَنْ هُوَ الَّذِي يُحَاوِلُ دَائِمًا إِنْكَارَ كُلِّ مَا يَعْرِفُهُ، إِلَّا الْكَذَّابُ! كَيْسَتْ أَنْكَهْ هَمِيشَه تَلَّاشْ مِی‌کند هَمَهْ آنْچِه رَا مِی‌داند انْکار کُند، به‌جَز دروغ‌گو!
- (۳) كَبُرَ ذَنْبًا أَنْ تَكُونَ حَسُودًا، لِأَنَّهُ لَا يَنْزَعُجُ مِنَ الْحَسَدِ إِلَّا الْحَسُودُ! كُنَّاه بَزْرُگِی اسْت که حَسُود باشی، زِیرا حَسَد به‌جَز حَسُود رَا آزْرده نمی‌کند!
- (۴) إِنَّ النَّجَاحَ أَجْرٌ مَنْ لَا يَقْنَطُ مِنَ الْمَصَائِبِ الَّتِي أَصِيبُ بِهَا! مَوْفَقِیت پاداش کُسی اسْت که مَصِیْبَت‌هایی که به آن‌ها دِچار شده اسْت نالامیدش نمی‌کند!

۸۷- عین الخطأ:

- (۱) أنشد الشاعر شعراً عَمَّن يشتغل بزينة الدنيا الفانية: شاعري شعري سرود درباره هرکس که به زینت دنیای فانی سرگرم است؛
 (۲) و الآمال تَغَرَّه و الوقت ينتهي بغته: در حالی که آرزوها او را فریب می‌دهد و ناگهان وقت تمام می‌شود؛
 (۳) فعندما يلتفت إلى المستقبل، الخوف يضمُّه: پس هنگامی که به آینده توجّه می‌کند، ترس او را فرا می‌گیرد؛
 (۴) و لمَّا يراجع ماضيه يرى أنَّه لا ذخيرة في يده: و وقتی که به گذشته‌اش مراجعه می‌کند، می‌بیند که هیچ اندوخته‌ای در دستش نیست!
- ۸۸- عین الصَّحیح: «ماه‌ها بعد کشاورز مشاهده کرد که سبزیجات در مزرعه در معرض خورده شدن و تلف گشتن قرار می‌گیرد!»

- (۱) بعد شهور شاهد المزارع أنَّ الخضراوات بالمزرعة تتعرض للأكل و التلف!
 (۲) بعد أشهر رأى الفلاح أنَّ خضراوات المزرعة تتعرض للأكل و الإتلاف!
 (۳) بعد كم شهر شاهد الفلاح أنَّ الخضراوات و هي في المزرعة قد أكلت و تلفت!
 (۴) بعد بضعة أشهر رأى المزارع في داخل المزرعة أنَّ الخضراوات قد أكلت و تلفت!
- اقرأ النَّصَّ التَّالي ثمَّ أجب عن الأسئلة (۹۳- ۸۹) بما يناسب النَّصَّ:

«في عصر العباسيين تواجه حضور ثقافات مختلفة في المجتمع! إحدى هذه الثقافات كانت الثقافة اليونانية التي تُعدُّ بمنزلة الثقافة الغربية في ذلك العصر، و في المراكز التي أسستها الحكومة إضافة إلى الكتب اليونانية قام المترجمون بترجمة الكتب الفارسية و الهندية أيضاً! ممَّا جديرٌ بالملاحظة هو أنَّ المترجمين لم يقوموا بترجمة آثار من الأدب اليوناني كما ترجموا المنطق اليوناني و الفلسفة اليونانية، مع أنَّهم لم يغفلوا ما يُعادلها عند الفرس و الهنود! و لعلَّ السبب يعود إلى اختلاف الأذواق و كذلك كثرة ذكر الآلهة في هذه الآثار المملوءة بالأساطير! و هكذا جاء العقل اليوناني الذي يميل إلى التحليل و التعليل في المجردات و العقل الهندي الذي يميل إلى التأمل و الرَّهَد و العقل الفارسي الذي تغلب عليه المادَّة و يهتم بالتفخيم و كذلك الاهتمام بالموسيقى، و قد أثر كلُّ واحد منها على ثقافتنا و حياتنا حتَّى يومنا هذا!»

۸۹- كيف أثَّرت الثقافات الثلاثة المذكورة في النَّصِّ على حياتنا الثقافية؟ عین الخطأ:

- (۱) من آثار العقل اليوناني التأمل و التدقيق في أمور غير محسوسة لا تُشاهد!
 (۲) يدعو العقل الفارسي إلى المبالغة و الزينة أثناء بيان المسألة و كذلك يهتم بالتَّعَمُّات!
 (۳) الثقافة الهندية تدعو إلى ترك الدنيا و نعماتها و تُشجِّع النَّاسَ على القناعة و ترك الدنيا!
 (۴) إنَّ هذه الثقافات قد أثَّرت أثرها في عصرها و لم يبقَ منها شيء حتَّى يؤثِّر علينا في زماننا هذا!

۹۰- عین الخطأ:

- (۱) إنَّ مراكز الترجمة قامت بترجمة الآثار الأدبية من الأدب الفارسي!
 (۲) الآثار الأدبية من الهنود كـ «كلیلة و دمنه» قد تُرجمت في العصر العباسي!
 (۳) تُرجمت «الإلياذة» و هي من أشهر الآثار الأدبية اليونانية في العصر العباسي!
 (۴) ما دخل في المجتمعات الإسلامية كانت فكرة اليونانيين، لا ذوقهم و رؤيتهم الأدبية!

۹۱- عین سؤالاً لم یأت جوابه في النَّصِّ:

- (۱) ما هي ميزة الآثار الأدبية اليونانية؟
 (۲) كيف كان المترجم يختار كتاباً للترجمة؟
 (۳) لماذا لم یقم المترجمون بترجمة الآثار الأدبية من اليونانية إلى العربية؟
 (۴) كيف دخلت الثقافة الغربية في المجتمع الإسلامي في العصر العباسي؟

■ عین الخطأ في الإعراب و التحليل الصَّرْفِيَّ (۹۲ و ۹۳):

۹۲- نواجه- كانت- مختلفة- الملاحظة:

- (۱) الملاحظة: اسم- مفرد مؤنَّث- مصدر (من باب «مفاعلة»)- معرّف بأل- معرب/ مجرور بحرف الجرّ؛ بالملاحظة: جارّ و مجرور
 (۲) مختلفة: اسم- مفرد مؤنَّث- اسم مفعول (مصدره: اختلاف)- معرب/ صفة و مجرور بالتَّبَعِيَّة للموصوف «ثقافات»
 (۳) نواجه: فعل مضارع- للمتكلم مع الغير- مزيد ثلاثي (من باب «مفاعلة»)- معلوم/ فعل مع فاعله جملة فعلية
 (۴) كانت: فعل ماضٍ- للمؤنَّث الغائبة- مجرد ثلاثي/ فعلٌ من الأفعال الناقصة، خبره «الثقافة» و منصوب

۹۳- «السبب- التحليل- يقوموا- تغلب»:

- (۱) تغلب: فعل مضارع- للمخاطب- مزيد ثلاثي (من باب «تفعّل»)- لازم/ فعل و فاعله «المادَّة» و الجملة فعلية
 (۲) السبب: اسم- مفرد مذكّر- معرّف بأل- معرب/ اسم «لعلّ» المشبهة بالفعل و منصوب و خبره «يعود...»
 (۳) التحليل: اسم- مفرد مذكّر- مصدر (من باب «تفعّل»)- معرب/ مجرور بحرف الجرّ؛ إلى التحليل: جارّ و مجرور
 (۴) يقوموا: فعل مضارع- للجمع الغائب- مجرد ثلاثي- معلوم/ فعل و مع «لم» النافية يعادل الماضي النقي في الفارسية

■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (۱۰۰-۹۴):

۹۴- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (۱) في يومٍ من الأيام شاهد كسرى فلاحاً عجوزاً يَغرسُ فسيلةً جوزاً!
- (۲) يَم يطيرُ السُّنجاِبُ الطائرُ حين يَقفُزُ مِنْ شَجَرَةٍ إلى شَجَرَةٍ!
- (۳) أَحَدٌ يُنادي أصحابه و لكنَّهُم ظَنُّوا أَنَّهُ يَكْذِبُ مِنْ جَدِيدٍ!
- (۴) سَتُشَاهِدُ مَشَاكِلَ جَدِيدَةً في البيئَةِ مُشَاهِدَةً مُؤَلِّمَةً!

۹۵- عین ما لا يُناسِب مفهوم العبارة: «لا خیر فی قولٍ إلا مع الفعل!»

(۱) دو صد گفته چون نیم کردار نیست	بزرگی سراسر به گفتار نیست
(۲) اگر بخواهی از هر دو سر آبروی	همه راستی کن همه راست گوی
(۳) کار کن کار بگذر از گفتار	کاندرین راه کار دارد کار
(۴) کسی کو به دانش توانگر بود	ز گفتار کردار بهتر بود

۹۶- عین الفعل يمكن أن يكون وقوعه في زمانين:

- (۱) من يلعب بذنب الأسد جهلاً يقع في مشاكل لا ينتظرها!
- (۲) من تطبخ الخُبزَ من العجين بسهولة غير الخبازة الماهرة!
- (۳) من تخلص من الإعجاب بنفسه تقدّم في المجالات المختلفة!
- (۴) من يحصل على العلم و ينتفع به و ينفع الآخرين إلا العالم الخبير!

۹۷- عین ما فيه عددٌ يختلف نوعه عن الباقي:

- (۱) يوم أمس نزل المطرُ ثلاث ساعات فقط و لكن في اليومين اللاحقين سَيُنزل أيضاً!
- (۲) بقي تسعة طلاب في المدرسة لِيُزَيَّنوا صَفْنَا للحفلة، و رجع أحد عشر طالباً إلى بيوتهم!
- (۳) تُقيم المدرسة خمسَ مسابقاتٍ رياضية، و واحدٌ من أصدقائي سَيُشارك في إحداها!
- (۴) سَنَقْرَأ اليوم الدرسَ الأولَ مِنْ كتاب الفيزياء و نَقْرَأ بعدَ ذلك الدروسَ الثلاثة الأخرى!

۹۸- عین التأكيد يكون للجمله بأجمعها:

- (۱) لا يأكل الحسدُ إلا الحسنات كما تأكل النارُ الحطب!
- (۲) إن أكره الأعمال هو أن تدعو الناس إلى التفرقة!
- (۳) شَجَّع المتفردون فريقهم الفائز تشجيعاً!
- (۴) إنما الإنسان نائمٌ فإذا مات انتبه!

۹۹- عین النعت (الصفة) اسم تفضيل:

- (۱) يرفعُ فائزُ هذه المباراة الأقوى عِلْمَ بلاده و نحن كلنا نفتخر به!
- (۲) اكتسب هؤلاء التلاميذُ أقلَّ درجة في دروسهم و أصبحوا راسبين!
- (۳) جعل اللوح الأبيض أمام الصفِّ ليشاهد التلاميذ ما كُتب عليه بدقة!
- (۴) أكثر الحجاج عادوا إلى بلدهم بعد أداء مناسكهم في مكة المكرمة!

۱۰۰- عین المنادی:

- (۱) متجري يقع في شارعٍ مزدحم، و هذا الأمرُ أنفعُ لي!
- (۲) متجري جهّزته ليأتي الناسُ إليه و يأخذون ما يحتاجون!
- (۳) متجري صيرتُك جميلاً لتجذب كثيراً من الذين يَمرون بك!
- (۴) متجري جعلته مكاناً لبيع أنواع السراويل بأسعارٍ رخيصة!

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

تاریخ

۱۰۱- در هزاره سوم قبل از میلاد، کدام رویداد، موجب تبادل بیشتر فرهنگ و تمدن در بین‌النهرین شد؟

- (۱) تأسیس سلسله اموری‌ها و اهمیت یافتن بابل در تجارت بین‌المللی
- (۲) موفقیت شهرهای جنوب بین‌النهرین (سومر) در تشکیل حکومت و تأسیس دولت-شهرها
- (۳) تشکیل یک امپراتوری بزرگ توسط سارگن اکدی که از مدیترانه تا زاگرس گسترده بود.
- (۴) افزایش جمعیت و تولید مازاد بر خوراک که گسترش روستاها و شکل‌گیری شهرها را در پی داشت.

۱۰۲- کدام مورد دربارهٔ کومیس یا گنت، درست است؟

- (۱) در روم باستان، مأمور ویژهٔ امپراتور بود و بر عملکرد مقامات ایالتی نظارت می‌کرد.
 - (۲) یک نهاد اداری متعلق به دورهٔ جمهوری رُم بود و در قرون میانه، شارل بزرگ آن را احیا کرد.
 - (۳) میراث روم باستان بود و به مقامات زیردست کنسول‌ها اشاره داشت که قلمرو روم را اداره می‌کردند.
 - (۴) نهاد اداری متعلق به امپراتوری روم باستان بود و فرانک‌ها برای ادارهٔ مناطق مختلف امپراتوری خود آن را احیا کردند.
- ۱۰۳- با توجه به واقعیات تاریخی در دورهٔ هخامنشیان، امکان وقوع کدام موقعیت زیر وجود داشته است؟

- (۱) یکی از نجبای مادی، فرماندهی یک ناو ایرانی در نبرد سالامیس را عهده‌دار بود.
- (۲) داریوش یکم، یکی از نجبای بلندپایهٔ اهل فنیقیه را به ریاست انبار شاهی منصوب کرد.
- (۳) چند جوان ورزیده پارسی و مادی، دورهٔ آموزش ویژه در سپاه جاویدان را با موفقیت گذراندند.
- (۴) کمبوجیه یک نظامی بلندپایه پارسی را به فرماندهی ناوهای ایرانی در خلیج فارس منصوب کرد.

۱۰۴- کدام موارد از نقش برجسته‌های دورهٔ هخامنشیان، قابل استخراج است؟

- (الف) هنر بافندگی این دوره در اوج قرار داشته است.
- (ب) کاخ پادشاه در تخت جمشید با قالی‌های نفیس مفروش بوده است.
- (ج) هنرمندان هخامنشی، از هنرمندان آشوری الهام گرفته‌اند.
- (د) زنان در مدیریت امور اداری نقش مهمی داشته‌اند.

(۱) «ب» و «ج» (۲) «ب» و «د» (۳) «الف» و «ج» (۴) «الف» و «د»

۱۰۵- در کدام مورد، توصیف درستی دربارهٔ رویدادها یا روندهای تاریخ‌نگاری در ایران آمده است؟

- (۱) تاریخ‌نگاری در قرن دهم، نسبت به قرن نهم هجری از رواج و رونق بیشتری برخوردار شد.
 - (۲) تألیف متون تاریخی با تمرکز مورخ بر توصیف اقدامات یک فرمانروا، از دورهٔ تیموریان مرسوم شد.
 - (۳) ظهور سلسله‌های محلی، امکان پیوستگی تاریخ‌نویسی محلی با تاریخ‌نویسی عمومی را فراهم آورد.
 - (۴) اتمام تألیف تاریخ سیستان در قرن ۸ هجری قمری، نقطهٔ پایان تاریخ‌نگاری محلی در ایران بود.
- ۱۰۶- مؤلفان کتاب درسی تاریخ (۲) پایهٔ یازدهم علوم انسانی، از آثار سیره‌نویسان برای توضیح کدام رویدادها استفاده کرده‌اند؟

- (الف) رقابت و درگیری‌های پیاپی دو قبیلهٔ اوس و خزرج قبل از هجرت پیامبر ﷺ به یثرب
- (ب) علل اصلی مخالفت مشرکان مکه با اسلام پس از سال سوم بعثت پیامبر ﷺ
- (ج) انعقاد پیمان برادری میان مسلمانان پس از هجرت پیامبر ﷺ به یثرب
- (د) منابع مالی حکومت اسلامی مدینه در دورهٔ پیامبر اسلام ﷺ

(۱) «الف» و «ج» (۲) «ب» و «د» (۳) «الف» و «ب» (۴) «ج» و «د»

۱۰۷- کدام موارد دربارهٔ مقایسه دو حکومت علویان طبرستان و فاطمیان مصر، درست است؟

- (الف) علویان زودتر از فاطمیان موفق به تشکیل حکومت شدند.
 - (ب) هر دو، عباسیان را به رسمیت نمی‌شناختند و خلافت را حق خود می‌دانستند.
 - (ج) عباسیان نسب علوی هر دو را انکار می‌کردند.
 - (د) هر دو، مستقیماً توسط نیروهای خلافت عباسی مورد حملهٔ نظامی قرار گرفتند.
- (۱) «ب» و «ج» (۲) «ج» و «د» (۳) «الف» و «ب» (۴) «الف» و «د»

۱۰۸- کدام مورد دربارهٔ زمان وقوع رویدادهای زیر، درست است؟

- (الف) پایان حکومت شاهرخ تیموری
- (ب) تسلط عثمانی‌ها بر قسطنطنیه و پایان کار بیزانس
- (ج) پایان فرمانروایی مسلمانان بر اندلس
- (۱) «ب» و «ج» پس از «الف» روی داده است.
- (۲) «ب» و «ج» قبل از «الف» روی داده است.
- (۳) «ب» قبل از «الف» و «ج» پس از آن روی داده است.
- (۴) «ج» قبل از «الف» و «ب» پس از آن روی داده است.

۱۰۹- در جنبش اصلاح دین در اروپا طی سده‌های ۱۴ تا ۱۷ میلادی، انسان‌گرایان به کدام اقدامات و برنامه‌های کلیسا انتقاد داشتند؟

- (۱) دخالت کلیسا در امور سیاسی - آموزه‌های کلیسا دربارهٔ انسان و خدا
- (۲) برخی ناهنجاری‌های اخلاقی کشیشان - دخالت کلیسا در امور سیاسی
- (۳) آموزه‌های کلیسا دربارهٔ انسان و خدا - شیوهٔ تعلیم و تربیت و محتوای آموزشی در مدارس و دانشگاه
- (۴) شیوهٔ تعلیم و تربیت و محتوای آموزشی در مدارس و دانشگاه - برخی ناهنجاری‌های اخلاقی کشیشان

- ۱۱۰- مؤلفین کتاب درسی تاریخ (۳): ایران و جهان معاصر، برای توضیح موارد زیر به کدام منابع استناد کرده‌اند؟
- (الف) نابودی و ضعف مراکز قدیمی و پررونق صنایع دستی ایران در دوره قاجار
(ب) تلاش معماران ایرانی دوره قاجار برای حفظ قواعد و اصول معماری سنتی ایرانی
(ج) روابط رژیم پهلوی با رژیم صهیونیستی در دهه ۱۳۴۰ شمسی
(۱) «الف» و «ب»: گزارش‌های اروپاییان، «ج»: اسناد
(۲) «الف»: نوشته‌های اروپاییان، «ب»: بناها و آثار، «ج»: اسناد
(۳) «الف» و «ج»: تحقیقات و پژوهش‌های جدید، «ب»: تصاویر و عکس‌ها
(۴) «الف»: گزارش‌های مورخان ایرانی، «ب»: بناها و آثار، «ج»: تحقیقات جدید
- ۱۱۱- کدام مورد درباره شیوه‌ها و اشکال زمین‌داری در ایران دوره قاجار، درست است؟
(۱) در غیاب خاندان‌های زمین‌دار، شیوه تولید سهم‌بری دهقانی توسعه یافت.
(۲) منظور از املاک سلطنتی همان اراضی خاصه است که در دوره صفوی نیز وجود داشت.
(۳) چهار شیوه زمین‌داری این دوره عبارت بودند از: سلطنتی، دیوانی، اربابی و خاصه.
(۴) مستوفیان وزارت مالیه، بر تمام اراضی کشور - فارغ از نوع مالکیت آن‌ها - نظارت می‌کردند.
- ۱۱۲- کدام مورد درباره تقدم و تأخر رویدادهای زیر - مربوط به جنبش ملی شدن صنعت نفت ایران - درست است؟
- (الف) انگلستان به تهدید نظامی ایران پرداخت.
(ب) انگلستان خرید نفت ایران را تحریم کرد.
(ج) دیوان بین‌المللی لاهه، رأی خود به سود ایران را صادر کرد.
(د) دولت ایران، روابط سیاسی خود را با لندن قطع کرد.
- (۱) «د» متأخرترین رویداد نسبت به سایر رویدادها است.
(۲) «ج» متأخرین رویداد نسبت به سایر رویدادها است.
(۳) «ب» پس از «د» روی داد.
(۴) «الف» پس از «ج» و «د» روی داد.
- ۱۱۳- پس از پیروزی انقلاب اسلامی، دستگیری سران جنایتکار رژیم پهلوی به کدام نهاد انقلابی سپرده شد؟
(۱) سپاه پاسداران انقلاب اسلامی
(۲) دولت موقت
(۳) دادگاه‌ها و دادسراهای انقلاب اسلامی
(۴) کمیته انقلاب اسلامی

جغرافیا

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

- ۱۱۴- با توجه به موارد زیر، کدام گزینه درست نیست؟

- (الف) توده هوای مرطوب غربی
(ب) توده هوای مرطوب موسمی
(ج) توده هوای سرد و خشک سибیری
(د) توده هوای گرم و خشک عربستان

- (۱) مورد «ج» از نظر اثرات آب‌وهوایی، با مورد «د» و از نظر زمان ورود به ایران، با مورد «ب» متفاوت است.
(۲) مورد «الف» از نظر زمان ورود به ایران، با مورد «د» و از نظر اثرات آب‌وهوایی، با مورد «ب» مشترک است.
(۳) مورد «الف» از نظر زمان ورود به ایران، با مورد «ب» و از نظر اثرات آب‌وهوایی، با مورد «د» متفاوت است.
(۴) مورد «ج» از نظر اثرات آب‌وهوایی، با مورد «ب» و از نظر زمان ورود به ایران، با مورد «الف» مشترک است.

- ۱۱۵- کدام مورد بر اساس متن زیر به‌درستی تنظیم شده است؟

«محدوده ناهمواری‌های مریخی در تقسیمات کشوری ایران به‌صورتی است که تحت قلمروی اداری دو استاندار قرار گرفته است.»

- (۱) ناهمواری‌های مریخی در دو استان کرمان و سیستان و بلوچستان قرار دارد و از موقعیت ریاضی پایین‌تری نسبت به گل‌فشان‌ها برخوردار است.
(۲) ناهمواری‌های مریخی در دو استان هرمزگان و سیستان و بلوچستان قرار دارد و از موقعیت مطلق بالاتری نسبت به گل‌فشان‌ها برخوردار است.
(۳) مرزهای اداری و سیاسی بر اساس انتخاب و تصمیم‌گیری انسان‌ها تعیین می‌شود و بنابراین ممکن است چند استان در یک ناحیه طبیعی قرار گیرند.
(۴) مرزهای اداری و سیاسی بر مبنای انتخاب و تصمیم‌گیری انسان‌ها تعیین می‌شود و بنابراین ممکن است یک ناحیه طبیعی، در بیشتر از یک استان قرار گیرد.

۱۱۶- «کانون‌های آبگیر فصلی، ذخیره برف خود را تا حفظ می‌کنند، چنانچه ذوب برف».

- (۱) ابتدای ماه‌های گرم سال - به‌صورت تدریجی باشد، امکان نفوذ بیشتری را فراهم می‌کند و مشارکت بیشتری در وقوع لغزش دارد.
- (۲) ابتدای ماه‌های گرم سال - به‌صورت تدریجی باشد، امکان نفوذ کمتری را فراهم می‌کند و نقش کمتری در وقوع لغزش دارد.
- (۳) انتهای ماه‌های گرم سال - به‌صورت ناگهانی باشد، امکان نفوذ بیشتری را فراهم می‌کند و مشارکت بیشتری در وقوع سیل دارد.
- (۴) انتهای ماه‌های گرم سال - به‌صورت ناگهانی باشد، امکان نفوذ کمتری را فراهم می‌کند و نقش کمتری در وقوع سیل دارد.

۱۱۷- با بررسی موارد زیر در خصوص دریاهای شمال و جنوب کشورمان، کدام مورد درست است؟

- (الف) از مناطق ژئوپلیتیک جهان به‌شمار می‌روند که در آن سه عامل جغرافیا، سیاست و قدرت برهم تأثیر می‌گذارند.
- (ب) وجود منابع نفت و گاز و بهره‌برداری از آن، از دلایل اهمیت اقتصادی و تجاری این دریا محسوب می‌شود.
- (ج) از جمله دلایل اهمیت این دریا، وجود شرایط مناسب برای مشاغل مانند صیادی و پرورش میگو است.
- (۱) موارد «الف» و «ب» بین خلیج فارس و دریای عمان و مورد «ج» بین دریای خزر و دریای عمان مشترک است.
- (۲) موارد «الف» و «ج» بین دریای عمان و خلیج فارس و مورد «ب» بین دریای خزر و دریای عمان مشترک است.
- (۳) موارد «الف» و «ب» بین دریای خزر و خلیج فارس و مورد «ج» بین دریای عمان و خلیج فارس مشترک است.
- (۴) موارد «ب» و «ج» بین دریای خزر و خلیج فارس و مورد «الف» بین دریای عمان و خلیج فارس مشترک است.

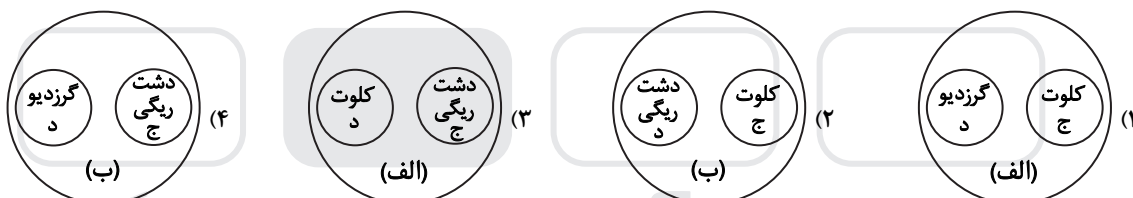
۱۱۸- کدام مورد دلیل مناسبی برای متن زیر ارائه داده است؟

«بیابان‌های گرم، عمدتاً در نواحی مجاور مدار رأس‌السرطان و رأس‌الجدی واقع شده‌اند.»

- (۱) هوای سردشده در نواحی فوقانی استوا با حرکت به‌سمت عرض‌های بالاتر، سرد و سنگین می‌شود و فرو می‌نشیند.
- (۲) نواحی جنب استوایی به‌دلیل سرد و سنگین شدن، هوای مرطوب و شرایط بارندگی جبهه‌ای خود را از دست می‌دهد.
- (۳) نواحی جنب استوایی به‌دلیل شکل‌گیری مرکز پرفشار، شرایط بارندگی همرفتی یا سیکلونی خود را از دست می‌دهد.
- (۴) هوای سنگین‌شده در نواحی استوایی، تحت تأثیر نیروی کوریولیس به‌سمت عرض‌های بالاتر حرکت می‌کند.

۱۱۹- با توجه به شرایط فرسایش بادی و موارد زیر، کدام تصویر به‌درستی ترسیم شده است؟

- (الف) اشکال تراکمی و حاصل انباشته شدن ذرات توسط باد در یک مکان
- (ب) اشکال کاوشی و حاصل کنده شدن ذرات و انتقال آن به مکان دیگر
- (ج) حاصل تخریب بخش نرم‌تر و باقی‌ماندن بخش‌های سخت و مقاوم‌تر
- (د) حاصل حمل بخش موارد ریزدانه‌تر و باقی‌ماندن مواد دانه‌درشت‌تر.

۱۲۰- کدام یک از موارد طرح‌شده متناسب با مشخصات کشور «ایالات متحده آمریکا» تنظیم شده است؟

- (الف) همانند اتحادیه اروپا و کشور استرالیا، از مهم‌ترین مراکز دامداری تجاری در جهان به‌شمار می‌رود.
- (ب) علاوه‌بر دارا بودن مزارع وسیع گندم، بیشتر از ۵۰ درصد ذرت جهان توسط این کشور تولید می‌شود.
- (ج) بیشترین میزان خطوط سریع‌السیار و طولانی‌ترین خط قطار تندروی جهان، متعلق به این کشور است.
- (د) نواحی صنعتی آن بیشتر در شمال شرق از کوه‌های آپالاش تا دریاچه‌های پنج‌گانه، گسترده شده است.
- (۱) موارد «ب» و «د» برخلاف «الف» و «ج» با جغرافیای این کشور مغایرت دارد.
- (۲) موارد «الف» و «د» برخلاف «ب» و «ج» با جغرافیای این کشور مغایرت دارد.
- (۳) موارد «ب» و «د» برخلاف «الف» و «ج» با جغرافیای این کشور مطابقت دارد.
- (۴) موارد «الف» و «د» برخلاف «ب» و «ج» با جغرافیای این کشور مطابقت دارد.

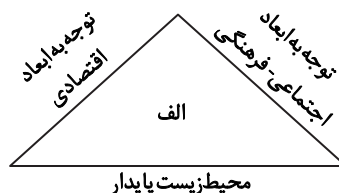
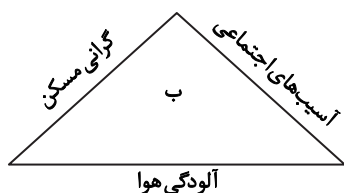
۱۲۱- کدام مورد مطابق با عبارت زیر، تدوین و تنظیم شده است؟

«در جنگ ژاپن و چین، چین نیروها و تدارکاتش را به غرب کشور خود انتقال داد.»

- (۱) کشورهای کوچک که نیروی نظامی مناسب اما کمبود فضا دارند، در فعالیت‌های دفاعی خود، مشکل کمتری دارند.
- (۲) وسعت زیاد اگر با کمبود جمعیت و نواحی کوهستانی همراه باشد در امور دفاعی، مشکلاتی به‌وجود می‌آورد.
- (۳) وسعت زیاد امری مطلوب است و برای کشوری که نیروی نظامی کافی داشته باشد، نقش مثبتی دارد.
- (۴) موقعیت ریاضی در افزایش یا کاهش قدرت و کیفیت عملیات نظامی یک کشور، بی‌تأثیر است.

۱۲۲- با توجه به شکل‌های زیر، کدام مورد عبارت زیر را به‌درستی کامل می‌کند؟

«مدران و برنامه‌ریزان شهری تلاش می‌کنند»

(۱) با دستیابی به پدیده «الف»، از وقوع پدیده «ب» و تبدیل شهرها به مکان‌های مهاجرپذیر، جلوگیری کنند.

(۲) با دستیابی به پدیده «الف»، از وقوع پدیده «ب» و تبدیل شهرها به مکان‌های مهاجرفرست، جلوگیری کنند.

(۳) با جلوگیری از وقوع پدیده «ب»، شرایط پدیده «الف» را فراهم کنند تا مهاجرت روستاها به شهرها، کاهش یابد.

(۴) با جلوگیری از وقوع پدیده «الف»، شرایط پدیده «ب» را فراهم کنند تا مهاجرت شهرها به روستاها، کنترل شود.

۱۲۳- در عرصه تجارت جهانی، کشور ما، گاز طبیعی را به‌وسیله حمل‌ونقل لوله‌ای به کشورهای ارمنستان، آذربایجان و عراق صادر می‌کند. کدام

مورد مشخصات این کشورها را در عبارت زیر به‌درستی کامل می‌کند؟

«کشور به‌دلیل داشتن نواحی خودمختار، در بخش اعظم این کشورها، نظام سیاسی وجود دارد.»

(۱) عراق دارای طولانی‌ترین مرز با ایران است و همانند آذربایجان - یکپارچه

(۲) عراق دارای طولانی‌ترین مرز با ایران است و بر خلاف آذربایجان - فدرال

(۳) ارمنستان دارای کوتاه‌ترین مرز با ایران است و همانند آذربایجان - فدرال

(۴) ارمنستان دارای کوتاه‌ترین مرز با ایران است و بر خلاف آذربایجان - یکپارچه

۱۲۴- کدام گزینه با توجه به موارد زیر، دلیل مناسبی برای عبارت زیر ارائه می‌کند؟

«در شرایط فعلی، قطار پرسرعت در کشور ما موجود نیست.»

(الف) در کشور ما در حال حاضر سرعت قطارها بین کلان‌شهرها حداکثر ۱۶۰ کیلومتر در ساعت است.

(ب) در کشور ما در حال حاضر سرعت قطارها بین کلان‌شهرها بیشتر از ۱۶۰ کیلومتر در ساعت است.

(ج) معمولاً به قطارهایی که حداکثر ۲۰۰ کیلومتر در ساعت سرعت داشته باشند، قطار پرسرعت گفته می‌شود.

(د) معمولاً به قطارهای که بیش از ۲۰۰ کیلومتر در ساعت سرعت داشته باشند، قطار پرسرعت گفته می‌شود.

(۲) «ج» و «د»

(۴) «الف» و «د»

(۱) «الف» و «ج»

(۳) «ب» و «د»

۱۲۵- شرایط استعداد بیشتر وقوع سیل در کدام تصویر، به‌درستی نمایش داده شده است؟

(۲)

(۱)

(۴)

(۳)

فلسفه و منطق

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

۱۲۶- برای معلوم ساختن کدام مورد، تعریف به کار می‌رود؟

- (۱) علم و دانش بشری به دو قسم تصور و تصدیق تقسیم می‌شود. (۲) برخی فیلسوفان غربی به وجود نفس غیرمادی اعتقاد ندارند.
(۳) مکاتب مهم فلسفی که در جهان اسلام مطرح شده‌اند. (۴) انسان در این جهان جاودانه نیست.

۱۲۷- در کدام مورد، هر سه نوع دلالت به کار رفته است؟

- (۱) وقتی سقراط را به دادگاه آوردند، حاضران به احترام شیردلی‌های او در جنگ‌های پلوپونزی، از صندلی‌ها برخاستند.
(۲) در میانه راه به شهری فرود آمدند که مردمش به پاک‌دستی شهره بودند پس با خیالی آسوده در منزلی ساکن شدند.
(۳) جهل و غرور دو صفت انسان است که نزد هر جامعه و قومی ناپسند است؛ پس باید از این دو دست شست.
(۴) شیر خود را سلطان جنگل می‌دانست و حیوانات دیگر تحت فرمان او به سر می‌بردند.
- ۱۲۸- می‌دانیم که مفهوم B اعم از مفهوم M و مفهوم M اعم از مفهوم A است. نسبت میان A و B با نقیض M، به ترتیب کدام است؟

- (۱) تباین - تباین (۲) تباین - عموم و خصوص مطلق
(۳) تباین - عموم و خصوص من وجه (۴) عموم و خصوص مطلق - عموم و خصوص مطلق

۱۲۹- کدام عبارت بیان یک استقرای تعمیمی است؟

- (۱) استعداد علی در ریاضیات عالی است و هربار، موفق به حل مسائل پیچیده‌تری می‌شود، بنابراین شانس او برای آوردن رتبه در المپیاد، زیاد است.
(۲) از وقتی یاد می‌آید، روزها از ابتدای پاییز کوتاه می‌شوند. با توجه به مدار حرکت زمین به دور خورشید، روزهای آخر پاییز، از همه کوتاه‌ترند.
(۳) در انتخابات مشخص شد که ۹۰٪ مردم خواستار اداره شهر به شکل شورایی هستند. نظر من هم این است که اداره شورایی، کارآمدتر است.
(۴) چندین بار، آبریزش چشم پروین با استفاده از نوعی قطره بهبود یافت. او این دارو را به همه آشنایان خود توصیه می‌کند.
- ۱۳۰- با فرض درستی قضایای زیر، هرگاه تغییرات مربوط به احکام قضایا را بر آن‌ها اعمال کنیم، از کدام مورد، بیشترین قضایایی که صدق یا کذب آن‌ها را می‌توان فهمید، به دست می‌آید؟

- (۱) مکالمات افلاطون، جملگی، یکی از بهترین میراث‌های فلسفی و نکته سنجی‌های فرهنگ بشری است.
(۲) از موارد اختلاف سهروردی با مشائیان، مسئله «حرکت» و «اصلت وجود یا ماهیت» است.
(۳) ابن‌سینا معتقد است روشن‌ترین دلیل برای وجود نفس، آگاهی از «خود» است.
(۴) گروهی از فیلسوفان، وجود ماده غیرقابل درک را منتفی می‌دانستند.
- ۱۳۱- اگر نقیض یکی از مقدمات قیاسی «بعضی الف ب نیست» و «الف» حد وسط آن باشد، کدام نتیجه، نمی‌تواند از این قیاس به دست آید؟
- (۱) هر ج ب است. (۲) بعضی ج ب نیست. (۳) بعضی ب ج است. (۴) بعضی ب ج نیست.

۱۳۲- در کدام عبارت، اساس و شالوده بودن فلسفه‌های مضاف برای نظریات علمی نمایان است؟

- (۱) عوالم مجرد از ماده نیز وجود دارند و با توجه به اینکه نفس انسان تابع قوانین فیزیکی نیست، به عالم مجرد از ماده تعلق دارد.
(۲) برای پیشرفت جامعه، مالکیت خصوصی باید محترم شمرده شود؛ زیرا جامعه مجموعه افرادی است که کنار هم زندگی می‌کنند.
(۳) براساس شواهد تاریخی، انسان توانایی تأثیرگذاری بر جامعه و تغییر آن را دارد؛ بنابراین دارای قدرت اختیار و تصمیم‌گیری است.
(۴) با توجه به گستردگی ابعاد و ژرفای حقیقت انسان، با تأمل در نفس می‌توان برخی از قوانین بنیادی هستی را درک کرد.
- ۱۳۳- با توجه به تمثیل غار افلاطون، کدام عبارت درست است؟

- (۱) زندانیان درون غار، از واقعیت همه موجودات به جز خودشان بی‌خبرند.
(۲) زندانیان تا وقتی که در غار اسیرند، توان درک نشانه‌های واقعیت بیرونی را ندارند.
(۳) شخصی که زندانی را یاری می‌کند تا از غار خارج شود و به تدریج به روشنی خو کند، نماد عقل است.
(۴) اگر یکی از زندانیان به طور اتفاقی از بند رها شود، دیگر حاضر به بازگشت به جایگاه قبلی خود نیست.

۱۳۴- کدام مورد، عبارت را به نحو مناسب‌تری تکمیل می‌کند؟

«گفت‌وگوهای سوفسطائیان، جهت بحث‌های فلسفی را برگرداند؛ سقراط برخلاف که در پی تحلیل بودند، به توجه داشت.»

- (۱) به سوی اقسام مغالطه‌ها - فیلسوفان اولیه - حرکت و سکون - مسائل اساسی جامعه
(۲) از مسائل هستی‌شناسی - فیلسوفان ایونی - تغییرات هستی - انسان و مسائلش
(۳) از دگرگونی‌های طبیعی - سوفسطائیان - مسئله شناخت - خیر و شر اخلاقی
(۴) به سوی انسان و مسائلش - آنان - ادراک حسی - عقل و شناخت عقلانی
- ۱۳۵- این موضوع که ما متوجه خطای خود می‌شویم؛ به کدام پرسش پاسخ می‌دهد؟
- (۱) حدود و قلمرو شناخت‌های ما چقدر است؟ (۲) چگونه می‌توانیم خطا را از حقیقت تشخیص دهیم؟
(۳) شناخت‌های ما تا چه حد با واقعیت مطابقت دارند؟ (۴) آیا ما می‌توانیم نسبت به موجودات جهان آگاهی پیدا کنیم؟

۱۳۶- کدام عبارت با نظرات کانت در مورد شناخت سازگار است؟

- (۱) اگر داده‌های حسی، یعنی آن چه که از طریق حس به ما می‌رسد وجود نداشت، ما قادر به شناخت هیچ واقعییتی نبودیم.
- (۲) مفهوم علیت، مفهومی است که ابتدا قوه ادراکی انسان می‌فهمد و سپس آن را به پدیده‌های خارجی تعمیم می‌دهد.
- (۳) درک مصادیق علیت به واسطه حواس صورت می‌گیرد اما مفهوم علیت را دستگاه ادراکی انسان می‌سازد.
- (۴) ما برای تصور مفاهیمی مانند مکان و زمان، ابتدا باید اشیاء دارای مکان یا زمانمند را درک کنیم.

۱۳۷- مکتب‌های گوناگون اخلاقی، در تأیید یا رد کدام گزاره با هم اختلاف نظر پیدا می‌کنند؟

- (۱) لازمه بقا و سلامت اجتماع، رعایت اخلاق از سوی همه افراد است.
- (۲) عقل، قادر به تشخیص فعل شایسته و ناشایست و تعیین ملاک آن است.
- (۳) هر انسانی باید آن چه را که بر خود می‌پسندد، برای دیگران نیز بخواهد.
- (۴) انسان‌ها از دیرباز، تفاوتی میان فعل اخلاقی و فعل طبیعی قائل بوده‌اند.

۱۳۸- کدام عبارت درباره «واجب‌الوجود بالغیر» صدق نمی‌کند؟

- (۱) اگر علتش همیشگی باشد، همیشه هست.
- (۲) ذاتش نسبت به وجود و عدم تفاوتی نمی‌کند.
- (۳) اگر علتش باشد، نمی‌تواند نباشد.
- (۴) بودن و نبودنش مساوی است.

۱۳۹- با توجه به اصل علیت و فروع آن، کدام نتیجه قابل قبول است؟

- (۱) امکان ندارد دو پدیده مشابه، از دو علت متفاوت ناشی شده باشند.
- (۲) هرگاه دو پدیده، همواره همراه یکدیگر وجود پیدا کنند، حتماً یکی از آن‌ها علت و دیگری معلول است.
- (۳) هرگاه یک پدیده دارای آثار متفاوتی باشد، می‌توان از وجود یکی از آن آثار، وجود دیگری را احتمال داد.
- (۴) اگر از همکاری چند پدیده با یکدیگر، اثر خاصی پدید آید، آن اثر را می‌توان به تک‌تک پدیده‌ها نسبت داد.

۱۴۰- کدام عبارت درست است؟

- (۱) در نظریه دموکریتوس، اگر برخورد ذرات را تصادفی بدانیم، اتفاق به معنای نفی غایت‌مندی را پذیرفته‌ایم.
- (۲) این نظریه که جهان کنونی، در اثر انفجار یک ماده فشرده گسترش یافته، با وجود علت نخستین ناسازگار است.
- (۳) اگر بگوییم جهان طبیعت و موجودات آن، طی یک فرایند تدریجی به تکامل رسیده‌اند، نوعی اتفاق را پذیرفته‌ایم.
- (۴) کسی که باور داشته باشد با وجود ابر در آسمان و سرمای هوا، ممکن است باران نبارد، اصل وجوب علی را نفی کرده است.

۱۴۱- کدام عبارت با برهان اخلاقی کانت سازگار است؟

- (۱) وجود نفس غیرمادی را فرض می‌گیرد.
- (۲) نشان می‌دهد که چرا خدا باید وجود داشته باشد.
- (۳) انسان را به رعایت اصول اخلاقی دعوت می‌کند.
- (۴) با استفاده از مقدمات عقلی، وجود خدا را اثبات می‌کند.

۱۴۲- اشتقاق فیلسوفان به دو گروه عقل‌گرا و تجربه‌گرا، به کدام مسئله مربوط می‌شود؟

- (۱) اختلاف نظر در مورد برتری عقل بر حس
- (۲) نقش عقل در شناخت موجودات طبیعی
- (۳) قلمرو و محدودیت‌های قوه عقل
- (۴) کاربردهای مختلف مفهوم عقل

۱۴۳- کدام گزاره در مرحله عقل بالملکه و کدام یک در مرحله عقل بالفعل، قابل درک و دریافت است؟

- (۱) هر مجموعه‌ای زیرمجموعه‌اش را دربر می‌گیرد. - برخی از گزاره‌ها با استدلال قابل اثبات‌اند.
- (۲) همه فلزها بر اثر حرارت منبسط می‌شوند. - یک عبارت نمی‌تواند هم تصور باشد و هم تصدیق.
- (۳) انسان دارای قوایی برای شناخت واقعیات است. - موجود مادی یا جاندار است یا بی‌جان.
- (۴) هر مثلی سه زاویه دارد. - ذهن براساس قواعد خاصی عمل می‌کند.

۱۴۴- هریک از عبارت‌های «الف» و «ب» به ترتیب، با کدام یک از عوامل زمینه‌ساز تفکر، در قرآن و روش پیشوایان دینی، تناسب بیشتری دارد؟

- (الف) قرآن کریم می‌فرماید: «اگر در آسمان و زمین خدایی جز خدای یگانه بود، آن دو تباه می‌شدند.»
- (ب) پیامبر ﷺ فرمودند: «حکمت، گم‌شده مؤمن است. آن را طلب کنید حتی اگر نزد مشرک باشد.»

- (۱) ارزش قائل شدن برای خود اندیشه و خردورزی - دعوت به یادگیری دانش تمدن‌های دیگر
- (۲) ارزش قائل شدن برای خود اندیشه و خردورزی - بزرگداشت علم و حکمت به‌عنوان نتیجه خردورزی
- (۳) طرح مباحث عقلی و استفاده از انواع استدلال - بزرگداشت علم و حکمت به‌عنوان نتیجه خردورزی
- (۴) طرح مباحث عقلی و استفاده از انواع استدلال - فراخواندن مسلمانان به یادگیری دانش دیگر تمدن‌ها

۱۴۵- مسئله اصالت وجود و اصالت ماهیت، در پاسخ به کدام سؤال طرح می‌شود؟

- (۱) گوناگونی موجودات مختلف، ناشی از وجود آن‌ها است یا ماهیت‌شان؟
- (۲) آیا وجود و ماهیت دو مفهوم‌اند یا دو لفظ برای بیان یک مفهوم؟
- (۳) موجودات، مصداق مفهوم ماهیت‌اند یا مصداق وجود؟
- (۴) از هر شیء خارجی، چند مفهوم در ذهن می‌آید؟

اقتصاد

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

۱۴۶- کدام ویژگی مشترک کارآفرینان موفق در افراد کارآفرین زیر به ترتیب برجسته تر است؟

- آقای سعیدی اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارد.
- خانم موسوی بسیار دلگرم و مطمئن به موفقیت اقتصادی است.
- خانم مدنی در راه اندازی کسب و کار جدید از نظام و پایداری تحسین برانگیزی برخوردار است.
- آقای جدیدی با شجاعت و تدبیر، پس انداز خود را برای راه اندازی فعالیت اقتصادی جدید هزینه می کند.

(۱) تیزبین - پرانگیزه - سازمان دهنده - خوش بین

(۲) تیزبین - پرانگیزه - خوش بین - سازمان دهنده - ریسک پذیر

(۳) پرانگیزه - خوش بین - پرانگیزه - ریسک پذیر

۱۴۷- فردی با سرمایه ۳۰۰ میلیون تومان قصد دارد در یکی از موارد زیر سرمایه گذاری کند. با توجه به اصل هزینه فرصت، کدام مورد را انتخاب خواهد کرد و هزینه فرصت این انتخاب چند میلیون تومان است؟

- خرید و فروش وسایل ورزشی با بازدهی سالانه ۲۰ درصد
- راه اندازی یک کارگاه کوچک وسایل آزمایشگاهی با سود ۱۰۲ میلیون تومان در دو سال
- سپرده گذاری در بانک با سود سالیانه ۱۸ درصد
- سرمایه گذاری در بازار بورس با سود ماهیانه ۷ میلیون تومان

(۱) سپرده گذاری در بانک - ۱۶۵

(۲) راه اندازی یک کارگاه کوچک - ۱۶۵

(۳) سرمایه گذاری در بورس - ۶۰

(۴) خرید و فروش وسایل ورزشی - ۶۰

۱۴۸- نمودار روبه رو، منحنی مرز امکانات تولید کشوری را نشان می دهد.

هر کدام از شرایط زیر به کدام یک از موارد «انتقال مرز امکانات تولید،

جابه جا شدن روی منحنی مرز امکانات یا بدون تغییر» اشاره می کند؟

■ خط تولید با پدیده بیکاری دوره ای مواجه شده است.

■ یک فناوری جدید منابع موجود برای تولید هر دو

محصول را افزایش داده است.

■ افزایش تقاضا برای غذا سبب شده است منابع

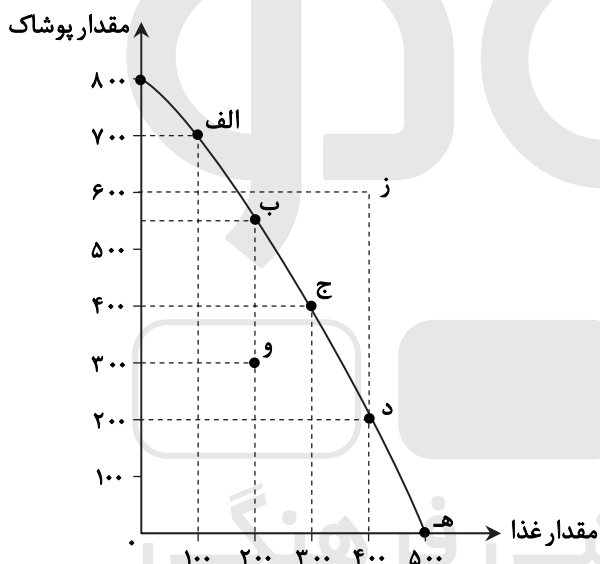
به سمت تولید بیشتر غذا هدایت شود.

(۱) انتقال - انتقال - جابه جا شدن

(۲) انتقال - جابه جا شدن - انتقال

(۳) بدون تغییر - جابه جا شدن - انتقال

(۴) بدون تغییر - انتقال - جابه جا شدن

۱۴۹- رابطه قیمت و تقاضا در کالاهای جانشین و مکمل مانند برنج، ماکارونی، قند و چای را در نظر بگیرید. کدام مورد درست است؟

(۱) با افزایش قیمت برنج، تقاضای ماکارونی افزایش می یابد.

(۲) افزایش قیمت قند، موجب افزایش تقاضای چای می شود.

(۳) با کاهش قیمت برنج، تقاضای ماکارونی افزایش می یابد.

(۴) کاهش قیمت قند، تقاضای قند را کاهش می دهد.

۱۵۰- هریک از عبارتهای زیر به کدام نوع مالیات اشاره دارد؟

■ مالیاتی که از مالیات ستانی مضاعف جلوگیری می کند.

■ معمولاً برای حمایت از صنایع داخلی نیز به کار گرفته می شود.

■ مهم ترین نوع مالیات است.

■ اساس و مبنای آن ثروت مؤدی است.

(۱) مالیات بر درآمد - مالیات بر مصرف - مالیات بر ارث - مالیات بر درآمد

(۲) مالیات بر درآمد - عوارض گمرکی - مالیات بر مصرف - مالیات بر درآمد

(۳) مالیات بر ارزش افزوده - مالیات بر مصرف - مالیات بر ارث - مالیات بر دارایی

(۴) مالیات بر ارزش افزوده - عوارض گمرکی - مالیات بر درآمد اشخاص - مالیات بر دارایی

۱۵۱- با توجه به اطلاعات ارائه شده در جدول زیر، نتیجه عملکرد سالیانه یک باغدار به همراه دوازده نفر کارگر و یک مهندس کشاورزی با تولید هفتونیم تن میوه به ارزش ششونیم میلیارد تومان، کدام مورد است؟

۱	اجاره ماهیانه باغ	۶۰ میلیون تومان
۲	حقوق متوسط ماهیانه هر کارگر	$\frac{1}{3}$ اجاره وسایل
۳	خرید منزل مسکونی صاحب باغ	۱۰۰ میلیون تومان
۴	اجاره وسایل و ابزار مورد نیاز	۷۵ میلیون تومان
۵	خرید سم و کود مناسب	۴۰ میلیون تومان
۶	کرایه حمل و نقل محصول	۲۰ میلیون تومان
۷	حقوق ماهیانه باغدار و مهندس	۱۲۰ میلیون تومان

(۱) ۵۰۵ میلیون تومان سود

(۲) ۶۰۵ میلیون تومان سود

(۳) ۵۰۵ میلیون تومان ضرر

(۴) ۶۰۵ میلیون تومان ضرر

۱۵۲- با توجه به جدول زیر که میزان مالیات پرداختی در یک جامعه را ارائه می دهد، پاسخ های پرسش های زیر به ترتیب کدام است؟

مالیات بر مصرف	۲۰۰ میلیون تومان
مالیات بر درآمد اشخاص	۸۰ میلیون تومان
مالیات بر دارایی	$\frac{1}{3}$ مالیات بر درآمد
مالیات بر درآمد	۳۳۰ میلیون تومان
عوارض نوسازی	۲۵ درصد مالیات بر مصرف
VAT	۲ برابر مالیات بر دارایی

(الف) مجموع میزان مالیات مستقیم چند میلیون تومان است؟

(ب) مجموع میزان پرداختی برای مهم ترین نوع مالیات چند میلیون تومان است؟

(ج) افراد این جامعه چند میلیون تومان مالیات غیرمستقیم پرداخته اند؟

(۱) ۴۴۰، ۱۱۰، ۲۵۰

(۲) ۵۲۰، ۸۰، ۴۷۰

(۳) ۵۲۰، ۱۱۰، ۲۵۰

(۴) ۴۴۰، ۸۰، ۴۷۰

۱۵۳- مفهوم «مقرون به صرفه بودن» در تجارت، با کدام عبارت متناسب است؟

(۱) بهبود عملکرد بازار

(۲) کاهش تعرفه ها

(۳) مزیت اقتصادی

(۴) رونق اقتصادی

۱۵۴- کشوری در سال گذشته با رکود اقتصادی مواجه گردید. در نتیجه تعداد جمعیت بیکار آن به ۴,۲۰۰,۰۰۰ نفر رسید. با توجه به جمعیت فعال

این کشور که ۳۲,۰۰۰,۰۰۰ نفر بود؛ پاسخ پرسش های زیر به ترتیب، کدام است؟

■ جمعیت شاغل این کشور چند نفر بود؟

■ این کشور دارای کدام نوع بیکاری بود؟

■ نرخ بیکاری در این کشور چند درصد بود؟

■ کدام سیاست پولی، می تواند شرایط اقتصادی این کشور را بهبود دهد؟

(۱) ۲۷,۸۰۰,۰۰۰ - دوره ای - ۱۳ درصد - انبساطی

(۲) ۳۶,۲۰۰,۰۰۰ - دوره ای - ۱۳ درصد - انبساطی

(۳) ۳۶,۲۰۰,۰۰۰ - ساختاری - $\frac{12}{5}$ - انقباضی

(۴) ۲۷,۸۰۰,۰۰۰ - ساختاری - $\frac{12}{5}$ - انقباضی

۱۵۵- پاسخ درست هریک از پرسش های زیر به ترتیب کدام است؟

■ مبادلات با کالاهای بادوام و قابل تقسیم به تکه های کوچک، جایگزین کدام وسیله مبادله گردید؟

■ استفاده از کدام مورد در مبادلات، سبب رونق دریانوردی گردید؟

■ کدام اصطلاح برای چک استفاده می شود؟

■ پشتوانه نخستین اسکناس ها چه بود؟

(۱) تهاتری - کالای بادوام - تحریری - طلا و نقره نزد صرافان

(۲) پایاپای - کالای بادوام - ثبتی - رسید کاغذی نزد صرافان

(۳) پایاپای - طلا و نقره - تحریری - رسید کاغذی نزد صرافان

(۴) تهاتری - طلا و نقره - ثبتی - طلا و نقره نزد صرافان

۱۵۶- در جدول زیر، قیمت‌های مربوط به سه کالای مختلف در یک سال معین ارائه شده است. در صورتی که نرخ تورم در این دو سال یکسان باشد، قیمت کالای B در انتهای سال و کالای C در ابتدای سال به ترتیب چند ریال است؟

کالا	قیمت	ابتدای سال (به ریال)	انتهای سال (به ریال)
A		۱۵۳,۶۰۰	۱۹۲,۰۰۰
B		۷۴۰,۰۰۰	؟
C		؟	۷۲۶,۲۵۰

(۱) ۵۸۱,۰۰۰، ۹۷۵,۰۰۰

(۲) ۶۲۵,۰۰۰، ۹۷۵,۰۰۰

(۳) ۵۸۱,۰۰۰، ۹۲۵,۰۰۰

(۴) ۶۲۵,۰۰۰، ۹۲۵,۰۰۰

۱۵۷- کدام مورد دربارهٔ «رابطهٔ تورم و نقدینگی» درست است؟

- (۱) تورم، همان افزایش نقدینگی است به شرطی که با افزایش تولید هماهنگ باشد.
 - (۲) دولت جهت کاهش نرخ تورم، از سیاست افزایش حجم پول در گردش استفاده می‌کند.
 - (۳) با افزایش نقدینگی، توانایی سرمایه‌گذاران افزایش می‌یابد در نتیجه با افزایش تولید، تورم مهار می‌شود.
 - (۴) هنگام کمبود عرضه، افزایش نقدینگی، توانایی پرداخت برای قیمت‌های بالاتر را در تقاضاکنندگان افزایش می‌دهد.
- ۱۵۸- به موجب فعالیت تعدادی از دانشمندان ایرانی، بذر صیفی جات متناسب با کویر و آب‌های شور تولید و به بازارهای بین‌المللی صادر شده است. کدام مورد اثر فعالیت آن‌ها را بر استحکام اقتصادی کشور بیان می‌کند؟

(۲) خلق مزیت اقتصادی

(۴) رشد اقتصادی و کاهش فقر

(۱) مقابله با تحریم‌های مالی

(۳) تأمین کالاهای راهبردی

۱۵۹- بخشی از جدول شاخص دهک در دو کشور «الف» و «ب» مطابق زیر در نظر گرفته شده است. کدام مورد درست است؟

کشور «الف»		کشور «ب»		سال
سهم دهک اول	سهم دهک دهم	سهم دهک اول	سهم دهک دهم	
۳	۲۱	۵	۱۸	۱۳۷۰
۴	۲۰	۶	۱۵	۱۳۸۰
۴	۱۹	۷	۱۶	۱۴۰۰

(۱) توزیع درآمد در هر دو کشور بهبود یافته است.

(۲) توزیع درآمد در کشور «الف»، علادلانه‌تر از کشور «ب» است.

(۳) توزیع درآمد در کشور «ب»، ناعادلانه‌تر از کشور «الف» است.

(۴) توزیع درآمد در کشور «الف»، عادلانه و در کشور «ب» ناعادلانه است.

۱۶۰- در عبارت‌های زیر، به چند ویژگی کشورهای پیشرفته اشاره شده است؟

- علاقه‌مندی به کسب درآمد و روحیهٔ فردی برای تلاش اقتصادی در این کشورها برجسته است.
- از سطح سواد و بهداشت عمومی بالایی برخوردارند.
- در برابر شوک‌های اقتصادی، قدرت مقاومت دارند.
- درآمدها به صورت عادلانه‌تری توزیع شده است.
- قیمت‌ها از ثبات کامل برخوردار است.
- در سطح منطقه و جهان تأثیرگذارند.
- این کشورها فاقد بیکاری می‌باشند.

(۴) سه

(۳) چهار

(۲) پنج

(۱) شش

پاسخ تشریحی

آزمون سراسری سال ۱۴۰۲

(تیر ماه ۱۴۰۲)

گروه آزمایشی علوم انسانی

(خارج کشور)

ریاضی

▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۳ (درس ۲، فصل ۳)

۱- پاسخ: گزینه ۴

نکته: هرگاه $a > 0$ ، برای دو عدد طبیعی m و n ، $a^{\frac{m}{n}}$ را چنین تعریف می‌کنیم:

$$a^{\frac{m}{n}} = \sqrt[n]{a^m}$$

همچنین $a^{-\frac{m}{n}}$ نیز به این صورت تعریف می‌شود:

$$a^{-\frac{m}{n}} = \frac{1}{a^{\frac{m}{n}}}$$

نکته: $(a^m)^n = a^{mn}$ ابتدا مقدار A را به دست می‌آوریم:

$$\begin{aligned} A &= \sqrt[3]{4\sqrt{18}} (18)^{-1/5} = \sqrt[3]{2^2 \cdot 2 \cdot 3^2} (2 \times 3^2)^{-1/5} \\ &= \sqrt[3]{2^3 \cdot 3^2} (2 \times 3^2)^{-1/5} = \sqrt[3]{2^3} \cdot 3^{-2/5} = 2 \cdot 3^{-2/5} = 2 \cdot 3^{-2/5} \cdot 3^{-3/5} = 2 \cdot 3^{-1} = \frac{2}{3} \\ &= \frac{1}{2} \cdot 2 \cdot 3^{-1} = 3^{-1} = \frac{1}{3} \end{aligned}$$

حال مقدار خواسته شده در سؤال را به دست می‌آوریم:

$$(1 + A^{-1})^{-1/3} = \left[1 + \left(\frac{1}{3} \right)^{-1} \right]^{-1/3} = (1 + 3)^{-1/3} = 4^{-1/3} = (2^2)^{-1/3} = 2^{-2/3} = 2^{-2} = \frac{1}{4} = 0.25$$

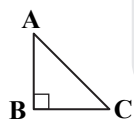
بنابراین گزینه ۴ پاسخ است.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۱ (درس ۱، فصل ۱)

۲- پاسخ: گزینه ۲

نکته: در مثلث قائم الزاویه ABC داریم:

$$AC^2 = AB^2 + BC^2$$

با توجه به فرض سؤال، ابتدا شکل حاصل از حرکت حسن و امیر را رسم می‌کنیم:

با توجه به شکل داریم:

$$\triangle ABC: AB^2 = AC^2 + BC^2 \Rightarrow AB^2 = 15^2 + 15^2 = 225 + 225 = 450 \quad (1)$$

می‌دانیم که:

$$BD = 14 + 7 = 21, \quad AD = a$$

حال داریم:

$$\begin{aligned} \triangle ADB: AB^2 &= AD^2 + BD^2 \\ \Rightarrow AB^2 &= a^2 + 21^2 \xrightarrow{(1)} 450 = a^2 + 441 \\ \Rightarrow a^2 &= 9 \Rightarrow a = 3 \end{aligned}$$

حال مقدار خواسته شده سؤال را به دست می‌آوریم:

$$\text{مسافت طی شده توسط حسن} = 15 + 15 = 30$$

$$\text{مسافت طی شده توسط امیر} = 14 + 3 + 7 = 24$$

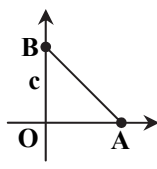
در نتیجه امیر $30 - 24 = 6$ کیلومتر کمتر مسافت طی کرده است.

بنابراین گزینه ۲ پاسخ است.

۳- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۱ (درس ۲، فصل ۱)

نکته: ریشه‌های معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ در معادله صدق می‌کنند.نکته: در معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ ، اگر $c = 0$ ، آنگاه از روش فاکتورگیری برای پیدا کردن ریشه‌ها استفاده می‌کنیم.با توجه به فرض سؤال، ۳ نقطه $O(0,0)$ ، $B(0,c)$ و $A(0,\alpha)$ ، رئوس مثلث هستند که α یک ریشه معادله درجه دوم $-x^2 + 2x + c = 0$ می‌باشد.بنابر فرض، مساحت مثلث OAB برابر با c^2 است، پس:

$$S_{\triangle OAB} = \frac{OB \times OA}{2} = \frac{c \times \alpha}{2} = c^2$$

$$\Rightarrow \alpha \cdot c = 2c^2 \xrightarrow{+c} \alpha = 2c$$

چون α یک ریشه معادله درجه دوم $-x^2 + 2x + c = 0$ است، پس:

$$-(2c)^2 + 2(2c) + c = 0 \Rightarrow -4c^2 + 4c + c = 0 \Rightarrow -4c^2 + 5c = 0$$

$$\Rightarrow 4c^2 - 5c = 0 \Rightarrow c(4c - 5) = 0 \Rightarrow \begin{cases} c = 0 & \times \\ c = \frac{5}{4} & \checkmark \end{cases}$$

پس در نتیجه داریم:

$$c = \frac{5}{4} = 1.25$$

بنابراین گزینه ۴ پاسخ است.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۱ (درس ۲، فصل ۲)

۴- پاسخ: گزینه ۱

نکته: برای نمایش تابعی چون f از مجموعه A به مجموعه B می‌نویسیم: $\begin{cases} f: A \rightarrow B \\ y = f(x) \end{cases}$ که $y = f(x)$ را ضابطه تابع و A را دامنه تابع f در نظر

می‌گیریم.

با توجه به فرض سؤال، داریم:

$$f(1) = 2a - 1 \Rightarrow \frac{-4}{a+2} \times 1 + b = 2a - 1$$

$$\Rightarrow \frac{-4}{a+2} + b = 2a - 1 \quad (1)$$

$$f\left(-\frac{a}{2}\right) = 2 \Rightarrow \frac{-4}{a+2} \times \left(-\frac{a}{2}\right) + b = 2$$

$$\Rightarrow \frac{2a}{a+2} + b = 2 \quad (2)$$

$$\xrightarrow{(2)-(1)} \frac{2a+4}{a+2} = 3 - 2a \Rightarrow \frac{2(a+2)}{a+2} = 3 - 2a$$

$$\xrightarrow{a \neq -2} 2 = 3 - 2a \Rightarrow 2a = 1 \Rightarrow a = \frac{1}{2}$$

حال داریم:

$$\frac{-4}{\frac{1}{2}+2} + b = 2 \times \frac{1}{2} - 1 \Rightarrow \frac{-4}{\frac{5}{2}} + b = 0 \Rightarrow b = \frac{8}{5}$$

حال مقدار خواسته شده سؤال را به دست می‌آوریم:

$$\frac{b}{a} = \frac{\frac{8}{5}}{\frac{1}{2}} = \frac{16}{5} = 3.2$$

بنابراین گزینه ۱ پاسخ است.

۵- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۲ (درس ۱، فصل ۲)

نکته: تابع $f: A \rightarrow B$ را که در آن مجموعه $R = \{C\}$ برد تابع است، «تابع ثابت» می‌نامند. در تابع ثابت، برد تنها شامل یک عضو است.

نکته: تابع با ضابطه $f(x) = x$ را «تابع همانی» می‌نامند. با توجه به ضابطه تابع، در تابع همانی دامنه و برد همواره با یکدیگر برابرند.

تابع f را به صورت $f(x) = c$ در نظر می‌گیریم. با توجه به فرض سؤال داریم:

$$f(kx) = (k^2 - 3)f(x) \Rightarrow c = (k^2 - 3)c \Rightarrow k^2 - 3 = 1 \Rightarrow k^2 = 4 \xrightarrow{k \in \mathbb{N}} k = 2$$

حال چون تابع g ، یک تابع همانی است، با توجه به نکته داریم:

$$k = n^2 - 3n + 4 \xrightarrow{k=2} 2 = n^2 - 3n + 4 \Rightarrow n^2 - 3n + 2 = 0 \Rightarrow (n-1)(n-2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} n=1 \\ n=2 \end{cases}$$

ابتدا فرض می‌کنیم $n = 1$ ، داریم:

$$2n = m^2 - 4m + 4 \xrightarrow{n=1} 2 = (m-2)^2 \Rightarrow m-2 = \pm\sqrt{2} \Rightarrow m = \pm\sqrt{2} + 2$$

با توجه به فرض سؤال $m \in \mathbb{N}$ است، پس $n = 1$ قابل قبول نیست.

حال اگر $n = 2$ باشد، داریم:

$$2n = m^2 - 4m + 4 \xrightarrow{n=2} 4 = (m-2)^2 \Rightarrow m-2 = \pm 2 \Rightarrow \begin{cases} m=0 & \times \\ m=4 & \checkmark \end{cases}$$

حال داریم:

$$f(n) = n - 4 \Rightarrow f(2) = 2 - 4 \Rightarrow c = -2$$

حال مقدار خواسته شده سؤال را به دست می‌آوریم:

$$f(m) = f(4) = -2$$

بنابراین گزینه ۳ پاسخ است.

▲ مشخصات سؤال: ساده * ریاضی و آمار ۲ (درس‌های ۱، ۲ و ۳، فصل ۲)

۶- پاسخ: گزینه ۱

نکته: تابع با ضابطه $f(x) = x$ را «تابع همانی» می‌نامند. با توجه به ضابطه تابع، در تابع همانی دامنه و برد همواره با یکدیگر برابرند.

نکته: تابعی را که به هر عدد صحیح k خود همان عدد و به تمام اعداد میان دو عدد صحیح متوالی k و $k+1$ ، عدد صحیح k را نسبت می‌دهد،

«تابع جزء صحیح» می‌نامند. ضابطه این تابع را با $g(x) = [x]$ (بخوانید جزء صحیح x) معرفی می‌کنند.

نکته: عمل تقسیم روی دو تابع به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\left(\frac{f}{g}\right)(x) = \frac{f(x)}{g(x)}, \quad D_{\frac{f}{g}} = D_f \cap D_g - \{x \mid g(x) = 0\}$$

ابتدا ضابطه تابع g را ساده می‌کنیم:

$$g(x) = [x] + [-x]$$

$$x \in \mathbb{Z} : g(x) = x + (-x) = 0$$

$$\left. \begin{aligned} x \notin \mathbb{Z}, k < x < k+1 : f(x) = k + (-k-1) = -1 \end{aligned} \right\} \Rightarrow g(x) = \begin{cases} 0 & x \in \mathbb{Z} \\ -1 & x \notin \mathbb{Z} \end{cases}$$

تابع f را به صورت $f(x) = x$ در نظر می‌گیریم.

حال دامنه تابع $\frac{f}{g}$ را محاسبه می‌کنیم:

$$D_{\frac{f}{g}} = D_f \cap D_g - \{x \mid g(x) = 0\} = \mathbb{R} \cap \mathbb{R} - \{x \mid g(x) = 0\} = \mathbb{R} - \mathbb{Z}$$

در نتیجه در دامنه تابع $\frac{f}{g}$ ، هیچ مقدار صحیح x ی وجود ندارد و به ازای هیچ مقدار صحیحی، اعضای مجموعه برد تابع $\frac{f}{g}$ ، مقداری صحیح

نمی‌شود.

بنابراین گزینه ۱ پاسخ است.

۷- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: ساده * ریاضی و آمار ۱ (درس ۳، فصل ۲)

نکته: هر تابع به صورت $y = f(x)$ که در آن $y = mx + h$ ، یک «تابع خطی» نامیده می‌شود.

با توجه به فرض سؤال، تابع خطی $f(x) = \left(\frac{1-m}{2}\right)x - m + \frac{1}{2}$ ، به ازای همه مقادیر m از نقطه (a, b) می‌گذرد، پس می‌توان به m هر عدد دلخواهی را داد، داریم:

$$m = 0 \Rightarrow f(x) = \frac{1}{2}x + \frac{1}{2} = \frac{1}{2}(x+1) \xrightarrow{(a,b) \in f} f(a) = \frac{1}{2}(a+1) = b$$

$$m = 1 \Rightarrow f(x) = -1 + \frac{1}{2} = -\frac{1}{2} \xrightarrow{(a,b) \in f} f(a) = -\frac{1}{2} = b$$

پس $b = -\frac{1}{2}$ است، حال داریم:

$$\frac{1}{2}(a+1) = -\frac{1}{2} \Rightarrow a+1 = -1 \Rightarrow a = -2$$

بنابراین مقدار خواسته شده سؤال برابر است با:

$$\frac{a}{b} = \frac{-2}{-\frac{1}{2}} = \frac{1}{\frac{1}{2}} = \frac{2}{1} = 2$$

بنابراین گزینه ۳ پاسخ است.

۸- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۱ (درس ۲، فصل ۱)

نکته: در معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ ، مجموع ریشه‌ها که آن را با S نشان می‌دهیم برابر با $-\frac{b}{a}$ و حاصل ضرب ریشه‌ها که آن را با P نمایش می‌دهیم برابر با $\frac{c}{a}$ است.

نکته: در سهمی به معادله $y = ax^2 + bx + c$ ، محور تقارن به صورت $x = \frac{-b}{2a}$ است.

مجموع ریشه‌های معادله $ax^2 + \left(a + \frac{4}{3}\right)x + 2 = 0$ برابر با $-\frac{-(a + \frac{4}{3})}{a}$ و نیز حاصل ضرب ریشه‌های معادله $3x^2 - 4x - a = 0$ برابر با $\frac{-a}{3}$ است، پس:

$$\frac{-(a + \frac{4}{3})}{a} = \frac{-a}{3} \Rightarrow a^2 = 3a + 4 \Rightarrow a^2 - 3a - 4 = 0 \Rightarrow (a+1)(a-4) = 0 \Rightarrow \begin{cases} a = -1 \checkmark \\ a = 4 \times \end{cases}$$

اگر $a = 4$ را در معادله $ax^2 + \left(a + \frac{4}{3}\right)x + 2 = 0$ قرار دهیم، داریم:

$$4x^2 + \frac{16}{3}x + 2 = 0 \Rightarrow \Delta = \frac{256}{9} - 32 < 0.$$

چون دلتای این معادله به ازای $a = 4$ منفی است، پس ریشه ندارد. لذا $a = 4$ غیرقابل قبول است. در نتیجه $a = -1$ خواهد بود.

به ازای $a = -1$ ، سهمی $y = -ax^2 - \left(1 + \frac{5}{3}a\right)x - 1$ به صورت زیر خواهد بود:

$$y = x^2 - \left(1 - \frac{5}{3}\right)x - 1 \Rightarrow y = x^2 + \frac{4}{3}x - 1$$

با توجه به نکته، محور تقارن $y = x^2 + \frac{4}{3}x - 1$ برابر است با:

$$x = \frac{-b}{2a} = \frac{-\frac{4}{3}}{2} = -\frac{2}{3}$$

بنابراین گزینه ۲ پاسخ است.

۹- پاسخ: گزینه ۴۴۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۱ (درس ۳، فصل ۱)

نکته: برای حل معادله‌های شامل عبارت‌های گویا، ابتدا با توجه به خاصیت‌های معادله و مخرج مشترک‌گیری، معادله‌ای نظیر $\frac{P(x)}{Q(x)} = 0$ به دست می‌آید. به شرط اینکه $Q(x) \neq 0$ ، وقتی معادله جواب دارد که $P(x) = 0$ است، پس ریشه‌های این معادله را به دست می‌آوریم. از بین ریشه‌های به دست آمده x ، آن‌هایی را تبدیل می‌کنیم که مخرج کسر را صفر نکنند.

با توجه به فرض سؤال، اگر شیر B استخر را در x ساعت پر کند، آنگاه شیر A، استخر را در $x + 15$ ساعت پر می‌کند. در نتیجه شیر B در یک ساعت، $\frac{1}{x}$ استخر را پر کرده و شیر A، در یک ساعت، $\frac{1}{x+15}$ استخر را پر می‌کند. همچنین با توجه به فرض سؤال، هر دو شیر A و B با هم در یک ساعت، $\frac{1}{4}$ استخر را پر می‌کنند، پس داریم:

$$\begin{aligned} \frac{1}{x} + \frac{1}{x+15} &= \frac{1}{4} \Rightarrow \frac{1}{x} + \frac{1}{x+15} - \frac{1}{4} = 0 \\ \Rightarrow \frac{4(x+15)}{4x(x+15)} + \frac{4x}{4x(x+15)} - \frac{x(x+15)}{4x(x+15)} &= 0 \\ \Rightarrow \frac{4x+60+4x-x^2-15x}{4x(x+15)} &= 0 \end{aligned}$$

$$\Rightarrow -x^2 - 7x + 60 = 0 \Rightarrow x^2 + 7x - 60 = 0 \Rightarrow (x+12)(x-5) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = -12 & \times \\ x = 5 & \checkmark \end{cases}$$

در نتیجه شیر B، استخر را در ۵ ساعت و شیر A، استخر را در ۲۰ ساعت پر می‌کنند. حال فرض می‌کنیم m شیر A را به استخر اضافه کنیم، پس با توجه به خواسته سؤال داریم:

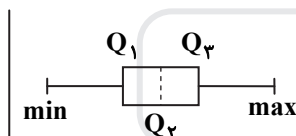
$$\frac{1}{5} + \frac{1}{20} + \frac{m}{20} = \frac{1}{4} \Rightarrow \frac{m}{20} = \frac{1}{4} - \frac{1}{5} - \frac{1}{20} = \frac{20}{20} - \frac{4}{20} - \frac{1}{20} = \frac{15}{20} \Rightarrow m = 15$$

(m برابر با ۱۵ شده است که در گزینه‌ها وجود ندارد.)

▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۱ (درس ۱، فصل ۴)

۱۰- پاسخ: گزینه ۴

نکته: نمودار جعبه‌ای، روشی سودمند برای نمایش دامنه‌ها و چارک داده‌ها است. یک جعبه، مکان قرارگیری چارک‌ها و دامنه میان چارکی را نشان می‌دهد و سبیل‌ها کمترین و بیشترین مقادیر داده‌ها را نشان می‌دهند.

با توجه به فرض سؤال، ۵ داده کمتر از میانه هستند، لذا ۲ حالت خواهیم داشت:

حالت اول: تعداد داده‌ها برابر با ۱۱ باشد که در این صورت داده ششم همان میانه است. چون داده‌های ما همگی فرد هستند، لذا داده ششم که همان میانه است نیز فرد خواهد بود و چون گزینه‌ها شامل اعداد زوج هستند، پس این حالت اتفاق نمی‌افتد.

حالت دوم: در این حالت تعداد داده‌ها برابر با ۱۰ است که در این صورت میانه برابر با میانگین داده‌های پنجم و ششم خواهد بود که چون این داده‌ها فرد هستند، پس میانگین آن‌ها زوج خواهد بود، پس این حالت اتفاق می‌افتد.

$$\frac{15}{a_1} \quad \frac{17}{a_2} \quad \frac{17}{a_3} \quad \frac{17}{a_4} \quad \frac{19}{a_5} \quad \frac{19}{a_6} \quad \frac{19}{a_7} \quad \frac{19}{a_8} \quad \frac{19}{a_9} \quad \frac{19}{a_{10}}$$

با توجه به فرض سؤال، ماکزیمم داده‌ها برابر با ۱۹ است. لذا a_1 برابر ۱۹ خواهد بود. چون بیشترین مقدار میانه را می‌خواهیم، لذا داده‌ها باید بیشترین مقدار ممکن باشند. پس a_9 نیز ۱۹ خواهد بود. داده a_8 همان Q_3 است. این داده نمی‌تواند عدد ۱۹ باشد؛ زیرا در این صورت طول سبیل صفر خواهد شد. پس داده هشتم برابر با ۱۷ خواهد بود. داده‌های هفتم و ششم نیز می‌توانند ۱۷ باشند. داده پنجم دیگر نمی‌تواند عدد ۱۷ باشد؛ زیرا آنگاه مقدار میانه برابر با ۱۷ می‌شود که با مقدار Q_3 برابر است ولی با توجه به شکل داده‌شده، میانه و Q_3 برابر نیستند. پس داده پنجم، ۱۵ خواهد بود. حال مقدار میانه برابر است با:

$$Q_2 = \frac{15 + 17}{2} = \frac{32}{2} = 16$$

بنابراین گزینه ۴ پاسخ است.

۱۱- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۱ (درس ۳، فصل ۳)

نکته: اگر n مشاهده را به صورت $x_1, x_2, \dots, x_n$ داشته باشیم، انحراف معیار آن‌ها را با نماد σ (سیگما) نشان می‌دهند، که به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\sigma = \sqrt{\frac{(x_1 - \bar{x})^2 + (x_2 - \bar{x})^2 + \dots + (x_n - \bar{x})^2}{n}}$$

نکته: توان دوم انحراف معیار را «واریانس» می‌نامند.

نکته: مربع انحراف معیار از میانگین داده x_1 برابر با $(x_1 - \bar{x})^2$ است.میانگین داده‌ها را $\bar{x}$ فرض می‌کنیم، داریم:

$$\begin{aligned} (11 - \bar{x})^2 = 1 &\Rightarrow \begin{cases} 11 - \bar{x} = 1 \Rightarrow \bar{x} = 10 \\ 11 - \bar{x} = -1 \Rightarrow \bar{x} = 12 \end{cases} \\ (9 - \bar{x})^2 = 1 &\Rightarrow \begin{cases} 9 - \bar{x} = 1 \Rightarrow \bar{x} = 8 \\ 9 - \bar{x} = -1 \Rightarrow \bar{x} = 10 \end{cases} \end{aligned}$$

با توجه به مقادیر به دست آمده برای $\bar{x}$ در معادله‌های بالا، مقدار آن برابر $\bar{x} = 10$ است، داریم:

$$\frac{8 + 9 + 6a + 11}{4} = 10$$

$$\Rightarrow 28 + 6a = 40$$

$$\Rightarrow 6a = 12 \Rightarrow a = 2$$

در نتیجه مربع انحراف از میانگین داده‌ها برابر است با: ۱، ۴، ۲a و ۴.

حال واریانس داده‌ها را محاسبه می‌کنیم:

$$\sigma^2 = \frac{4 + 1 + 4 + 1}{4} = \frac{10}{4}$$

در نتیجه انحراف معیار داده‌ها برابر است با:

$$\sigma = \sqrt{\frac{10}{4}} = \frac{\sqrt{10}}{2} \times \frac{\sqrt{10}}{\sqrt{10}} = \frac{10}{2\sqrt{10}} = \frac{5}{\sqrt{10}}$$

بنابراین گزینه ۱ پاسخ است.

۱۲- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: ساده * ریاضی و آمار ۲ (درس ۲، فصل ۱)

نکته: اگر طرفین یک نامساوی را بر یک عدد منفی تقسیم کنیم، جهت نامساوی عوض می‌شود.

چون $a < b$ است، پس $a - b < 0$ است و در نتیجه $a - b$ ، یک عدد منفی است. در گام پنجم دو طرف نامساوی را بر $a - b$ تقسیم کرده است که یک عدد منفی می‌باشد، لذا باید جهت نامساوی تغییر کند ولی جهت آن را تغییر نداده است. پس در گام پنجم ایراد وجود دارد.

بنابراین گزینه ۲ پاسخ است.

۱۳- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۲ (درس ۱، فصل ۱)

نکته: $p \Rightarrow q \equiv \sim p \vee q$ نکته: $\sim(p \vee q) \equiv \sim p \wedge \sim q$, $\sim(p \wedge q) \equiv \sim p \vee \sim q$ نکته: $\sim(\sim p) \equiv p$ نکته: $p \vee (q \wedge r) \equiv (p \vee q) \wedge (p \vee r)$, $p \wedge (q \vee r) \equiv (p \wedge q) \vee (p \wedge r)$

گزاره داده شده را با توجه به نکات ساده می‌کنیم:

$$\begin{aligned} \sim[((p \vee \sim q) \Rightarrow (p \wedge \sim q)) \Rightarrow r] &\equiv \sim[(\sim(p \vee \sim q) \vee (p \wedge \sim q)) \Rightarrow r] \\ &\equiv \sim[((\sim p \wedge q) \vee (p \wedge \sim q)) \Rightarrow r] \equiv \sim[\sim[(\sim p \wedge q) \vee (p \wedge \sim q)] \vee r] \\ &\equiv [(\sim p \wedge q) \vee (p \wedge \sim q)] \wedge \sim r \equiv (\sim p \wedge q \wedge \sim r) \vee (p \wedge \sim q \wedge \sim r) \end{aligned}$$

بنابراین گزینه ۴ پاسخ است.

۱۴- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۲ (درس ۱، فصل ۳)

نکته: نرخ بیکاری عبارت است از نسبت جمعیت بیکار به جمعیت فعال.

اگر تعداد افراد جمعیت فعال را x در نظر بگیریم، آنگاه نرخ بیکاری اولیه برابر با $\frac{225}{x}$ خواهد بود. اگر ۴۵ شغل ایجاد شود، آنگاه نرخ بیکاریبرابر $\frac{225-45}{x}$ خواهد بود. بنابر فرض سؤال داریم:

$$\frac{225}{x} - \frac{225-45}{x} = \frac{5}{100} \Rightarrow \frac{225}{x} - \frac{180}{x} = \frac{5}{100} \Rightarrow \frac{45}{x} = \frac{5}{100} \Rightarrow x = \frac{4500}{5} = 900$$

در نتیجه نرخ بیکاری اولیه برابر است با:

$$\frac{225}{900} = \frac{1}{4}$$

با توجه به خواسته سؤال که می‌خواهد نرخ بیکاری $\frac{1}{3}$ کاهش یابد، پس نرخ بیکاری باید $\frac{2}{3}$ شود، پس داریم:

$$\text{نرخ بیکاری جدید} = \frac{1}{4} \times \frac{2}{3} = \frac{2}{12} = \frac{1}{6} = \frac{225-m}{900} \Rightarrow 900 = 1350 - 6m \Rightarrow 6m = 450 \Rightarrow m = 75$$

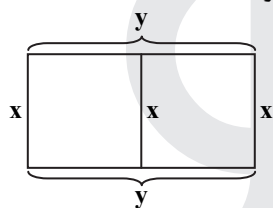
چون از قبل ۴۵ شغل ایجاد شده بود، پس $75 - 45 = 30$ شغل دیگر باید ایجاد شود.

بنابراین گزینه ۱ پاسخ است.

۱۵- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: ساده * ریاضی و آمار ۱ (درس ۱، فصل ۱)

نکته: طول و عرض مستطیل اعدادی مثبت هستند.

با توجه به فرض سؤال که کمترین حصارکشی انجام شده است، پس شکل زمین و حصارها به شکل زیر خواهد بود:

چون ۲۱۰ متر حصارکشی انجام شده است، پس:

$$3x + 2y = 210 \Rightarrow 2y = 210 - 3x \Rightarrow y = \frac{210 - 3x}{2}$$

چون y طول ضلع مستطیل است و باید عددی مثبت باشد، پس:

$$y = \frac{210 - 3x}{2} > 0 \Rightarrow 210 - 3x > 0 \Rightarrow 210 > 3x \Rightarrow 70 > x$$

چون x نیز طول ضلع مستطیل است، پس:

$$0 < x < 70$$

حال مساحت زمین را محاسبه می‌کنیم:

$$S = x \cdot y = x \cdot \left(\frac{210 - 3x}{2} \right) = \frac{210x}{2} - \frac{3x^2}{2} = 105x - \frac{3}{2}x^2$$

بنابراین گزینه ۳ پاسخ است.

۱۶- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۳ (درس ۱، فصل ۱)

نکته (اصل جمع): اگر بتوان عملی را به m طریق و عمل دیگری را به n طریق انجام داد و این دو عمل را هم انجام داد، در این صورت به $(m+n)$ طریق می‌توان عمل اول یا عمل دوم را انجام داد. (عمل جمع به بیش از دو عمل نیز قابل تعمیم است).نکته (اصل ضرب): اگر عملی طی دو مرحله اول و دوم انجام پذیرد، طوری که در مرحله اول به m طریق و در مرحله دوم هر کدام از این m طریق به n روش انجام پذیر باشند، در کل آن عمل به $m \times n$ طریق انجام پذیر است. (اصل ضرب قابل تعمیم به بیشتر از دو مرحله است).

با توجه به فرض سؤال، زهرا می‌تواند از یکی از ۵ درب وارد شود و از یکی از ۴ درب باقی‌مانده خارج شود. حال برای ورود و خروج نازنین ۲ حالت وجود دارد.

(۱) نازنین از دری که زهرا خارج شده است، وارد نشود. در این حالت بنابر اصل ضرب داریم:

$$\frac{5}{\text{خروجی نازنین}} \times \frac{4}{\text{ورودی نازنین}} \times \frac{3}{\text{خروجی زهرا}} \times \frac{3}{\text{ورودی زهرا}} = 180$$

(۲) نازنین از دری که زهرا خارج شده است، وارد شود. در این حالت بنابر اصل ضرب داریم:

$$\frac{5}{\text{خروجی نازنین}} \times \frac{4}{\text{ورودی نازنین}} \times \frac{1}{\text{خروجی زهرا}} \times \frac{4}{\text{ورودی زهرا}} = 80$$

حال بنابر اصل جمع، کل حالات برابر است با:

$$180 + 80 = 260$$

بنابراین گزینه ۲ پاسخ است.

۱۷- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۳ (درس ۲، فصل ۱)

نکته: فرض کنید $S \neq \emptyset$ فضای نمونه متناهی یک پدیده تصادفی باشد. اگر S و n برآمد برای وقوع داشته باشد و A پیشامدی در S باشد، در این صورت احتمال وقوع پیشامد A را با نماد $P(A)$ نمایش می‌دهیم و مقدار آن را طبق دستور زیر محاسبه می‌کنیم:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)}$$

نکته: اگر $P(A)$ احتمال وقوع پیشامد A در فضای نمونه S باشد، در این صورت، احتمال واقع نشدن آن پیشامد را با $P(A')$ نمایش می‌دهیم و داریم: $P(A) + P(A') = 1$ یا $P(A') = 1 - P(A)$. در این حالت، A و A' دو پیشامد متمم می‌گوییم.

اگر پیشامد اینکه دوقلوها با هم به مهمانی نروند را A در نظر بگیریم، آنگاه پیشامد اینکه دوقلوها با هم به مهمانی بروند، A' خواهد بود. حال $P(A')$ را محاسبه می‌کنیم:

$$P(A') = \frac{n(A')}{n(S)}$$

$$n(S) = \binom{5}{3} = \frac{5!}{3!2!} = \frac{5 \times 4}{2} = 10$$

تعداد اعضای فضای نمونه برابر با انتخاب ۳ فرزند از ۵ فرزند خانواده است. پس:

$$\binom{2}{2} \binom{3}{1} = 1 \times 3 = 3$$

تعداد حالاتی که دوقلوها با هم به مهمانی بروند، برابر است با:

$$P(A') = \frac{3}{10} = 0.3$$

پس خواهیم داشت:

$$P(A) = 1 - P(A') = 1 - 0.3 = 0.7$$

در نتیجه $P(A)$ برابر است با:

بنابراین گزینه ۴ پاسخ است.

۱۸- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: ساده * ریاضی و آمار ۳ (درس ۱، فصل ۲)

نکته: رابطه‌ای که بیانگر ارتباط جملات دنباله با یکدیگر است، «رابطه بازگشتی» می‌نامیم.

با توجه به فرض سؤال که $a_1 = a_2 = 1$ ، $a_n = a_{n-1} + 2a_{n-2}$ داریم:

$$n = 4: a_3 = a_{4-1} + 2a_{4-2} = a_2 + 2a_1 \Rightarrow a_3 = -a_2 = -1$$

$$n = 5: a_4 = a_{5-1} + 2a_{5-2} = a_3 + 2a_2 \Rightarrow a_4 = -a_3 = 1$$

$$n = 6: a_5 = a_{6-1} + 2a_{6-2} = a_4 + 2a_3 \Rightarrow a_5 = -1 + 2 = 1$$

$$n = 7: a_6 = a_{7-1} + 2a_{7-2} = a_5 + 2a_4 \Rightarrow a_6 = 1 + 2 = 3$$

بنابراین گزینه ۲ پاسخ است.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۳ (درس ۲، فصل ۱، فصل ۳)

۱۹- پاسخ: گزینه ۱

$$2b = a + c$$

نکته: اگر a, b, c ، جمله متوالی یک دنباله حسابی باشند، آنگاه:

$$b^2 = ac$$

نکته: اگر a, b, c ، جمله متوالی یک دنباله هندسی باشند، آنگاه:

با توجه به فرض سؤال و نکته داریم:

$$2y = x + z$$

$$x + y + z = 21 \Rightarrow 2y + y = 21 \Rightarrow 3y = 21 \Rightarrow y = 7$$

$$x + z = 21 - 7 = 14 \Rightarrow z = 14 - x \quad (1)$$

حال با توجه به نکته داریم:

$$(y + 4)^2 = (x + 6)(z + 2) \xrightarrow{y=7} 11^2 = (x + 6)(z + 2) \xrightarrow{(1)} 121 = (x + 6)(14 - x + 2) \Rightarrow 121 = (x + 6)(16 - x)$$

$$\Rightarrow 121 = 16x - x^2 + 96 - 6x \Rightarrow x^2 - 10x + 25 = 0 \Rightarrow (x - 5)^2 = 0 \Rightarrow x = 5 \Rightarrow z = 14 - 5 = 9$$

حال مقدار خواسته شده سؤال را به دست می‌آوریم:

$$\left[\frac{xy}{z} \right] = \left[\frac{5 \times 7}{9} \right] = \left[\frac{35}{9} \right] = 3$$

بنابراین گزینه ۱ پاسخ است.

۲۰- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۳ (درس ۳، فصل ۳)

نکته: هر تابع به صورت $y = a^x$ ، که a یک عدد حقیقی مثبت و مخالف یک است، یک «تابع نمایی» نامیده می‌شود.
ابتدا تابع $f(x)$ را ساده می‌کنیم:

$$f(x) = k - \left(\frac{1}{9}\right)^{ax+b} = k - (3^{-2})^{ax+b} = k - 3^{-2ax-2b}$$

با توجه به فرض سؤال، این تابع محور طول‌ها را در نقاط $(6, 0)$ یا $(-6, 0)$ و محور عرض‌ها را در نقاط $(0, 6)$ یا $(0, -6)$ قطع می‌کند. فرض می‌کنیم $f(x)$ در نقاط $(6, 0)$ و $(0, 6)$ محور طول‌ها و عرض‌ها را قطع کند، پس:

$$\left. \begin{aligned} f(0) = 6 &\Rightarrow k - 3^{-2b} = 6 \\ f(6) = 0 &\Rightarrow k - 3^{-12a-2b} = 0 \end{aligned} \right\} \rightarrow -3^{-2b} + 3^{-12a-2b} = 6 \Rightarrow 3^{-12a-2b} - 3^{-2b} = 6$$

می‌دانیم که در توان‌های با پایه ۳، عبارت $3^2 - 3^1 = 6$ برقرار است، لذا داریم:

$$-12a - 2b = 2$$

$$-2b = 1 \Rightarrow b = -\frac{1}{2}$$

حال داریم:

$$k - 3^{-2b} = 6 \Rightarrow k - 3 = 6 \Rightarrow k = 9$$

پس مقدار خواسته شده سؤال برابر است با:

$$bk = -\frac{1}{2} \times 9 = -\frac{9}{2} = -4.5$$

بنابراین گزینه ۳ پاسخ است.

(این سؤال یک جواب واحد ندارد و می‌تواند بی‌نهایت جواب داشته باشد، لذا بهتر بود در صورت سؤال «کدام مقدار می‌تواند باشد» ذکر می‌شد.)

ادبیات اختصاصی

۲۱- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: ساده * علوم و فنون ادبی ۱ درس ۴

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: بسیاری از اشعار پهلوی در آثاری مانند کلیله و دمنه و هزار و یک شب برجای مانده است.
گزینه ۲: زبان پارسی در دوره اشکانیان رایج بود و تا اوایل دوره ساسانی آثاری به این زبان تألیف می‌شد.
گزینه ۴: فارسی میانه مربوط به سال‌های ۳۰۰ ق.م تا حدود ۷۰۰ م است.

▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۱ درس ۱

۲۲- پاسخ: گزینه ۴

عبارت گزینه ۴ فاقد نشانه‌های زبانی موجود در کلیله و دمنه است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: جمع بستن کلمه خرگوش با «ان»
گزینه ۲: کاربرد کهن واژگان (شاخ) که امروزه به گونه‌ای دیگر به کار گرفته می‌شوند.
گزینه ۳: کاربرد را در معنای حرف اضافه (برای)

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۱ درس ۴

۲۳- پاسخ: گزینه ۱

اصلاح موارد:

(ب) شاهنامه ابومنصوری حدود سال ۳۴۶ قمری به دست عده‌ای از دانشوران خراسان نوشته شد.
(ج) محمدبن جریر طبری «تاریخ الرسل و الملوك» را به زبان عربی نوشته است.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۲ درس ۱

۲۴- پاسخ: گزینه ۱

مثنوی‌های جمشید و خورشید و تحفة الاحرار به پیروی از نظامی گنجه‌ای سروده شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: فخرالدین عراقی در لمعات خود سیر و سلوک عارفانه را در قالب نظم و نثر بیان کرده است.
گزینه ۳: جامی شاعر بزرگ قرن نهم است.
گزینه ۴: نثر طبقات ناصری و مرصادالعباد ساده است.

۲۵- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * جامع علوم و فنون ادبی ۲

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: ویژگی فکری نثر سبک عراقی - ویژگی ادبی نثر سبک هندی

گزینه ۲: ویژگی ادبی نثر سبک عراقی - ویژگی فکری نثر سبک عراقی

گزینه ۳: ویژگی زبانی نثر سبک هندی - ویژگی فکری نثر سبک عراقی

گزینه ۴: ویژگی ادبی شعر سبک هندی - ویژگی ادبی نثر سبک عراقی

نکته: در صورت سؤال، کلمه «به ترتیب» نیامده است و الگوی حل این سؤال با موارد مشابه، متفاوت است.

۲۶- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۲ درس ۴

نثر این دوره را نمی‌توان فصیح و بلیغ دانست.

۲۷- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: ساده * علوم و فنون ادبی ۳ درس ۱

ایرج میرزا: در طنز، هجو و هزل چیره‌دست بود و در شعر او اندیشه‌های نوگرایانه وجود داشت.

عارف قزوینی: عرصه هنر وی تصنیف‌ها و ترانه‌های میهنی بود که در برانگیختن مردم و آزادی‌خواهی نقش بسیار مؤثری داشت.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: چیره‌دستی در طنز، هجو و هزل ویژگی نسیم شمال نیست.

گزینه ۳: ملک‌الشعرا بهار روزنامه‌نگار نبوده است.

گزینه ۴: عرصه هنر عارف قزوینی تصنیف و ترانه‌های میهنی است.

۲۸- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۳ درس ۷

اصلاح گزاره‌های نادرست:

گزاره ۱: اولین نمایشنامه با عنوان جعفرخان از فرنگ برگشته به قلم حسن مقدم نوشته شد.

گزاره ۲: داستان‌نویسی نوین با افرادی مانند صادق هدایت، بزرگ علوی و صادق چوبک گسترش یافت.

گزاره ۳: بزرگ علوی با چشم‌هایش و صادق چوبک با تنگسیر نویسندگان نسل اول هستند.

۲۹- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۲ درس ۶

در مورد «ب» هیچ‌گونه مجازی یافت نمی‌شود و تمامی کلمات در معنای حقیقی خود کاربرد دارند. چون در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴»، «ب»

داریم، پس هر سه گزینه را می‌توان رد کرد.

بررسی سایر موارد:

(الف) ابر: مجاز از باران / تن: مجاز از پیشانی

(ج) پولاد: مجاز از شمشیر

(د) قارون: مجاز از انسان ثروتمند

(ه) از من و از مهر فلک: مجاز از همه چیز

۳۰- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ جامع

رابطه علی و معلولی غیرمنطقی و خیال‌انگیز در بیت وجود ندارد: فاقد حسن تعلیل

بررسی سایر آرایه‌ها:

تشبیه: چو چنگ زمان تو را برکشد.

ایهام: نواخت: ۱) زدن ۲) نواختن موسیقی

جناس: گرت، گهت

ایهام تناسب: چنگ (تناسب معنای چنگ دست با «بر»)

تضاد: زند - نواخت

کنایه: «به بر درکشیدن» کنایه از محبت کردن

استعاره: تشخیص برای زمانه

۳۱- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی جامع

نکته: کلید سازمان سنجش گزینه ۱ را پاسخ می‌داند، اما قطعاً گزینه ۴ نیز پاسخ است.

ایهام: دور از لبش: به دور از لبان یار - از لبان یار دور باد / ایهام تناسب: تاب، تحمل - «تابش» تناسب با گداختن / استعاره مکنیه: قائل شدن

اندام برای نی / واج آرای: تکرار واج «د» و «ا»

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: فاقد ایهام تناسب / ایهام: دور از تو: فاصله دور، دور از جانت / استعاره مکنیه: گریه کردن شمع (تشخیص) / واج آرای: تکرار واج «ر»

گزینه ۳: ایهام تناسب: ندارد / ایهام: کوکو: صدای پرنده - کجاست؟ کجاست؟ / استعاره مکنیه: سخن گفتن اعضای بدن / واج آرای: ندارد.

گزینه ۴: ایهام تناسب: مردم (مصراع اول) مردمک چشم - مردم شهر تناسب با «مردمی» در مصراع دوم / ایهام: مردم (مصراع دوم) مردمک چشم - مردم شهر / واج آرای: تکرار واج «د» و «ر» / استعاره مکنیه: جان‌بخشی برای مردمک چشم

۳۲- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی جامع

استعاره: تازه‌رویی عالم / حسن تعلیل: نوشخند من باعث تازه‌رویی عالم است / تشبیه: من صبح روشن هستم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: حسن تعلیل ندارد.

گزینه ۳: این بیت تشبیه ندارد.

گزینه ۴: این بیت تشبیه ندارد.

۳۳- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی جامع

تشبیه: مهر رخت (خورشید رخ) / حسن تعلیل: نگرانی جهان به‌خاطر مهر رخ توست / مجاز: جهانی مجاز از مردم جهان / ایهام: مهر رخ (۱)

خورشید (۲) مهر و محبت، نگران: (۱) نگاه کننده (۲) مضطرب

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: جناس ندارد.

گزینه ۳: حس آمیزی ندارد.

گزینه ۴: جناس ندارد.

۳۴- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی جامع

بیت فاقد تشخیص است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: مجاز: دل مجاز از وجود / بیت دارای تشخیص و استعاره مکنیه است.

گزینه ۳: تلمیح: به داستان یوسف پیامبر (علیه السلام) / ایهام: عزیز: (۱) دوست داشتنی (۲) عزیز مصر

گزینه ۴: ایهام: شهریار (۱) پادشاه (۲) بهجت تبریزی / تضمین: شهریار از هوشنگ ابتهاج (سایه)

۳۵- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی جامع

بررسی آرایه‌های ابیات:

الف) فاقد استعاره - فاقد تضاد - دارای موازنه

ب) دارای موازنه - دارای تضاد (افتان و خیزان) - استعاره: جان‌بخشی به غبار

ج) دارای موازنه - فاقد استعاره - دارای تضاد (جنت و دوزخ)

د) دارای موازنه - فاقد تضاد

ه) دارای موازنه - دارای تضاد (عشق و هوس) - استعاره: اندوختن مهر (مکنیه)

۳۶- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی جامع

اغراق در بیان غم بیت «الف» / بیت «ب»: روی، صبح - موی، شام: لف و نشر / بیت «ج»: ایهام: ترک سر: (۱) رها کردن (۲) کلاه‌خود / بیت «د»:

موازنه

۳۷- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: ساده * علوم و فنون ادبی جامع

«جلوه‌گری و پرده‌داری» وجه شبه و قافیه هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: ساز در مصراع اول وجه شبه تشبیه نیست.

گزینه ۲: دل قافیه و مشبه است.

گزینه ۳: دندان و تابان: قافیه هستند، اما وجه شبه نیستند.

۳۸- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۱ درس ۱۱

ذوقافیتین: آراسته و خواسته / «گل و می» نمی‌توانند قافیه باشند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: بیت «الف» ذوقافیتین نیست (گشادی و گشتی)

گزینه ۳: بیت «الف» تنها یک قافیه دارد (دست و مست)

گزینه ۴: قافیه شدن نافهمیده و نادیده درست است.

۳۹- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: ساده * علوم و فنون ادبی ۳ درس ۲

وزن سروده: مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: وزن سروده: مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن

گزینه ۲: وزن سروده: مستفعّلن فعل مستفعّلن فعل

گزینه ۳: مفاعّلن فعلاتن مفاعّلن فعّلن

۴۰- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی جامع

(۱) مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن: ناهمسان

(۲) مستفعل مستفعل مستفعل مستف: همسان

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن / مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن (همسان دولختی)

گزینه ۳: مفعول مفاعیل فعولن: ناهمسان / مستفعلن فاعلات مستف: ناهمسان

گزینه ۴: مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن: ناهمسان / مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل: ناهمسان

۴۱- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی جامع

وزن بیت «ج»: مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن / وزن بیت «د»: فاعلاتن فاعلاتن فعولن: دوری

بیت «الف و ه» در بحر رجز و رکن مستفعلن هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: وزن بیت «الف» دوری نیست.

گزینه ۲: بیت «د» دوری و به بحر رجز نیست.

گزینه ۴: وزن بیت «ج» دوری است.

۴۲- پاسخ: گزینه ۲

بیت «د»: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

بیت «ه»: فعولن فعولن فعولن فعل

بیت «الف»: مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: وزن بیت «ب» فعولن و مقارب نیست.

گزینه ۳: بحر بیت «ب» رمل نیست. (فاعلاتن)

گزینه ۴: بیت «ه» بحر مقارب است.

۴۳- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۳ درس‌های ۵ و ۸

ابدال در پایان مصراع‌ها (فعلن - فعلن) - بلند بودن هجای پایانی در هر دو مصراع

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: ابدال ندارد.

گزینه ۲: در این بیت کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند نداریم.

گزینه ۴: حذف همزه نداریم.

۴۴- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۳ جامع

در رکن دوم مصراع اول گزینه ۴ به جای «مفاعیلن» از «مفتعلن» استفاده شده که اختیار «قلب» را ایجاد کرده است و همچنین در هجای

«سوم» مصراع دوم این بیت اختیار «تبدیل مصوت کوتاه به بلند» داریم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: در بیت این گزینه فقط قلب داریم. (فاقد تبدیل مصوت کوتاه به بلند)

گزینه ۲: این بیت فاقد اختیار قلب است.

گزینه ۳: در این بیت قلب نداریم.

۴۵- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی جامع

حرف روی «ر» است، اما بیت اختیار وزنی ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: مفهوم بیت صورت سؤال: تو را رها نخواهم کرد، مفهوم بیت گزینه ۲: اگر رهايت كنم ديگر برنخواهم گشت.

گزینه ۳: قالب قطعه است و این‌همین هم قطعه‌سراست و درست است.

گزینه ۴: دو تغییر کمیت مصوت و حذف همزه داریم (مرغ دِل مَز) / وزن: مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن

۴۶- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی جامع

مضمون بیت صورت سؤال و گزینه درست: از خاطر ناخوش شعر خوش طلب مکن.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: ترس از ناراحتی معشوق از شعر غمناک شاعر

گزینه ۳: بی‌مخاطب بودن شعر شاعر

گزینه ۴: خشک شدن چشمه شعر شاعر

۴۷- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی جامع

مفهوم صورت سؤال و گزینه درست: سفر به سوی معشوق وطن را از یاد می برد.

بررسی مفهوم سایر ابیات: گره خوردگی دل عاشق در زلف معشوق

۴۸- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی جامع

مفهوم بیت صورت سؤال: طلوع خورشید- در بیت گزینه «۱» غروب خورشید را گفته است.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ۲: بالا آمدن خورشید در آسمان

گزینه ۳: طلوع آفتاب و خورشید

گزینه ۴: طلوع خورشید

۴۹- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی جامع

مفهوم صورت سؤال و گزینه درست: در قفس هم با وجود عشق خوش حالم.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ۱: غمگین بودن در عشق

گزینه ۳: گرفتاری در زندان عشق

گزینه ۴: عاشق و معشوق حتی در زندان هم از هم جدا نیستند.

۵۰- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: ساده * علوم و فنون ادبی جامع

مفهوم صورت سؤال و گزینه درست: تلخی زبان بار عین شیرینی ست!

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ۱: سرزنش بداخلاقان از شیرین طبعان بهتر باشد.

گزینه ۲: از تلخی ها عبور کردن برای رسیدن به شیرینی ها تلخ نیست.

گزینه ۴: تنها روز شیرین من امروز است.

علوم اجتماعی

۵۱- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه شناسی ۱ (درس های ۸ و ۱۱)

بررسی سایر گزینه ها:

۱) قسمت اول در این گزینه نادرست است.

■ هویت فرهنگی جهان اجتماعی، پدیده ای گسترده تر از هویت اجتماعی افراد است و هویت اجتماعی افراد در پرتو هویت فرهنگی جهان اجتماعی شکل می گیرد.

۲) قسمت سوم در این گزینه نادرست است.

■ جامعه شناسان و انسان شناسان، درباره ابعاد اجتماعی هویت انسان ها بحث می کنند و در این باره نظریاتی ارائه می دهند.

۴) قسمت دوم در این گزینه نادرست است.

■ برخی از ویژگی های هویتی تغییر می کنند؛ مانند جایگاه فرد در جهان اجتماعی که تابع دانایی، توانایی، دارایی و ... است.

۵۲- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * جامعه شناسی ۱ (درس ۱۲)

■ اگر جهان اجتماعی، در تعامل با جهان های دیگر، بر عقاید و ارزش های خود پافشاری نکند، دادوستد فرهنگی به لایه های عمیق آن سرایت می کند و در صورتی که به مرور زمان به عقاید و آرمان های خود پشت کند، دچار تحولات هویتی می شود (رد سایر گزینه ها).

■ اگر در تعامل میان جهان های اجتماعی، اعضای یک جهان اجتماعی مبهوت و مقهور جهان اجتماعی دیگر شوند و در نتیجه حالت فعال و خلاق خود را در گزینش عناصر فرهنگی دیگر از دست بدهند، دچار خود باختگی فرهنگی می شوند (رد گزینه های ۲ و ۴).

■ جوامع خود باخته ای که در مواجهه با فرهنگ دیگر، هویت خود را از یاد می برند، به از خود بیگانگی تاریخی گرفتار می شوند. (در گزینه ۳)

۵۳- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه شناسی ۲ (درس ۷)

توجه: برای حل چنین سؤالاتی، اول به سراغ عبارت هایی که در زیر سؤال آمده است می رویم و بعد از خواندن آن ها، به سراغ جدول می رویم تا ببینیم هر عبارت در کدام قسمت از جدول قرار می گیرد.

پایامدها	حالت های مختلف جامعه جهانی (براساس ویژگی های فرهنگ غالب)
انسجام جامعه جهانی	فرهنگ غالب ویژگی های مطلوب یک فرهنگ جهانی را داشته باشد.
تقسیم جامعه جهانی به مرکز و پیرامون	فرهنگ سلطه
چالش بین فرهنگی و تمدنی	جامعه جهانی عرصه حضور فعال فرهنگ های متفاوت باشد.

۵۴- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۳ (درس‌های ۳، ۴، ۵ و ۷)

رویکرد تبیینی:

■ بسیاری از کنش‌های عاطفی، هنری، اخلاقی و مذهبی با این رویکرد قابل توضیح نیستند.

■ هرچه همبستگی اجتماعی میان افراد یک گروه بیشتر باشد، انحرافات اجتماعی در آن گروه کاهش می‌یابد.

رویکرد تفسیری:

■ جامعه‌شناس می‌تواند برای مدتی با اعضای یک گروه سیاسی زندگی کند و از این راه عقاید و ارزش‌های آن‌ها را بفهمد و توصیف کند، اما

نمی‌تواند درباره‌ی درست یا غلط بودن این عقاید و ارزش‌ها داوری کند.

رویکرد انتقادی:

■ صرفاً به توصیف و تبیین تبعیض نژادی در جوامع نمی‌پردازد، بلکه آن را تقبیح می‌کند.

۵۵- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۳ (درس‌های ۲ و ۳)

بررسی گزینه‌ها:

(۱) قسمت اول نادرست است.

■ علوم اجتماعی به نقد و اصلاح ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی می‌پردازد و قواعد اجتماعی، کنش‌های ما را برای یکدیگر قابل پیش‌بینی می‌کند.

(۲) قسمت دوم نادرست است.

■ قواعد اجتماعی، امکان مشارکت ما در زندگی اجتماعی را فراهم می‌کند.

(۳) هر دو قسمت درست است.

(۴) هر دو قسمت نادرست است.

■ علوم اجتماعی، زمینه‌ی فهم متقابل انسان‌ها و جوامع را از یکدیگر فراهم می‌سازد.■ علوم انسانی، کنش‌های انسانی و پیامدهای آن را مطالعه می‌کند.

۵۶- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۳ (درس‌های ۳، ۶ و ۷)

نکته: در کتاب درسی، در مورد نقاط قوت یا ضعف رویکردهای جامعه‌شناسی به صورت مستقیم مطلبی نیامده است، اما با توجه به ویژگی‌ها و

نقاط تمرکز هر رویکرد، به راحتی می‌توانیم به این سؤال پاسخ دهیم.

■ مطالعه‌ی نظم اجتماعی ← نقطه قوت جامعه‌شناسی تبیینی

■ تلاش برای خارج شدن از محدودیت‌های علم تجربی ← ویژگی جامعه‌شناسی انتقادی

■ ناتوانی مطالعه و بررسی موضوع قدرت و سیاست ← نقطه ضعف جامعه‌شناسی تفسیری

۵۷- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * جامعه‌شناسی ۱ (درس‌های ۳، ۴، ۷، ۱۳ و ۱۶) و جامعه‌شناسی ۲ (درس‌های ۲ و ۱۲)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) قسمت دوم و سوم نادرست هستند.

■ فرهنگ‌ها متنوع‌اند و این تنوع به عقاید و ارزش‌های اساسی و کلان آن‌ها باز می‌گردد.

■ از نظر جامعه‌شناسان، هر رسم و سنتی درون فرهنگ خود، معنا و کارکردی دارد، بنابراین درست نیست که ما فرهنگ دیگران را

براساس فرهنگ خود، نقد و ارزیابی کنیم.

(۳) قسمت دوم و سوم نادرست هستند.

■ در قرون وسطی، شناخت از راه عقل و تجربه نادیده گرفته می‌شد.

■ محکوم بودن به سرنوشتی محتوم (قطعی و حتمی)، ویژگی فرهنگ جبرگرا و غیرمسئول است.

(۴) قسمت سوم نادرست است.

■ مقایسه و ارزیابی فرهنگ و داوری عقلانی و علمی آن‌ها ناممکن نیست.

۵۸- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * جامعه‌شناسی ۳ (درس ۷)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) درست - نادرست: در رویکرد تبیینی، «دانش» قلمرو تبیین و در مقابل «ارزش» قلمرو تفسیر معرفی می‌شد. - درست

(۲) درست - نادرست: در این رویکرد «جدایی دانش از ارزش» مطرح شد، یعنی دانش و ارزش دو قلمرو متمایز و متقابل دارند. - نادرست؛

مطالعه‌ی پدیده‌ها با ملاک‌های ارزشی (خوب و بد) و هنجاری (باید و نباید) و ارزیابی آن‌ها، کار رویکرد انتقادی است.

(۴) درست - درست: دانش را قلمرو تبیین (کشف و بازخوانی واقعیت‌ها) و ارزش را قلمرو تفسیر (خلق و بازسازی ارزش‌ها) معرفی می‌کنند.

۵۹- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۱۵) و جامعه‌شناسی ۳ (درس‌های ۴، ۵ و ۹)

- ماکس وبر از سلطه نظمی که گویا هدفی جدا از انسان‌ها و نیازهای واقعی آن‌ها دارد به «ففس آهین» تعبیر می‌کند.
- جامعه کرامیه (جامعه سرفرازی) در دسته‌بندی نظام‌های سیاسی فارابی، حکومتی است که در آن فرد براساس فضیلت انسانی حکومت می‌کند.
- گافمن از جامعه‌شناسانی بود که برای تحقیق درباره بیمارستان روانی به‌عنوان یک نهاد اجتماعی و اثر آن بر بیماران، ماه‌ها به‌عنوان کارمند در یک بیمارستان روانی مشغول به کار شد و از طریق مشاهده مشارکتی به تحقیق پرداخت.
- رویکرد ابن‌خلدون، انتقادی نیست و جامعه‌شناسی او در مقایسه با جامعه‌شناسی فارابی، محافظه‌کارانه است.

۶۰- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱۴) و جامعه‌شناسی ۳ (درس‌های ۳ و ۶)

- موارد «الف»، «ب» و «د» نادرست هستند و به این صورت درست خواهند بود:
- الف) ساختارهای اجتماعی هرچقدر هم جافتاده و باسابقه باشند، با کنش‌های افراد به وجود آمده و برقرارند.
- ب) قدرت، وجه عینی و محسوس سیاست و جنبه الزام‌آور آن است.
- د) ویژگی انقلاب اجتماعی، تغییر ساختار حکومت است.

۶۱- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۲ (درس‌های ۹، ۱۰ و ۱۵) و جامعه‌شناسی ۳ (درس ۱۰)

- از دو سطح عقل نظری و عقل عملی سخن می‌گفت ← علامه طباطبایی
- برای نظام لیبرال دموکراسی، جایگزین بهتر و مناسب‌تری را قابل تصور نمی‌دانست ← فوکویاما
- افزایش دستمزد کارگران و رفاه آنان را موجب افزایش تولید نسل آن‌ها و پیدایش مشکلات بعدی می‌دانست ← دیوید ریکاردو
- معتقد بود بعد از انقلاب صنعتی، جنگ از زندگی بشر رخت برمی‌بندد ← اگوست کنت

۶۲- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۷) و جامعه‌شناسی ۳ (درس‌های ۵، ۸ و ۹)

- لازمه شناخت پدیده‌های اجتماعی، شناخت صحیح و توانان «تفاوت‌های فردی- اجتماعی» و «وجه مشترک انسان‌ها» است.
- نسل‌کشی در کامبوج، توسط خمرهای سرخ، نتیجه سیاست هماندسازی در دوره مدرن بود.
- ارزیابی وضعیت ارزش‌های عدالت و آزادی در روابط انسانی با عقل انتقادی صورت می‌گیرد.
- دولت‌های سکولار غربی از طریق سازمان‌های فراماسونری بر نخبگان سیاسی جوامع غیرغربی تأثیر می‌گذاشتند.

۶۳- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۲ (درس‌های ۳ و ۷) و جامعه‌شناسی ۳ (درس‌های ۶ و ۸)

- هویت ملی، نامطلوب پنداشته شد ← دوران پسامدرن
- خوار و بی‌ارزش دانستن مردم جوامع دیگر ← جامعه تغلب
- ثبات، رفاه و سلطه بر طبیعت، از ارزش‌های مهم آن است ← لیبرال دموکراسی
- فرهنگ‌ها و تمدن‌های مختلف، هر یک در بخشی از جهان، حاکمیت سیاسی مربوط به خود را به وجود آورده بودند ← جامعه جهانی قبل از ظهور غرب جدید

۶۴- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۱۲)، جامعه‌شناسی ۲ (درس‌های ۲ و ۱۱) و جامعه‌شناسی ۳ (درس ۷)

- سلب قدرت مقاومت از آدمیان ← فرهنگ جبرگرا و غیرمسئول
- آسیب‌های اجتماعی مانند مهاجرت و بیکاری ← بحران زیست‌محیطی
- در رقابت عادلانه باید نقطه شروع رقابت یکسان باشد ← نقد رویکرد عدالت اجتماعی به رویکرد اول؛ یعنی طرفداران قشربندی اجتماعی

■ گرفتار شدن فطرت آدمی به اضطراب و تشویش و سر بر عصیان و اعتراض برداشتن ← از خودبیگانگی حقیقی (فطری)

۶۵- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۱۱)، جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱۰) و جامعه‌شناسی ۳ (درس‌های ۱ و ۴)

- تا زمان فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی، جنگ سرد بین بلوک شرق و غرب به همراه جنگ گرم بین مناطق پیرامونی این دو ادامه یافت و به اقتصاد کشورهای صنعتی که وابسته به تسلیحات نظامی بود، رونق بخشید.
- اگر تغییرات اجتماعی را به دو دسته تغییرات سطحی و عمیق یا خرد و کلان تقسیم کنیم، تغییرات عمیق و کلان را تحول اجتماعی می‌گوییم.

■ تأکید افراطی بر ساختارهای اجتماعی، موجب سرکوب روحیه خلاق انسان‌ها در بسیاری عرصه‌ها مانند هنر، ارتباط و اندیشه می‌شود.

■ جهان‌های اجتماعی مختلف براساس هویت فرهنگی خود، تعاریف متفاوتی از دانش علمی دارند.

روانشناسی

۶۶- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: ساده * روان‌شناسی (درس ۱)

بررسی عبارات به ترتیب:

مصاحبه: در روش مصاحبه، محقق در حین گفت‌وگو و براساس پاسخ‌های دریافت کرده، پرسش بعدی خود را معلوم و مصاحبه را هدایت می‌کند. آزمون: آزمون‌ها ابزاری برای کمی کردن ویژگی‌های روان‌شناختی هستند و در دفعات متعدد اجرا باید نمره یکسان یا تقریباً یکسانی از ویژگی مورد نظر به دست آورند.

پرسشنامه: در پرسشنامه‌ها، سؤالات از قبل تعیین می‌شوند و براساس آن‌ها از خود فرد درباره افکار و رفتارهای خاص او سؤال پرسیده می‌شود. مشاهده: علاوه بر مشاهده در محیط طبیعی، برخی از محققان در محیط آزمایشگاهی به مشاهده رفتارهای موردنظر می‌پردازند.

۶۷- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * روان‌شناسی (درس ۲)

- نادرست؛ روان‌شناسان رشد معتقدند تغییراتی که در طول دوره زندگی، از دوره جنینی تا دوره سالمندی، در افراد رخ می‌دهد می‌تواند معلول دو دسته عوامل وراثتی و محیطی باشد. بنابراین عوامل محیطی در دوره جنینی نیز تاثیرگذار است و محدود به دوره بعد از تولد نیست.
- نادرست؛ علت اینکه دوقلوهای همسان شباهت زیادی دارند و قابل تشخیص نیستند، این است که از یک تخمک به وجود آمده‌اند و ویژگی‌های وراثتی یکسان دارند. در حالی که دوقلوهای ناهمسان از دو تخمک جدا به وجود آمده‌اند.
- درست؛ از آنجا که وراثت نقش تعیین‌کننده‌ای در رشد یا آمادگی زیستی افراد برای تغییرات دارد، در بسیاری از موارد با توجه به بررسی خصوصیات افراد فامیل نزدیک و دور می‌توان احتمال وقوع برخی از ویژگی‌های رفتاری و شناختی را در دامنه‌های سنی خاص پیش‌بینی کرد.
- درست؛ برای راه افتادن، حرف زدن، خواندن و نوشتن، یک آمادگی خاص نهفته لازم است تا کودک شروع به حرف زدن و یا خواندن و نوشتن بکند. به رفتارهایی که وابسته به آمادگی زیستی هستند، «رشد» گفته می‌شود. براساس فرایند رشد، بسیاری از مهارت‌های حرکتی از جمله نشستن، ایستادن، راه رفتن و... طبق یک برنامه طبیعی به وجود می‌آیند.

۶۸- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * روان‌شناسی (درس ۲)

بسیاری از کودکان در سنین اولیه دوره کودکی در کنار همدیگر بازی می‌کنند، ولی هر کودک به بازی انفرادی خود می‌پردازد. به این نوع بازی‌ها، «بازی‌های موازی» گفته می‌شود. بازی کودکان در سنین بالاتر یعنی در سنین دبستان که تقریباً معادل کودکی دوم (۷ تا ۱۲ سالگی) است، قاعده‌مند می‌شود و مشترکاً (گروهی) بازی می‌کنند. همچنین کودکان در دوره دبستان و علاقه خاصی به بازی با هم‌جنسان خود دارند. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) کودکان براساس پردازش ادراکی، یعنی ویژگی‌های حسی و فیزیکی، عمل می‌کنند، مثلاً مفید بودن یک کالا را به اندازه و رنگ آن نسبت می‌دهند، درحالی‌که پردازش غالب نوجوانان، مفهومی است. بنابراین در کودکی دوم کودکان همچنان به ویژگی‌های ظاهری اشیاء بیشتر از ویژگی‌های کیفی آن‌ها توجه می‌کنند.

(۳) این عبارت در مورد کودکی اول صادق است. کودکان ۵-۶ ساله، در تشخیص خوب یا بد بودن عمل دیگران، به پیامدها و نتایج قابل مشاهده عمل آن‌ها توجه می‌کنند ولی کودکان بزرگ‌تر به قصد و نیت فرد از انجام آن عمل توجه می‌کنند. طبق فعالیت ۲-۶ کتاب درسی، کودک ۶ ساله، کار برادر مینا را غیراخلاقی می‌داند چون لیوان‌های بیشتری را شکسته است (توجه به پیامدها). ولی کودکان بزرگ‌تر که وارد کودکی دوم شده‌اند، کار مینا را غیراخلاقی می‌دانند چون می‌خواسته شکلات‌ها را بدون اجازه بردارد (توجه به قصد و نیت).

(۴) این عبارت در مورد کودکی اول صادق است. وقتی مقداری شیر را در دو لیوان با حجم مساوی ولی با شکل‌های متفاوت می‌ریزیم و مقابل کودک ۴ یا ۵ ساله قرار می‌دهیم، کودک ۴-۵ ساله لیوان بلند و باریک را انتخاب می‌کند و تصور می‌کند که نسبت به لیوان پهن و کوتاه شیر بیشتری دارد. ولی کودکان بزرگ‌تر متوجه می‌شوند که مقدار هر دو شیر یکسان است. این آزمایش در مورد خمیربازی که به دو شکل استوانه‌ای و دایره‌ای در آمده نیز همین نتایج را به همراه دارد.

۶۹- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * روان‌شناسی (درس ۳)

بررسی عبارات به ترتیب:

- نادرست؛ گاهی چیزی را ادراک می‌کنیم که احساس نشده است. روان‌شناسان به این پدیده «توهم» گویند. بنابراین همه چیزهایی که ادراک می‌شوند، لزوماً احساس نشده‌اند.
- درست؛ وجود خطاهای ادراکی نشانگر این است که آنچه را حس می‌کنیم الزاماً چیزی نیست که در ذهن خود ادراک می‌کنیم. پس گاهی ادراک محرک‌ها با واقعیت بیرونی همخوانی ندارند و ما دچار خطای ادراکی می‌شویم.
- درست؛ براساس اصل مجاورت اشیایی را که کنار هم قرار دارند، به صورت یک گروه ادراک می‌کنیم. همچنین براساس اصل شباهت، اشیایی را که یک ویژگی مشترک دارند، در یک گروه قرار می‌دهیم. پس اشیاء براساس مجاورت و شباهت به صورت گروهی ادراک می‌شوند. ولی امتداد (اصل استمرار) باعث دسته‌بندی و گروه‌بندی اشیاء نمی‌شود، بلکه صرفاً باعث می‌شود یک شیء را به صورت متصل و پیوسته ادراک کنیم. بنابراین عبارت سوم در این سؤال کاملاً درست نیست، ولی با توجه به بررسی سایر گزینه‌ها، مجبوریم این عبارت را درست در نظر بگیریم.
- نادرست؛ ابتدا محرک‌های حسی را انتخاب می‌کنیم (توجه) و سپس محرک‌های انتخابی را مورد تفسیر و معنابخشی قرار می‌دهیم (ادراک).

۷۰- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * روان‌شناسی (درس ۳)

عوامل تمرکز (موانع خوگیری) عبارت‌اند از: (۱) تغییرات درونی محرک‌ها (۲) درگیری و انگیزتگی ذهنی عوامل خوگیری (موانع تمرکز) عبارت‌اند از: (۱) یکنواختی و ثبات نسبی (۲) آشنایی نسبی با محرک دقت کنید که عوامل تمرکز، موانع خوگیری هستند. همچنین عوامل خوگیری، موانع تمرکز هستند.

■ مورد اول: با استفاده از روش‌های متنوع، حرکات نمایشی و بالا و پایین بردن صدا می‌توان از یکنواختی و ثبات خارج شد. اگر محرک مورد نظر همیشه به صورت یکنواخت ارائه شود فرد به آن عادت می‌کند. روش مربی، خارج شدن از یکنواختی و ثبات است که مانع خوگیری یا عامل تمرکز محسوب می‌شود.

■ مورد دوم و سوم: روخوانی صرف از کتاب درسی و تدریس با صدای ثابت و در حالت نشسته هر دو باعث ایجاد یکنواختی و ثبات نسبی می‌شود که از عوامل خوگیری یا مانع تمرکز محسوب می‌شود.

■ مورد چهارم: کتابی که دارای تصاویر رنگی و جداول متنوع است، تغییرات درونی زیادی دارد. تغییرات درونی محرک‌ها یکی از عوامل تمرکز یا مانع خوگیری است.

۷۱- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * روان‌شناسی (درس ۴)

مراحل روش پس‌خبا به ترتیب عبارت‌اند از:

(۱) پیش‌خوانی: برداشت کلی از متن

(۲) سؤال کردن: طرح چند سؤال کلیدی

(۳) خواندن: خواندن دقیق و عمیق متن

(۴) به خود پس دادن: پاسخ دادن به سؤال‌های کلیدی و مطالعه دوباره متن در صورت لزوم

(۵) آزمون: یادآوری منظم اطلاعات

طبق این مراحل روش مه‌ری با فنون پس‌خبا مطابقت دارد: پیش‌خوانی پرسش‌های کلیدی درس (مرحله پیش‌خوانی و مرحله سؤال کردن)، مطالعه عمقی درس (مرحله خواندن)، به پرسش‌های درس پاسخ کامل دادن (مرحله به خود پس دادن)، بررسی میزان بازیابی اطلاعات خود (مرحله آزمون).

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) بیان برداشت کلی مربوط به مرحله اول (پیش‌خوانی) است، ولی مریم در انتها این کار را کرده است.

(۳) به مرحله پیش‌خوانی اشاره نشده است.

(۴) خواندن پرسش‌های کلیدی (سؤال کردن) قبل از مطالعه دقیق متن (مرحله خواندن) اتفاق می‌افتد.

۷۲- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * روان‌شناسی (درس ۴)

بررسی موارد به ترتیب:

■ معنایی: به خاطر سپردن اطلاعات به صورت شبکه‌ای از مفاهیم مرتبط به هم، مربوط به دانش عمومی و حافظه معنایی فرد است.

■ رویدادی: یادآوری اطلاعاتی که در زمان و مکان مشخص برای خود شخص اتفاق افتاده‌اند، مربوط به حافظه رویدادی است.

■ حسی: اطلاعات محیط پیرامون ما ابتدا از طریق گیرنده‌های حسی دریافت می‌شوند و سپس در مدت زمان کمتر از یک ثانیه اثری یا ردی از آن در حافظه حسی ما می‌ماند. مدت ذخیره‌سازی ردهای حسی در حافظه حسی کوتاه (حدود نیم ثانیه) است.

■ معنایی: مطالب و آموزش‌هایی که در کلاس درس یاد گرفته می‌شوند، دانش عمومی فرد را شکل می‌دهند و به حافظه معنایی مربوط هستند.

۷۳- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: ساده * روان‌شناسی (درس ۵)

بررسی عبارات به ترتیب:

■ نوع نگاه به مسئله: نوع نگاه به مسئله باعث می‌شود تا فرد در حافظه خود اطلاعات مرتبط با آن نگاه خاص را به خاطر آورد و اقدامات احتمالی او برای حل مسئله، تحت تاثیر آن نگاه قرار می‌گیرد. در صورتی که این اقدامات فرد را به بن‌بست برساند، راه خروج از بن‌بست، تغییر نگاه و تغییر بازنمایی از آن مسئله است.

■ تجربه گذشته (انتقال): تجربه گذشته همیشه باعث آسان کردن راه حل نمی‌شود و در برخی موارد پیروی از تجربه گذشته مانع حل مسئله می‌شود.

■ نادیده گرفتن حل مسئله برای مدت زمان خاص: وقتی سماجت بر حل مسئله برای مدت زمانی نادیده گرفته می‌شود، عواملی که مانع حل آن مسئله هستند فراموش می‌شود، در نتیجه هنگام مراجعه مجدد و با نبود آن موانع، حل مسئله محقق می‌شود.

۷۴- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * روان‌شناسی (درس ۵)

مسئله احمد (حل معادله دو مجهولی ریاضی) یک مسئله خوب تعریف شده است. مسئله محسن (پیدا کردن علت اضطراب دانش‌آموزان) یک مسئله خوب تعریف نشده است. مسئله‌های خوب تعریف شده، اگر چه ممکن است قدری پیچیده باشند، ولی موقعیت اولیه و اقدامات احتمالی آن‌ها مشخص است و قوانین کاملاً استاندارد هم وجود دارد. مهم‌تر از همه اینکه می‌دانید اگر مراحل را به درستی طی کنیم، به هدف مورد نظر می‌رسیم. بنابراین گزینه ۲ در مورد احمد درست است.

نکته: باید به دنبال گزینه‌ای باشید که در آن ویژگی‌های مسئله خوب تعریف شده به احمد و ویژگی‌های مسئله خوب تعریف نشده به محسن نسبت داده شده باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در مسئله‌های خوب تعریف نشده (مانند مسئله محسن)، اقدامات مشخص و استاندارد برای رسیدن به هدف وجود ندارد.

(۳) در مسئله‌های خوب تعریف نشده (مانند مسئله محسن)، فهرست معینی از اقدامات یا راهبردهای در دسترس وجود ندارد.

(۴) در مسئله‌های خوب تعریف شده (مانند مسئله احمد)، هدف دقیقاً تعریف می‌شود و علل متعددی وجود ندارد.

▲ مشخصات سؤال: دشوار * روان‌شناسی (درس ۶)

۷۵- پاسخ: گزینه ۴

بررسی عبارات به ترتیب:

■ درست؛ سبک تصمیم‌گیری، روش‌های ثابت و یکنواخت تصمیم‌گیری افراد است.

■ نادرست؛ در سبک تصمیم‌گیری وابسته فرد به جای اینکه خودش فکر کند، از دیگران کورکورانه اطاعت می‌کند و به قضاوت‌ها و نظرهای دیگران تکیه می‌کند، نه خودش.

■ نادرست؛ فقط سبک تصمیم‌گیری منطقی کارآمد است و سایر سبک‌ها ناکارآمد محسوب می‌شوند به همین دلیل، سبک غالب هر فردی باید از نوع تصمیم‌گیری منطقی باشد.

■ نادرست؛ وقتی در موقعیتی باشیم که حتماً باید تصمیم بگیریم، ولی قادر به تصمیم‌گیری نباشیم، حالت عاطفی ناخوشایندی را تجربه می‌کنیم که «تعارض» نام دارد. پس تعارض پیامد تصمیم‌گیری‌های هیجانی نیست، بلکه پیامد ناتوانی در تصمیم‌گیری است. تصمیم‌گیری‌های شتاب‌زده و بدون تفکر، علاوه بر آسیب فرد، آسیب‌های روانی اجتماعی همچون اعتیاد، ایدز، بزهکاری، خشونت، بی‌بندوباری و تصادفات جاده‌ای را به دنبال دارد.

▲ مشخصات سؤال: ساده * روان‌شناسی (درس ۶)

۷۶- پاسخ: گزینه ۲

بررسی عبارات به ترتیب:

■ اعتماد افراطی: وقتی تصمیم گیرندگان، به قضاوت‌ها و روش‌های تصمیم‌گیری خود اعتماد بیش از حد دارند، دچار اعتماد افراطی شده‌اند. مانند نوجوانی که به اشتباه خودش را آسیب‌ناپذیر و بزرگ و عاقل فرض می‌کند.

■ کنترل نکردن هیجانات: در موقعیت تصمیم‌گیری، افراد مختلف، واکنش‌های هیجانی متفاوتی در ما ایجاد می‌کنند که این واکنش‌ها به دلیل زودگذر بودن نباید ملاک تصمیم‌گیری باشند. کسی که در اثر خوشحالی زودگذر تصمیمی می‌گیرد که نمی‌تواند به آن عمل کند، دچار این مانع تصمیم‌گیری شده است.

■ سوگیری تأیید. در این قاعده غلط، فرد از اطلاعاتی که دیدگاهش را تأیید کند، استفاده می‌کند و شواهد مخالف با دیدگاهش را نادیده می‌گیرد. مانند مادری که می‌خواهد به هر قیمتی، دیدگاه مثبتش را نسبت به فرزندانش تأیید کند و شواهد مخالف را قبول نمی‌کند.

▲ مشخصات سؤال: دشوار * روان‌شناسی (درس‌های ۵، ۷ و ۸)

۷۷- پاسخ: گزینه ۱

بررسی عبارات به ترتیب:

■ درماندگی آموخته‌شده: اگر فرد به این باور برسد که هیچ کاری از دستش برنمی‌آید تا موقعیت ناگوارش را تغییر دهد، حالت او را «درماندگی آموخته‌شده» می‌نامند. در چنین حالتی این اعتقاد در فرد ایجاد می‌شود که رویدادها در کنترل او نیستند. مانند رویارو شدن با یک محرک آزاردهنده‌ای که هیچ کنترلی بر آن نیست. (این عبارت برگرفته از مثالی است که در انتهای فعالیت ۷-۸ آمده است.)

■ عدم ادراک کارایی: وقتی فرد دانش و مهارت لازم برای انجام یک کار را در خود بیابد و انتظار داشته باشد که از پس انجام آن برمی‌آید، می‌توان گفت از ادراک کارایی برخوردار است. ادراک کارایی باید سازنده باشد و با شواهد محیطی هماهنگ باشد در غیر این صورت ادراک کنترل و کارایی کاذب به وجود می‌آید.

توجه: دقت کنید «عدم ادراک کارایی» یعنی فرد به مهارت و دانش خود در انجام یک رفتار باور نداشته باشد. «ادراک کارایی کاذب» هم یعنی بین دانش و مهارت فرد با شواهد محیطی هماهنگی نباشد. بنابراین عبارتی که در سؤال وجود دارد، با هیچ کدام از این اصطلاحات مطابقت ندارد و تعریف دقیقی از آن‌ها نیست. با این وجود، عدم ادراک کارایی نسبت به ناهماهنگی شناختی که در گزینه ۳ آمده، جواب مرتبط‌تری است؛ زیرا ناهماهنگی شناختی، نبود هماهنگی بین رفتار و باور است که اصلاً در اینجا به آن اشاره نشده است.

■ ناکامی: یافتن بهترین راه‌حل برای رسیدن به هدف با توجه به شرایط موجود تعریف حل مسئله است. ناتوانی در حل مسئله موجب ناکامی می‌شود. دقت کنید که تعارض پیامد ناتوانی در تصمیم‌گیری است و ناکامی پیامد ناتوانی در حل مسئله است.

■ فشار روانی: فشار روانی، روبه‌رو شدن با تغییر در زندگی است که باعث به هم خوردن تعادل در زندگی می‌شود و لازم است برای سازگار شدن با شرایط جدید زندگی بیشتر تلاش کنیم.

۷۸- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * روان‌شناسی (درس ۷)

انگیزه‌ها می‌توانند از نظر جهت و شدت در افراد مختلف متفاوت باشند.

«تفاوت در جهت انگیزه» زمانی وجود دارد که اهداف و دغدغه‌های دو فرد متفاوت باشد. مثلاً یکی به دنبال درس خواندن و دیگری به دنبال کار کردن باشد.

«تفاوت در شدت انگیزه‌ها» زمانی وجود دارد که میزان انرژی دو فرد متفاوت باشد. مثلاً یکی هر روز تمرین‌های سختی را انجام دهد و دیگری بیشتر بخوابد و استراحت کند.

بررسی عبارات به ترتیب:

■ تفاوت در شدت انگیزه‌ها: اینکه برخی زیاد و برخی کم درس می‌خوانند نشان می‌دهد که شدت انگیزه‌شان با هم متفاوت است، ولی جهت انگیزه هر دو درس خواندن است.

■ انگیزه بیرونی: وقتی عامل خارجی مانند تشویق، ارتقای رتبه، قبولی در مدرسه، دریافت سهمیه قبولی و... فرد را به درس خواندن وامی‌دارد، انگیزه بیرونی داشته است.

■ انگیزه درونی: در انگیزه درونی فرد کار یا فعالیت را به خاطر خود آن انجام می‌دهد؛ زیرا به آن علاقه دارد و برایش جالب است. مانند کسی که به خاطر علاقه شخصی، مطالعات جغرافیایی دارد.

■ عوامل نگرشی: وقتی فردی معتقد باشد استعداد ریاضی ندارد، دارای یک باور منفی است و همچنین به سبک اسناد او نیز مربوط است. باورها و اسناد دو مورد از عوامل نگرشی هستند.

۷۹- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * روان‌شناسی (درس ۸)

بررسی عبارات به ترتیب:

■ تأثیر غیرمستقیم مذهب بر سلامت: تحقیقات نشان می‌دهد که افراد مذهبی، در مقایسه با دیگر افراد، سبک زندگی سالم‌تری دارند و از رفتارهای پرخطر جنسی، مصرف سیگار، الکل و تغذیه ناسالم اجتناب می‌کنند. بنابراین اگر کسی طبق روایات تغذیه سالم داشته باشد، از تأثیر غیرمستقیم مذهب بر سلامت بهره‌مند می‌شود. دقت کنید شرکت در مراسم قدر، رفتن به زیارت امام رضا (ع) و توکل کردن بر خدا تأثیرات مستقیم مذهب بر سلامت را نشان می‌دهند.

■ روش سازگاران کوتاه‌مدت: ترک موقعیت و تلقین جملات انگیزه‌بخش جزو روش‌های سازگاران کوتاه‌مدت هستند (چون به شکل مقطعی و فوری به کار می‌روند). ولی نوشتن خاطرات روزانه و رفتن به پارک از روش‌های سازگاران بلندمدت هستند (چون به شکل منظم و برنامه‌ریزی شده به کار می‌روند).

■ علامت رفتاری فشار روانی: رفتارهایی که فرد در هنگام فشار روانی به‌صورت نسبتاً ارادی انجام می‌دهد و قابل مشاهده مستقیم است، علامت رفتاری محسوب می‌شود مانند گریه کردن، پر خاشگری کردن و... ناراحت شدن از تبعیض علامت هیجانی، و از دست دادن تمرکز علامت شناختی است.

۸۰- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * روان‌شناسی (درس ۸)

■ احمد سبک زندگی ناسالم دارد. تغذیه، روابط با دیگران، ورزش و فعالیت بدنی جزو الگوهای رفتاری و شناختی است که افراد معمولاً در زندگی خود از آن‌ها استفاده می‌کنند و نشان‌دهنده سبک زندگی‌شان است.

دقت کنید در مقابله‌های ناسازگارانه، فرد برای کاهش فشار روانی به رفتارهای مخرب و ناکارآمد روی می‌آورد درحالی‌که در مورد احمد به کاهش فشار روانی اشاره نشده است.

■ تنفس عمیق و تلقین جملات مثبت جزو مقابله‌های سازگاران کوتاه‌مدت است.

■ مجید در برابر فشار روانی از مقابله «منفعل بودن» استفاده کرده که یک مقابله ناسازگارانه است.

دقت کنید مقابله مجید «در انتظار معجزه بودن» نیست چون مجید منتظر یک اتفاق مثبت نیست.

■ مینا دچار فشار روانی منفی شده؛ فشار روانی منفی با پیامدهای منفی همراه است از جمله درماندگی و ناامیدی و در نتیجه شکست و ناکامی شکل می‌گیرد و فرد قادر به دستیابی به هدف نیست.

عربی اختصاصی

۸۱- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۳ عربی، زبان قرآن ۳

مَا رَحْمَةٍ مِنَ اللَّهِ: به رحمتی از خدا (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / لَيْتَ: نرم شدی، نرمخو شدی (رد گزینه ۲) / وَلَوْ: چنانچه، اگر (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / فُظًّا: تندخو (رد سایر گزینه‌ها) / غَلِظَ الْقَلْبُ: سنگدل (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / انْقَضَوْا: پراکنده می‌شدند (رد سایر گزینه‌ها)

۸۲- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامع عربی، زبان قرآن ۲

المراتب: مرتبه‌ها، درجه‌ها؛ جمع است (رد گزینه ۴) / كُلِّ عَمَلٍ صَالِحٍ: هر کار خوبی (رد گزینه ۱) / يَكُونُ: باشد (رد گزینه ۲) / تَقَوْمٌ به: به آن اقدام کنی، آن را انجام دهی (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / تَعَدَّهُ كَبِيرًا: آن را بزرگ بشمار (رد سایر گزینه‌ها)

۸۳- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۵ عربی، زبان قرآن ۲

لا تَسْتَشِرْ: مشورت نکن؛ فعل امر مخاطب است (رد گزینه ۳) / بما يَقُولُهُ: به آنچه می‌گوید (رد گزینه ۳) / أن يَهْدِيكَ: تو را هدایت کند (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / نفْسُهُ: خود، خودش (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / قد صَلَّ: گمراه شده است (رد گزینه ۴) / سَبِيلَ الْحَقِّ: راه حق (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

۸۴- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۵ عربی، زبان قرآن ۱

تَمَّتْ: تمام شد (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / الأبحاث التي: تحقیقاتی که (رد گزینه ۱) / كُنْتُ قد بدَأْتُها: شروع کرده بودم (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / تسعة أشهر: نه ماه (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / خواص: خاصیت‌ها؛ جمع است (رد گزینه‌های ۱ و ۲)

۸۵- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۳ عربی، زبان قرآن ۲

تَنَقَّرْ: نوک می‌زنند (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / جذوع الأشجار: تنه‌های درختان (رد گزینه ۱) / «منقار» مفرد است (رد گزینه ۲) / لِتَصْنَع: تا بسازند، برای اینکه بسازند (رد گزینه ۳) / لَمْ يُخْلَقْ: خلق نمی‌شد (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / مناسباً لهذا العمل: مناسب این کار (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / كان يَضُرُّ: ضرر می‌زد، زیان می‌رساند (رد گزینه ۱)

۸۶- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * جامع عربی، زبان قرآن ۳

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) عَرَفْتُنَا: به ما معرفی کرد/ «طَرَقًا مختلفًا» نکره است/ لاستخراج: برای استخراج
ترجمه درست عبارت: «تجربه، راه‌های مختلفی را برای استخراج نفت به ما معرفی کرده است!»

(۳) لا يَنْزِعُجْ: آزرده نمی‌شود/ من الحسد: از حسد

ترجمه درست عبارت: «گناه بزرگی است که حسود باشی، زیرا از حسد به جز حسود آزرده نمی‌شود (تنها حسود از حسد آزرده می‌شود)!»

(۴) لا يَقْنَطُ: ناامید نمی‌شود/ من المصائب: از مصیبت‌ها

ترجمه درست عبارت: «موفقیت پاداش کسی است که از مصیبت‌هایی که به آن‌ها دچار شده است، ناامید نمی‌شود!»

۸۷- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۵ عربی، زبان قرآن ۳

«الشاعر» معرفه است/ يشتغل: سرگرم می‌شود

ترجمه درست عبارت: «شاعر، شعری سرود درباره کسی که به زینت دنیای فانی سرگرم می‌شود!»

۸۸- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: ساده * درس ۴ عربی، زبان قرآن ۳

ماه‌ها بعد: بعد شهور (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / سبزیجات در مزرعه: الخضراوات بالمزرعة (رد سایر گزینه‌ها) / در معرض ... قرار می‌گیرد: تَتَعَرَّضُ (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / خورده شدن: الأكل (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / تلف گشتن: التلف (رد سایر گزینه‌ها)

■ ترجمه متن:

«در دوران عباسیان با حضور فرهنگ‌های مختلفی در جامعه مواجه‌ایم! یکی از این فرهنگ‌ها، فرهنگ یونانی است که به منزله فرهنگ غربی در آن دوران به شمار می‌رود! در مراکز که حکومت، آن‌ها را تأسیس کرده بود، علاوه بر کتاب‌های یونانی، مترجمان به ترجمه کتاب‌های فارسی و هندی نیز پرداختند! شایسته ملاحظه است که مترجمان همان‌گونه که منطق و فلسفه یونانی را ترجمه کرده‌اند، به ترجمه آثار ادبیات یونانی نیز پرداختند! با اینکه از معادل آن [ادبیات] در فارسی و هندی غفلت نکردند! و شاید دلیل [آن] به اختلاف قریحه‌ها و هم‌چنین اشاره زیادی به خدایان در این آثار سرشار از اسطوره‌ها بازگردد! و این چنین اندیشه یونانی که به تجزیه و تحلیل و استدلال در مجردات (مفاهیم غیر محسوس) تمایل دارد و اندیشه هندی که به اندیشیدن و زهد مایل است و اندیشه فارسی که جسمیت بر آن چیره می‌شود و به زیبایی کلامی و نیز به موسیقی اهتمام می‌ورزد، آمدند! هریک از این‌ها بر فرهنگ و زندگی‌مان تا امروز اثر گذاشته است!»

۸۹- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامع عربی، زبان قرآن ۳

ترجمه صورت سوال: «چگونه فرهنگ‌های سه‌گانه ذکر شده در متن، بر زندگی فرهنگی ما اثر گذاشته‌اند؟»
ترجمه گزینه‌ها:

(۱) از آثار اندیشه یونانی، اندیشیدن و دقت کردن در امور غیر محسوسی است که مشاهده نمی‌شوند!

(۲) اندیشه پارسی به اغراق و زینت دادن هنگام بیان مسئله فرا می‌خواند و نیز به نغمه‌ها اهتمام می‌ورزد!

(۳) فرهنگ هندی به ترک کردن دنیا و نعمت‌های آن فرا می‌خواند و مردم را به قناعت و ترک کردن دنیا تشویق می‌کند!

(۴) این فرهنگ‌ها اثرشان را در عصر خود گذاشته‌اند و چیزی از آن‌ها باقی نمانده است تا بر ما در این زمان اثر بگذارد!

۹۰- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامع عربی، زبان قرآن ۳

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) مراکز ترجمه به ترجمه آثار ادبی از ادبیات فارسی پرداختند!

(۲) آثار ادبی هندی مانند «کلیله و دمنه» در دوران عباسی ترجمه شده‌اند!

(۳) «الإلیاذة» ترجمه شده است و آن از مشهورترین آثار ادبی یونانی در دوران عباسی است!

(۴) آنچه در جامعه‌های اسلامی وارد شد، اندیشه یونانی بود نه قریحه و دیدگاه ادبی‌شان!

۹۱- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامع عربی، زبان قرآن ۳
ترجمه گزینه‌ها:

(۱) متمایزکننده آثار ادبی یونانی چیست؟

(۲) چگونه مترجم کتابی را برای ترجمه انتخاب می‌کرد؟

(۳) چرا مترجمان به ترجمه آثار ادبی از یونانی به عربی نپرداختند؟

(۴) چگونه فرهنگ غربی به جامعه اسلامی در دوران عباسی وارد شد؟

۹۲- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: ساده * جامع عربی، زبان قرآن ۳
«مُخْتَلِفَة» اسم فاعل از ثلاثی مزید باب «افتعال» است.

۹۳- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: ساده * جامع عربی، زبان قرآن ۳
فعل «تَتَغَلَّبُ» للغائبة یا للمفرد المؤنث الغائب است و فاعل آن «المادة» می‌باشد.

۹۴- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامع عربی، زبان قرآن ۳
«مُشَاهِدَة» مصدر باب «مفاعلة» است؛ در نتیجه «مُشَاهِدَة» درست است.
«مَشَاكِل» ← «مَشَاكِل»

۹۵- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: ساده * درس ۱ عربی، زبان قرآن ۳
ترجمه عبارت سوال: «هیچ خوبی در سخنی نیست مگر همراه با کار!»

با توجه به ترجمه عبارت که تأکید بر «بی‌فایده بودن سخن بدون عمل» می‌کند، تنها گزینه ۲ با آن ارتباط مفهومی ندارد. این گزینه بر «راستی و صداقت» تأکید می‌کند.

۹۶- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * درس ۳ عربی، زبان قرآن ۲

سؤال، فعلی را خواسته است که وقوعش در دو زمان ممکن باشد. در اسلوب شرط، هرگاه فعل شرط یا جواب شرط، فعلی ماضی باشند، ترجمه آن‌ها به هر دو شکل ماضی و مضارع جایز است. در گزینه ۳ «تَخْلَصَ» فعل شرط ماضی و «تَقْدَمَ» جواب شرط ماضی است که می‌توان آن‌ها را به هر دو شکل ماضی و مضارع ترجمه کرد.

در گزینه‌های ۲ و ۴، «مَنْ» از ادات استفهام است و جملات شرطی نیستند. در گزینه ۱، جمله شرطی است، اما فعل شرط و جواب آن، مضارع هستند.

۹۷- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۲ عربی، زبان قرآن ۱
بررسی گزینه‌ها:

(۱) «ثلاث» و «الاثنين» هر دو عدد اصلی هستند.

(۲) «تسعة» و «أحد عشر» هر دو عدد اصلی هستند.

(۳) «خمس» و «واحد» هر دو عدد اصلی هستند.

(۴) «الأول» عدد ترتیبی و «الثلاثة» عدد اصلی است.

۹۸- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۱ عربی، زبان قرآن ۳
سؤال از ما گزینه‌ای را می‌خواهد که تأکید بر کل جمله باشد و «إِنَّ» حرف مشبیهی است که بر کل جمله تأکید می‌کند.
بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) جمله حصر دارد و تأکید بر «الحسنات» است.

(۳) «تشجیعاً» مفعول مطلق تأکیدی است که بر انجام فعل تأکید دارد.

(۴) «إِنَّمَا» تأکید است و بر «خواب بودن انسان» تأکید می‌کند.

۹۹- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * درس ۱ عربی، زبان قرآن ۲
بررسی گزینه‌ها:

(۱) «الأقوى» اسم تفضیل و صفت «فائز» است.

(۲) «أقل» اسم تفضیل و مفعول برای فعل «اكتسب» است.

(۳) اسم تفضیلی وجود ندارد و «الأبيض» بر رنگ دلالت می‌کند.

(۴) «أكثر» اسم تفضیل و مبتداست.

دقت: در زبان عربی ابتدا مضاف الیه و سپس صفت می‌آید. فائز هذه المباراة الأقوى: «هذه» مضاف الیه و «الأقوى» صفت است.

۱۰۰- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * درس ۵ عربی، زبان قرآن ۳

در این گزینه حرف ندا حذف شده است، اما با توجه به ضمیر مخاطب «ک» و فعل مخاطب «تَجَذَّب» درمی‌یابیم که «متجری» مناداست.

تاریخ

۱۰۱- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۱ (درس ۴)

در حدود ۲۴۰۰ ق.م. (هزاره سوم قبل از میلاد)، قوم اکد که در مرکز بین‌النهرین می‌زیست، به فرماندهی سارگن، بر کشور- شهرهای سومری مسلط شد. سارگن سرتاسر بین‌النهرین را به فرمان خود درآورد و امپراتوری بزرگی تشکیل داد که از سواحل شرقی دریای مدیترانه تا کوه‌های زاگرس امتداد داشت. این امپراتوری، مردم و اقوامی را که دارای اندیشه، آداب و رسوم، صنعت و هنر گوناگونی بودند، یکپارچه و متحد کرد و موجب تبادل بیشتر فرهنگ و تمدن در بین‌النهرین شد.

۱۰۲- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۱ (درس ۶) و تاریخ ۲ (درس ۱۵)

شارلمانی (امپراتور مقدس روم) برای اداره قلمرو خود، نهاد اداری دوران امپراتوری روم موسوم به «کنت» یا «کومس» را احیا کرد. کنت‌ها به عنوان نماینده پادشاه، مناطق مختلف امپراتوری فرانک‌ها را اداره می‌کردند.

۱۰۳- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۱ (درس ۱۱)

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) اجزای اصلی تشکیلات اداری مرکزی هخامنشیان را خزانه شاهی، انبار شاهی و دیوان شاهی تشکیل می‌دادند. هریک از این اجزا، به وسیله یکی از نجبای بلندپایه (مادی یا پارسی) اداره می‌شد.

۳) اعضای سپاه جاویدان، از میان جوانان برومند «پارسی» انتخاب می‌شدند و آموزش‌های ویژه می‌دیدند.

۴) نیروی دریایی توسط داریوش یکم ایجاد شد بنابراین در دوره کمبوجیه نیروی دریایی و ناو جنگی وجود نداشت.

۱۰۴- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۱ (درس‌های ۱۲ و ۱۶)

الف) جامه‌های پر نقش و نگار و تزیین شده پادشاه و سپاهیان در نقش برجسته‌های هخامنشی، نشان می‌دهد که هنر بافندگی در اوج قرار داشته است.

ج) پژوهشگران با مقایسه نقش برجسته‌های دوره هخامنشی با دوران پیش از آن، دریافته‌اند که سنگ تراشان هنرمندی که در خدمت هخامنشیان بوده‌اند، از نقش برجسته‌های بین‌النهرین و به‌ویژه نقش برجسته‌های آشوری، الهام و الگو گرفته‌اند.

۱۰۵- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۲ (درس ۱)

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) تاریخ‌نگاری در دوره صفوی (قرن دهم هجری به بعد) نسبت به دوره‌های قبل از خود (یعنی دوره‌های مغول و تیموری) تا حدی دچار «افول» شد.

۳) با گسترش تاریخ‌نویسی سلسله‌ای در میان سلسله‌های محلی، این نوع تاریخ‌نویسی با تاریخ‌نویسی محلی پیوستگی یافت.

۴) تاریخ سیستان یکی از نمونه‌های مشهور تاریخ‌نگاری محلی است و پایان این نوع تاریخ‌نگاری به‌شمار نمی‌رود.

۱۰۶- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۲ (درس ۴)

مورخان و سیره‌نویسان به رقابت و درگیری‌های پیاپی اوس و خزرج در آن شهر اشاره کرده‌اند. (درستی عبارت «الف») پیامبر اکرم ﷺ در نخستین ماه‌های پس از هجرت با هدف ایجاد همدلی و وحدت دینی میان مسلمانان، به آنان توصیه کرد که بدون در نظر گرفتن وابستگی‌های قبیله‌ای، با یکدیگر پیوند برادری برقرار کنند. سیره‌نویسان، اسامی اشخاصی را که در نتیجه فرمان رسول خدا ﷺ با یکدیگر برادر شدند، ثبت کرده‌اند. (درستی عبارت «ج»)

۱۰۷- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۲ (درس‌های ۷ و ۸)

بررسی عبارات:

الف) درست: علویان در سال‌های ۲۵۰ تا ۳۱۶ ق. در منطقه طبرستان حکومت می‌کردند و فاطمیان در سال‌های ۲۹۷ تا ۵۶۷ ق. حکومت مصر را در اختیار داشتند؛ بنابراین، علویان زودتر از فاطمیان حکومت خود را تشکیل دادند.

ب) درست: روابط حکومت علویان طبرستان با خلافت عباسی همواره خصومت‌آمیز بود؛ زیرا امیران شیعه‌مذهب این سلسله که از سادات علوی به‌شمار می‌رفتند، خود مدعی خلافت بودند و عباسیان را غاصب خلافت می‌شمردند. روابط فاطمیان و عباسیان نیز همیشه خصومت‌آمیز بود؛ زیرا فاطمیان خلافت را حق خود می‌دانستند و حکومت عباسیان را به رسمیت نمی‌شناختند.

ج) نادرست: خلافت عباسی فقط در مورد فاطمیان می‌کوشید تا نشان دهد که نسب خلفای فاطمی جعلی است و آنان از نسل حضرت علی (ع) و حضرت فاطمه (س) نیستند.

د) نادرست: برخی از مبلغان اسماعیلی خلافت فاطمیان، علاوه بر فعالیت‌های تبلیغی، علیه دشمنان خود اقدام به عملیات سیاسی و نظامی نیز می‌کردند. در مقابل، عباسیان نیز کوشیدند با استفاده از توان سیاسی و نظامی حکومت سلجوقیان و دیگر متحدان خود، با خلافت فاطمی مقابله کنند.

۱۰۸- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۲ (درس‌های ۶، ۱۱ و ۱۵)

الف) شاهرخ، پسر و جانشین تیمور، در سال ۸۵۰ ق. فوت کرد و دوران حکومت او به پایان رسید.

ب) امپراتوری روم شرقی، سرانجام با فتح قسطنطنیه توسط ترکان مسلمان عثمانی در سال ۸۵۷ ق. متلاشی شد.

ج) مسیحیان در سال ۸۹۸ ق. به فرمانروایی مسلمانان بر سرزمین اندلس پایان دادند. بنابراین، ترتیب درست وقایع عبارت است از:

«الف» ← «ب» ← «ج»

۱۰۹- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۲ (درس ۱۶)

انسان‌گرایان که شیفته رواج ادبیات و آثار کهن یونانی و لاتینی بودند، به شیوه تعلیم و تربیت و محتوای آموزشی که تحت نظارت

کلیسا در مدارس و دانشگاه‌ها تدریس می‌شد انتقاد داشتند و آن‌ها را غیرمفید می‌شمردند. آن‌ها همچنین کلیسا را به خاطر برخی

ناهنجاری‌های اخلاقی کشیشان سرزنش می‌کردند.

۱۱۰- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۳ (درس‌های ۴ و ۱۰)

الف) بسیاری از اروپاییان که در عصر قاجار از ایران دیدن کرده‌اند، از نابودی و ضعف مراکز قدیمی و پررونق صنایع دستی ایران مثل کاشان،

اصفهان، شیراز، کرمان و یزد خبر داده‌اند. ← نوشته‌های اروپاییان

ب) با وجود تأثیر و نفوذ سبک‌های فرنگی بر عناصر معماری ایرانی، بسیاری از معماران می‌کوشیدند در ساخت بناها، قواعد و اصول

معماری سنتی ایرانی را همچنان حفظ و پاسداری کنند. برای نمونه، می‌توان به خانه‌های مجلل و باشکوهی که در برخی از

شهرها ساخته شد، از جمله خانه بروجردی‌ها در کاشان، اشاره کرد. ← بناها

در کتاب درسی تاریخ دوازدهم، به اسنادی به‌دست آمده از سفارت آمریکا اشاره شده است که گوشه‌ای از روابط ایران و اسرائیل را در زمان

حکومت محمدرضا شاه پهلوی نشان می‌دهد. ← اسناد

۱۱۱- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۱ و ۲ (درس‌های ۳، ۴ و ۱۳)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در شیوه تولید سهم‌بری دهقانی، کشاورزانی که زمین نداشتند، برای اربابان و خاندان‌های زمین‌دار کار می‌کردند.

(۳) منظور از املاک سلطنتی، همان املاک خاصه است و این‌ها دو شیوه متفاوت نبوده‌اند.

(۴) مستوفیان، فقط وظیفه نظارت بر املاک دیوانی و سلطنتی را بر عهده داشتند؛ نه همه زمین‌ها را.

۱۱۲- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۳ (درس ۹)

به دنبال ملی شدن صنعت نفت ایران، ابتدا دولت انگلستان اقدام به تهدید نظامی و اقتصادی ایران نمود (عبارت «الف») و خرید نفت

از ایران را تحریم کرد (عبارت «ب») سپس، دولت دکتر مصدق، برای مقابله با تهدیدها و تحریم‌های انگلستان، برنامه اقتصاد

بدون نفت را به مرحله اجرا درآورد. به دنبال این امر، دولت انگلستان، در مجامع بین‌المللی از ایران شکایت نمود، اما دفاع دکتر مصدق و

وکلای حقوقی ایران باعث شد که شورای امنیت سازمان ملل متحد و دیوان بین‌المللی لاهه به سود کشور ما رأی صادر کنند (عبارت

«ج») دولت ایران پس از پیروزی در دادگاه لاهه، از انگلستان خواست که بدهی‌های شرکت نفت و خسارت‌های ناشی از تأخیر و

غیره را بپردازد و چون دولت انگلیس این تقاضا را نپذیرفت، اقدام به قطع رابطه سیاسی با لندن کرد (عبارت «د»).

۱۱۳- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۳ (درس ۱۱)

بلافاصله پس از پیروزی انقلاب اسلامی، به فرمان امام خمینی^(ره) «کمیته انقلاب اسلامی» تأسیس شد. این کمیته وظیفه حفظ نظم و

امنیت و دستگیری سران جنایتکار رژیم پهلوی را بر عهده داشت.

جغرافیا

۱۱۴- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * جغرافیای ایران (درس ۵)

توده هوای مرطوب غربی «الف» در دوره سرد سال و توده هوای گرم و خشک در دوره تابستان وارد کشور می‌شود؛ بنابراین از نظر

زمان ورود متفاوت هستند و از نظر اثرات آب‌وهوایی، توده هوای مرطوب غربی برف و باران به همراه دارد و توده هوای موسمی موجب

باران‌های سیلابی می‌شود.

۱۱۵- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * جغرافیای ایران (درس ۲) و جغرافیا ۲ (درس ۴)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) موقعیت ریاضی (مطلق) ناهمواری‌های مریخی نسبت به گل‌فشان‌ها بالاتر است.

(۲) ناهمواری‌های مریخی بین دو استان سیستان و بلوچستان و کرمان واقع شده‌اند.

(۳) محور سؤال قرار گرفتن یک ناحیه طبیعی در چند استان است اما گزینه ۳ محتوایی متفاوت دارد و به قرار گرفتن چند استان در یک

ناحیه طبیعی اشاره دارد.

۱۱۶- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیای ایران (درس ۵) و جغرافیا ۲ (درس ۶)

کانون‌های آبگیر فصلی در فصول سرد سال ذخیره برف خود را تا ابتدای ماه‌های گرم سال حفظ می‌کنند. چنانچه ذوب برف به صورت تدریجی باشد، امکان نفوذ بیشتری را فراهم می‌کند و مشارکت بیشتری در وقوع لغزش دارد. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) چنانچه به صورت تدریجی باشد نفوذ بیشتر را فراهم می‌کند و نقش بیشتری در وقوع لغزش دارد.

(۳) ابتدای ماه‌های گرم درست است - ذوب برف به صورت ناگهانی، امکان نفوذ کمتری را فراهم می‌کند.

(۴) ابتدای ماه‌های گرم درست است - ذوب برف به صورت ناگهانی امکان نفوذ کمتری را فراهم می‌کند و نقش بیشتری در وقوع سیل دارد.

۱۱۷- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیای ایران (درس ۳) و جغرافیا ۲ (درس‌های ۶ و ۱۱)

(الف) بین خلیج فارس و دریای خزر مشترک است.

(ب) بین خلیج فارس و دریای خزر مشترک است

(ج) بین خلیج فارس و دریای عمان مشترک است.

بنابراین مورد «الف» و «ب» بین دریای خزر و خلیج فارس و مورد «ج» بین دریای عمان و خلیج فارس مشترک است.

۱۱۸- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۲ (درس ۳)

هوای سرد شده در نواحی فوقانی استوا به سمت عرض‌های بالاتر حرکت می‌کند و در منطقه جنب حاره (اطراف مدار رأس‌السرطان و رأس‌الجدی) سرد و سنگین می‌شود و فرو می‌نشیند و مراکز فشار زیاد جنب استوایی را به وجود می‌آورد. در نواحی پرفشار، فرونشینی هوا مانع صعود هوا و در نتیجه بارش می‌شود.

۱۱۹- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۲ (درس ۴)

(الف) اشکال تراکمی ← شامل تپه‌های ماسه‌ای (تلماسه)، برخان

(ب) اشکال کاوشی ← شامل دشت ریگی (رگ)، چاله‌های بادی، کلوت (یاردانگ)، گرز دیو و ستون‌های سنگی

(د) گرز دیو، دشت ریگی و کلوت هر سه جزء اشکال کاوشی یعنی مورد «ب» است. (رد گزینه‌های ۱ و ۳)

(ج) «حاصل تخریب بخش نرم‌تر و باقی‌ماندن بخش‌های سخت و مقاوم‌تر» شامل گرز دیو و کلوت است، بنابراین گزینه ۴ رد می‌شود و «حاصل حمل بخش مواد ریزدانه‌تر و باقی‌ماندن مواد دانه‌درشت‌تر» شامل دشت ریگی است.

۱۲۰- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیای ایران (درس ۵) و جغرافیا ۳ (درس ۷)

بررسی موارد نادرست:

(ب) علاوه بر دارابودن مزارع وسیع گندم بیشتر از ۴۰ درصد ذرت جهان توسط این کشور تولید می‌شود.

(ج) بیشترین میزان خطوط سریع‌السیر و طولانی‌ترین خط قطار تندروری جهان متعلق به کشور چین است.

۱۲۱- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۲ (درس ۱۱)

از بین دو کشور که شرایط یکسانی دارند، کشوری که سرزمین وسیع‌تری در اختیار دارد، قدرتمندتر است.

کشورهای کوچک که کمبود فضا دارند، برای فعالیت‌های خود با مشکل روبه‌رو می‌شوند.

همچنین، در کشورهای وسیع در زمان جنگ می‌توان نیروهای نظامی پشتیبان را به بخش دیگری منتقل کرد؛ چنانکه در جنگ ژاپن و چین، چین نیروها و تدارکاتش را به غرب کشور خود انتقال داد.

۱۲۲- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * جغرافیا ۳ (درس ۲)

مدیران و برنامه‌ریزان شهری تلاش می‌کنند با دستیابی به پدیده «الف»، یعنی شهر پایدار از وقوع پدیده «ب» و از تبدیل شهرها به مکان‌های مهاجر فرست جلوگیری کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در صورت وقوع پدیده «ب» شهرها به مکان‌های مهاجر فرست تبدیل می‌شوند و نه مهاجرپذیر.

(۳) تلاش می‌شود مهاجرت از شهرها به روستاها کاهش یابد.

(۴) جلوگیری از وقوع پدیده «ب» و نه «الف»، «الف» بیانگر شهر پایدار است و «ب» بیانگر یک شهر ناپایدار و آسیب‌زا است.

۱۲۳- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * جغرافیا ۲ (درس ۳) و جغرافیا ۳ (درس ۱۰)

کشور عراق دارای طولانی‌ترین مرز با ایران است. کشورهای عراق و آذربایجان دارای نظام سیاسی ناحیه‌ای یا ترکیبی‌اند که در آن بخش اعظم کشور به صورت تک‌ساخت است؛ فقط یک یا چند بخش کوچک به صورت ناحیه‌ای و خودمختار اداره می‌شوند.

۱۲۴- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۳ (درس ۳)

معمولاً به قطارهایی که بیش از ۲۰۰ کیلومتر در ساعت سرعت داشته باشند، قطار پرسرعت گفته می‌شود. در حال حاضر قطار پرسرعت در کشور موجود نیست و سرعت قطارها حداکثر ۱۶۰ کیلومتر در ساعت است.

۱۲۵- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۳ (درس ۵)

استعداد وقوع سیل در این شرایط بیشتر است: بارش‌هایی با شدت بیشتر و در مدت کمتر - نفوذپذیری کم خاک - پوشش گیاهی فقیر - حوضه‌های آبریز گردتر - شیب زیاد

فلسفه و منطق

۱۲۶- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: ساده * منطق (درس ۱)

تعریف برای کشف تصورات به کار می‌رود، نه تصدیقات. در بین گزینه‌ها همگی غیر از گزینه ۳، تصدیق هستند. توجه کنید که عبارت گزینه ۳، گزاره ندارد و لذا یک جمله کامل نیست. چون عبارت بعد از «که» به منزله جمله وصفیه (صفت) برای «مکاتب مهم فلسفی» است، نه گزاره جمله.

۱۲۷- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * منطق (درس ۲)

«دادگاه» ← دلالت مطابقی

«شیردلی» ← دلالت التزامی

«صندلی» ← دلالت تضمینی (از نشیمنگاه صندلی)

گزینه ۲: «شهری» ← مطابقی / «پاک‌دستی» ← التزامی / «منزلی» ← مطابقی

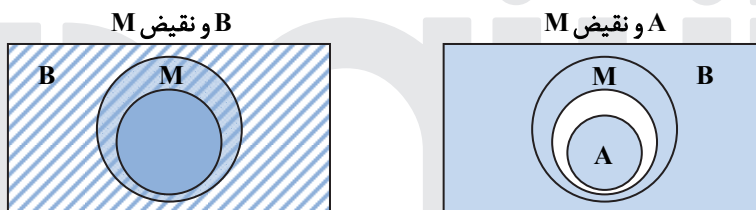
گزینه ۳: «انسان» ← مطابقی / «جامعه» ← مطابقی یا التزامی / «دست» ← التزامی

گزینه ۴: «شیر» ← مطابقی / «جنگل» ← مطابقی یا التزامی / «حیوانات» ← مطابقی

۱۲۸- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * منطق (درس ۳)

در این گونه سؤالات بهترین راه کشیدن نمودار ون است (برای نقیض باید بیرون دایره را رنگی یا هاشور خورده کرد):

با توجه به نمودارها مشخص است که A و نقیض M رابطه تباین دارند و B (آبی) و نقیض M (بخش هاشور خورده) رابطه عموم و خصوص من وجه دارند.

نکته (البته توصیه به حفظ کردن نمی‌شود. کشیدن نمودار ون بهتر است): وقتی دو مفهوم عام و خاص هستند، «نقیض عام» و «خاص» رابطه تباین دارند و «عام» و «نقیض خاص» رابطه من وجه دارند.

۱۲۹- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * منطق (درس ۵)

از اینکه علی هر بار در حال پیشرفت است نتیجه گرفته شده است که در آینده هم همین‌طور پیشرفت می‌کند و به همین خاطر شانس زیادی برای مدال گرفتن دارد. پس وضعیت گذشته به آینده تعمیم داده شده است و استقرای تعمیمی است.

گزینه ۲: درست است که ابتدا مشاهدات قبلی خود را مطرح کرده است ولی نهایتاً با توجه به مدار حرکت زمین استنتاج کرده است که نوعی استدلال قیاسی است؛ زیرا چگونگی مدار حرکت زمین کوتاه شدن روزها را به طور قطعی مشخص می‌کند.

گزینه ۳: نتیجه انتخابات یک قیاس است؛ زیرا همه آراء شمارش می‌شوند. جمله پایانی هم یک نتیجه‌گیری نیست بلکه یک اظهار نظر مجزا است.

گزینه ۴: درست است که کارساز بودن این دارو برای خود پروین با استقرای تعمیمی اثبات شده است ولی در این استدلال مؤثر بودن دارو برای دیگران نتیجه گرفته شده است. بنابراین استقرای تمثیلی است، یعنی تجربه یک نفر به دیگر افراد نسبت داده شده است.

۱۳۰- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * منطق (درس ۷)

در بین قضایای محصوره صادق، قضایای کلیه بیشترین اطلاعات را درباره روابط متقابل و عکس مستوی خود در اختیار می‌گذارند. یعنی وقتی یک قضیه کلیه صادق است، تمام روابط تقابل (تضاد، تداخل، تناقض) و عکس مستوی آن هم حکم مشخصی از نظر صدق و کذب دارد (همین حالت در قضایای کاذب برای قضایای جزئی مطرح است الا اینکه سالبه جزئی عکس مستوی ندارد بنابراین موجب جزئی بیشترین اطلاعات را می‌دهد).

گزینه ۱: موجب کلیه است و طبق احکام قضا یا صدق و کذب ۳ قضیه متقابلش (تضاد، تداخل، تناقض) و ۱ قضیه عکس مستوی‌اش معین است.

گزینه‌های ۲ و ۴: موجب جزئی است و طبق احکام قضا یا فقط ۱ قضیه متقابل (تناقض) و ۱ قضیه عکس مستوی‌اش معین است.

گزینه ۳: قضیه شخصی است و فقط متناقض دارد.

۱۳۱- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * منطق (درس‌های ۷ و ۸)

ابتدا نقیض «بعضی الف ب نیست» را به صورت «هر الف ب است» به دست می‌آوریم. سپس توجه می‌کنیم که اجزای غیر حد وسط مقدمات اگر منفی باشند، نباید در نتیجه مثبت باشند و الا شرط سوم اعتبار نقض می‌شود. در این مقدمه «ب» منفی است، پس در نتیجه نیز باید منفی باشد. تنها گزینه‌ای که «ب» در آن مثبت است، گزینه ۲ است.

۱۳۲- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * فلسفه یازدهم (درس ۲)

اینکه جامعه صرفاً مجموعه افرادی است که کنار هم زندگی می‌کنند، دیدگاه اصالت فرد است که یک دیدگاه مربوط به فلسفه علوم اجتماعی است که از فلسفه‌های مضاف محسوب می‌شود. از این دیدگاه محترم بودن مالکیت خصوصی برای پیشرفت جامعه نتیجه شده است که دیدگاهی علمی در دانش اقتصاد است. پس در این عبارت، اساس و شالوده بودن فلسفه‌های مضاف برای نظریات علمی نمایان است.

گزینه ۱: وجود عوالم مجرد از ماده مربوط به ریشه فلسفه است، نه فلسفه مضاف.

گزینه ۳: مطلبی که بر اساس شواهد تاریخی دانسته شود، فلسفی نیست و طبعاً به فلسفه مضاف هم مربوط نمی‌شود.

گزینه ۴: از انسان‌شناسی فلسفی به دنبال استنباط نتایجی در ریشه فلسفه است، نه در نظریات علمی. ضمن اینکه در کتاب درسی، انسان‌شناسی فلسفی اگرچه شاخه فلسفه است ولی یک فلسفه مضاف نیست زیرا در نام آن، «فلسفه» به چیزی اضافه نشده است.

۱۳۳- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * فلسفه یازدهم (درس ۳)

چون فیلسوف به مدد عقل خود از بند عادات غیرمنطقی رها می‌شود و به واقعیات اصیل پی می‌برد و به آزادی حقیقی می‌رسد، لذا شخصی که زندانی را یاری می‌کند تا از غار خارج شود، می‌تواند نماد عقل باشد.

گزینه ۱: زندانیان از واقعیت خودشان نیز بی‌خبرند.

گزینه ۲: زندانیان صدای موجودات بیرون غار را می‌شنیدند و سایه آن‌ها را می‌دیدند که این‌ها از نشانه‌های واقعیات بیرونی هستند.

گزینه ۴: زندانی در بدو آزادی و مواجهه ناگهانی با نور، به سبب دردی که برایش ایجاد می‌شود، به درون غار بر می‌گردد و باورش به سایه‌ها بیشتر می‌شود. اما بعد از اینکه چشمش به نور عادت کرد و حقایق را شناخت، دیگر دوست ندارد به غار برگردد. هرچند چون یک فیلسوف برای هدایت دیگران احساس وظیفه می‌کند برای آگاه‌سازی آنان به غار باز خواهد گشت.

۱۳۴- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * فلسفه یازدهم (درس‌های ۴ و ۵)

قبل از سوفیست‌ها مباحث فلسفی بیشتر درباره دگرگونی‌های طبیعت یا هستی (در دیدگاه هراکلیتوس و پارمنیدس) بود ولی سوفیست‌ها با بی‌ارزش دانستن این مباحث به جهت اختلافات فکری اندیشمندان، جهت مباحث فلسفی را از مسائل هستی‌شناسی برگرداندند. سقراط هم بر خلاف فیلسوفان ایونی (تالس، فیثاغورس، هراکلیتوس و پارمنیدس) که در پی تحلیل تغییرات عالم طبیعت یا هستی (در دیدگاه هراکلیتوس و پارمنیدس) بودند، به انسان و مسائلی پرداخت و درباره امکان رسیدن انسان به حقیقت و نیز درباره اهمیت فضیلت به عنوان راه رسیدن انسان به سعادت سخن گفت.

گزینه ۱: بحث از مغالطه‌ها یک بحث منطقی است، نه فلسفی.

گزینه ۳: سقراط نیز مانند سوفسطائیان به مسئله شناخت پرداخت و بر خلاف آنان، بر امکان رسیدن انسان به حقیقت ثابت اشیا تأکید کرد.

گزینه ۴: سوفسطائیان در پی تحلیل ادراک حسی نبودند بلکه پندار انسان را محور حقیقت قرار دادند و به طور کلی امکان رسیدن به شناخت حقیقت ثابت را چه از راه حس و چه از راه عقل انکار کردند. حواس هم از باب شخصی بودن ادراکات آن مورد توجه بعضی از آنان بود، نه اینکه حس را معتبر بدانند و آن را تحلیل کنند.

۱۳۵- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * فلسفه یازدهم (درس ۶)

همین که متوجه خطای خود می‌شویم، یعنی شناخت صحیح را نیز یافته‌ایم (و الا نمی‌فهمیدیم که شناخت قبلی ما خطا بوده است). پس درک خطا به معنای امکان شناخت و کسب آگاهی نسبت به موجودات جهان است.

گزینه ۱: ممکن است به خطای خود پی ببریم ولی همچنان از حدود و قلمرو شناخت خود بی‌اطلاع باشیم.

گزینه ۲: چگونگی تشخیص خطا از حقیقت، بحث مجزایی می‌طلبد و با صرف متوجه یک یا چند خطای شناختی شدن، نمی‌توان آن را دریافت.

گزینه ۳: اینکه متوجه خطا شویم، احتمالاً نشان می‌دهد به حقیقتی هم رسیده‌ایم ولی این سؤال که شناخت‌های ما تا چه حد با واقعیت مطابقت دارند، سؤال دقیق‌تری است که نیاز به بررسی‌های معرفت‌شناختی دارد.

۱۳۶- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * فلسفه یازدهم (درس ۸)

کانت با طرح دیدگاهی جدید کوشش کرد هم اعتبار عقل و هم تجربه را اثبات کند و نشان دهد که معرفت، حاصل همکاری عقل و حس است (تأیید گزینه ۱). کانت بر آن است که قوه ادراکی انسان تصوراتی مثل زمان و مکان و مفاهیمی مانند علیت را نزد خود دارد و آن‌ها را از راه حس و تجربه به دست نمی‌آورد (رد گزینه ۴).

به نظر کانت، انسان آنچه را که از طریق حس به او می‌رسد، در قالب این مفاهیم درک می‌کند (نه اینکه ابتدا این مفاهیم را بفهمد و سپس آن را به پدیده‌های خارجی تعمیم دهد) (رد گزینه ۲). به عنوان مثال، انسان روشن شدن زمین را بعد از طلوع خورشید درمی‌یابد؛ اما وقتی می‌تواند بگوید طلوع خورشید علت روشن شدن زمین است که به کمک مفهوم علت که خودش در دستگاه ادراکی موجود است و از خارج گرفته نشده (نه اینکه دستگاه ادراکی آن را بسازد) (رد گزینه ۳)، میان تصور طلوع خورشید و تصور روشن شدن رابطه برقرار کند.

۱۳۷- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: ساده * فلسفه یازدهم (درس ۱۱)

عقلی بودن حسن و قبح اخلاقی و تعیین ملاک آن از سوی عقل، بین فیلسوفان یونانی و مسلمان و عقل‌گرایان اروپا عموماً مورد توافق است. اما طبیعت‌گرایان این امور را عقلی محض نمی‌دانند و معتقدند قراردادهای اجتماعی در ایجاد چنین هنجارهایی دخیل هستند.

گزینه‌های ۱ و ۳: همگی مورد تأیید همه فیلسوفان هستند ولی از نظر طبیعت‌گرایان این امور مبنا و ملاک اخلاق هستند ولی از نظر دیگران، این امور از نتایج و پیامدها و لوازم اخلاق هستند.

گزینه ۴: یک مطلب فلسفی نیست که بین مکاتب اخلاقی مورد اختلاف باشد.

۱۳۸- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: ساده * فلسفه دوازدهم (درس ۲)

واجب الوجود بالغیر، از سوی علت واجب شده است و دیگر بودن و نبودنش مساوی نیست بلکه بودن آن واجب و نبودنش ممتنع است. البته چنین موجودی از جهت ذاتش یک ماهیت امکانی است که نسبت به وجود و عدم مساوی است (فرقی نمی‌کند). (رد گزینه ۲) ولی با توجه به وجود علت، بودنش واجب شده و نمی‌تواند نباشد. (رد گزینه ۳) حتی اگر علتش همیشگی باشد، این موجود هم همیشه خواهد بود (رد گزینه ۱).

۱۳۹- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * فلسفه دوازدهم (درس ۳)

به جهت اصل سنخیت میان علت و معلول، معلول‌های مشابه باید از علت‌های مشابه صادر شوند. گزینه ۲: صرف همراهی دو پدیده نشانه علت و معلول بودن نیست. مثلاً طعم و بوی یک غذا با هم هستند ولی هیچ کدام علت دیگری نیست. گزینه ۳: به جهت اصل سنخیت میان علت و معلول، هر یک از آثار متفاوت یک پدیده با آن پدیده تناسب دارند. بنابراین از وجود یکی از آن آثار، می‌توان به خود آن پدیده و از آن پدیده می‌توان آثار دیگرش را به طور ضروری تشخیص داد (نه اینکه فقط احتمال داد). گزینه ۴: اثر را فقط می‌توان به علت تامه نسبت داد و علت تامه شامل مجموع عوامل است و تک تک آن عوامل علت ناقصه محسوب می‌شوند.

۱۴۰- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * فلسفه دوازدهم (درس ۴)

چون در نظریه دموکریتوس، تمام تحولات جهان در اثر برخورد ذرات صورت می‌پذیرند، اگر این برخوردها تصادفی باشند، نمی‌توانند هدف و غایت از پیش تعیین شده داشته باشند و این یعنی اتفاق به معنای سوم (نفی غایت‌مندی). گزینه ۲: درست است که بیان برخی دانشمندان از نظریه مه‌بانگ چنین تصویری را ایجاد می‌کند که جهان بی‌علت به وجود آمده است، ولی خود نظریه مه‌بانگ با اعتقاد به علت نخستین هم سازگار است؛ زیرا می‌توان گفت علت نخستین ماده بسیار فشرده را ایجاد کرده و به گونه‌ای آن را طراحی کرده است که با یک انفجار منجر به گسترش جهان شود. گزینه ۳: اگر این تکامل تدریجی، از پیش معین و طراحی شده از قبل باشد، هیچ اتفاقی رخ نداده است. گزینه ۴: ممکن است چنین شخصی علت تامه بارش باران را شامل عواملی غیر از ابر و سرما نیز بداند که چون آن عوامل محقق نشده‌اند، معلول هم ایجاد نشده است. در این صورت، اصل وجوب علی نفی نشده است.

۱۴۱- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * فلسفه دوازدهم (درس ۵)

کانت در حقیقت، ضرورت وجود خدا را ثابت کرد، نه وجود خدا را (رد گزینه ۴). یعنی نشان داد چرا خدا باید وجود داشته باشد. گزینه ۱: او ضرورت وجود نفس غیرمادی را نیز ثابت کرد، نه اینکه صرفاً فرض کرده باشد. گزینه ۳: این برهان درصدد دعوت انسان به رعایت اخلاق نیست، بلکه درصدد نشان دادن ضرورت وجود خدا به عنوان پشتوانه اخلاق است.

۱۴۲- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * فلسفه دوازدهم (درس ۷)

در همان ابتدای دوره رنسانس، اختلافی میان فلاسفه درباره محدودی کارآمدی عقل آغاز شد و به تدریج رشد کرد. این اختلاف تا آنجا پیش رفت که فیلسوفان اروپا به دو دسته «عقل‌گرا» و «تجربه‌گرا» تقسیم شدند (رد سایر گزینه‌ها).

۱۴۳- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * فلسفه دوازدهم (درس ۸)

«درک بدیهیات» مربوط به مرحله «عقل بالملکه» و «دلیل‌آوری» مربوط به مرحله «عقل بالفعل» است. گزینه ۱: بدیهی است (عقل بالملکه) - حکم به وجود هر چیزی نیاز به دلیل عقلی یا حسی و تجربی دارد و بدیهی نیست. در اینجا وجود گزاره‌هایی که با استدلال اثبات می‌شوند، حکم شده است و نیاز به دلیل دارد (عقل بالفعل). گزینه ۲: گزاره تجربی، بدیهی نیست (عقل بالفعل) - با توجه به تعریف تصور و تصدیق، بدیهی است (عقل بالملکه). گزینه ۳: اصل امکان شناخت بدیهی است ولی اینکه این شناخت از سوی قوای خود انسان پدید می‌آید لزوماً بدیهی نیست. با این حال به نظر می‌رسد طراح کنکور این مورد را بدیهی در نظر گرفته باشد (عقل بالملکه) - با توجه به اینکه «جاندار» و «بی‌جان» نقیض هم هستند و جمع و رفع آن‌ها محال است، بدیهی است (عقل بالملکه).

۱۴۴- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: ساده * فلسفه دوازدهم (درس ۹)

عبارت «الف»، یک استدلال فلسفی است که از سوی قرآن مطرح شده و از روش استدلال عقلی استفاده کرده است. عبارت «ب»، طلب حکمت را از هر کس حتی مشرک توصیه می‌کند. از مصادیق این توصیه، فراخواندن مسلمانان به یادگیری دانش دیگر تمدن‌هاست.

۱۴۵- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: ساده * فلسفه دوازدهم (درس ۱۱)

بعد از اینکه دانستیم از هر واقعییتی دو مفهوم وجود و ماهیت فهمیده می‌شود، سؤال پیش می‌آید که حال که آن واقعیت خارجی یکی است، آن یک واقعیت، حقیقتاً و واقعاً مصادق کدام یک از این دو مفهوم است؟ وجود یا ماهیت؟ این سؤال مسئله اصالت وجود یا ماهیت را مطرح می‌کند (رد سایر گزینه‌ها).

اقتصاد

۱۴۶- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: ساده * اقتصاد (درس ۱)

پرانگیزه: نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند.
خوش‌بین: کارآفرینان واقع‌بین هستند اما مطمئن و دلگرم به موفقیت اقتصادی‌اند.
ریسک‌پذیر: موفقیت، پس‌انداز و خوش‌نامی‌شان را با شجاعت و تدبیر به میدان می‌آورند تا فعالیت اقتصادی جدید را راه‌اندازی کنند.

۱۴۷- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * اقتصاد (درس ۳)

در این سؤال ابتدا باید سود سالانه هر کدام از موارد را مشخص کنیم:

$$\text{تومان } ۶۰,۰۰۰,۰۰۰ = \frac{۲۰}{۱۰۰} \times ۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = \text{خرید و فروش وسایل ورزشی}$$

میلیون تومان ۱۰۲ = راه‌اندازی کارگاه وسایل آزمایشگاهی

↓

تقسیم بر ۲ چون در ۲ سال مدنظرش بوده

$$\frac{۱۰۲,۰۰۰,۰۰۰}{۲} = ۵۱,۰۰۰,۰۰۰ \text{ سال یک تومان در میلیون}$$

$$\text{تومان } ۵۴,۰۰۰,۰۰۰ = \frac{۱۸}{۱۰۰} \times ۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = \text{سپرده‌گذاری در بانک}$$

$$\text{تومان } ۸۴,۰۰۰,۰۰۰ = ۷,۰۰۰,۰۰۰ \times ۱۲ = \text{سرمایه‌گذاری در بورس}$$

↓
ماه

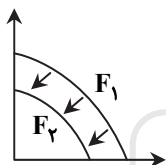
بدیهی است که فرد سرمایه‌گذاری در بورس را با سود سالانه ۸۴,۰۰۰,۰۰۰ تومان انتخاب می‌کند.

هزینه فرصت هم به معنای بهترین گزینه بعدی است که از آن صرف‌نظر کرده‌ایم که در اینجا خرید و فروش وسایل ورزشی با سود سالانه ۶۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان است.

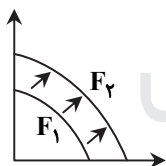
۱۴۸- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * اقتصاد (درس ۴)

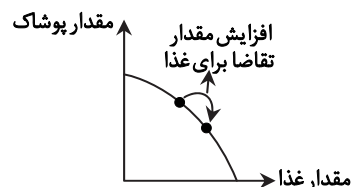
■ «بیکاری دوره‌ای» بیانگر وجود رکود در کشور است که رکود هم منحنی مرز امکانات را به سمت چپ و پایین منتقل می‌کند، مانند شکل زیر:

■ وجود فناوری جدید در یک کشور موجب افزایش تولید شده که منحنی مرز امکانات تولید را به سمت راست و بالا منتقل می‌کند، مانند شکل روبه‌رو:

■ افزایش تقاضا برای یک محصول سبب جابه‌جایی روی منحنی مرز امکانات تولید می‌شود که به تناسب می‌تواند به سمت چپ یا راست حرکت کند:

۱۴۹- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۵)

در اقتصاد ما با دو کالای جانشین و مکمل مواجه هستیم که به تعریف هر کدام از آن‌ها می‌پردازیم:

کالای مکمل: کالایی است که با هم مصرف می‌شوند و افزایش قیمت یکی موجب کاهش تقاضای دیگری می‌شود و کاهش قیمت یکی موجب افزایش تقاضای دیگری می‌شود. مانند قند و چای که افزایش قیمت چای سبب کاهش مصرف قند می‌شود. (زیرا خود چای هم کمتر مصرف می‌شود).
کالای جانشین: کالاهایی هستند که به جای هم مصرف می‌شوند. به‌طور مثال برنج و ماکارونی که افزایش قیمت کالای اول موجب افزایش مصرف کالای جانشین آن می‌شود. مثلاً در نظر بگیرید همان برنج وقتی با افزایش قیمت مواجه می‌شود، مصرف کالای جانشین آن (ماکارونی) افزایش می‌یابد.

۱۵۰- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۶)

مالیاتی که از مالیات‌ستانی مضاعف جلوگیری می‌کند: مالیات بر ارزش‌افزوده (VAT)
مالیاتی که برای حمایت از صنایع داخلی نیز به کار گرفته می‌شود: عوارض گمرکی
مهم‌ترین نوع مالیات: مالیات بر درآمد اشخاص
اساس و بنای این مالیات ثروت مؤدی است: مالیات بر دارایی

▲ مشخصات سؤال: دشوار * اقتصاد (درس ۱)

۱۵۱- پاسخ: گزینه ۲

تومان ۶,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = درآمد

سؤال به ما درآمد را داده است، پس باید هزینه‌ها را محاسبه کنیم:

تومان ۷۲۰,۰۰۰,۰۰۰ = $۱۲ \times ۶۰,۰۰۰,۰۰۰ \times$ اجاره باغ
↓
تبدیل به سالانه

تومان ۲۵,۰۰۰,۰۰۰ = $\frac{۱}{۳} \times ۷۵,۰۰۰,۰۰۰$ = حقوق متوسط ماهیانه هر کارگر

تومان ۳,۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = $۱۲ \times ۱۲ \times ۲۵,۰۰۰,۰۰۰$ = حقوق سالانه کارگران
↑ سالانه
↓ تعداد کارگران

تومان ۷۵,۰۰۰,۰۰۰ = خرید ابزار مورد نیاز

تومان ۴۰,۰۰۰,۰۰۰ = خرید سم و کود

تومان ۲۰,۰۰۰,۰۰۰ = کرایه حمل و نقل

تومان ۱,۴۴۰,۰۰۰,۰۰۰ = $۱۲ \times ۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰$ = حقوق باغدار و مهندس
↓
تبدیل به سالانه

۵۸۹۵ ⇒ $۱,۴۴۰ + ۲۰ + ۴۰ + ۷۵ + ۳,۶۰۰ + ۷۲۰$ = مجموع هزینه‌ها
↓
مهندس و باغدار

تومان ۶۰۵,۰۰۰,۰۰۰ = $۶,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۵,۸۹۵,۰۰۰,۰۰۰$ = درآمد - هزینه = سود یا زیان

▲ مشخصات سؤال: دشوار * اقتصاد (درس ۶)

۱۵۲- پاسخ: گزینه ۴

۴۴۰ = $۱۱۰ + ۳۳۰$ ⇒ درآمد + دارایی = مالیات مستقیم (الف)

نکته: دقت کنید که درآمد اشخاص در بطن درآمدها قرار می‌گیرد و لازم به محاسبه آن نیست.

(د) مهم‌ترین نوع مالیات، مالیات بر درآمد اشخاص است:

میلیون ۸۰ = مالیات بر درآمد اشخاص

میلیون تومان ۴۷۰ = $۲۰۰ + (\frac{۲۵}{۱۰} \times ۲۰۰) + (\frac{۲۲۰}{۲} \times ۱۱۰)$ ⇒ VAT + عوارض نوسازی + مالیات بر مصرف = مالیات غیرمستقیم (ج)

▲ مشخصات سؤال: ساده * اقتصاد (درس ۷)

۱۵۳- پاسخ: گزینه ۳

زمانی که یک کشور در عرصه تجارت، یک کالا یا خدمت را مقرون به صرفه‌تر و با قیمت کمتر یا هزینه تولید کمتری تولید می‌کند، می‌گوییم این کشور دارای «مزیت اقتصادی» است که خود به دو نوع «مزیت اقتصادی نسبی» و «مزیت اقتصادی مطلق» تقسیم می‌شود.

▲ مشخصات سؤال: دشوار * اقتصاد (درس ۸)

۱۵۴- پاسخ: گزینه ۱

برای به دست آوردن جمعیت شاغل از فرمول زیر استفاده می‌کنیم:

نفر ۲۷,۸۰۰,۰۰۰ = $۴,۲۰۰,۰۰۰ - ۳۲,۰۰۰,۰۰۰$ ⇒ جمعیت بیکار - جمعیت فعال = جمعیت شاغل

$\frac{۴,۲۰۰,۰۰۰}{۳۲,۰۰۰,۰۰۰} \times ۱۰۰ \Rightarrow$ نرخ بیکاری = $\frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times ۱۰۰$

«بیکاری دوره‌ای»، بیکاری است که در هنگام رکود اقتصادی رخ می‌دهد، در دوره رکود، تولید کاهش می‌یابد و به همین دلیل شرکت‌ها استخدام خود را متوقف می‌کنند. در این شرایط دولت برای بازگرداندن رونق اقتصادی از سیاست انبساطی استفاده می‌کند.

نکته: به نمودار زیر دقت کنید زیرا از طریق آن می‌توان مسائل را خیلی سریع‌تر حل کرد:

کل جمعیت: $\left. \begin{array}{l} \text{جمعیت زیر ۱۵ سال} \\ \text{جمعیت ۱۵ سال و بالاتر} \end{array} \right\} \Leftarrow$

$\left. \begin{array}{l} \text{غیرفعال} \\ \text{فعال} \end{array} \right\} \Leftarrow$

جمعیت شاغل
جمعیت بیکار

۱۵۵- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۹)

مبادلات با کالاهای بادوامی که قابل تقسیم بر تکه‌های کوچک بودند، جایگزین مبادلات تهاتری یا پایاپای شد. استفاده از طلا و نقره بود که سبب گسترش دربانوردی شد.

از آن جهت که خود رقم مبلغ را روی چک می‌نویسند به آن پول ثبتی یا تحریری می‌گویند.

پشتوانه نخستین اسکناس‌ها (رسیدها) طلا و نقره موجود نزد صرافان بود.

▲ مشخصات سؤال: دشوار * اقتصاد (درس ۹)

۱۵۶- پاسخ: گزینه ۳

از آنجایی که تورم در ۳ کشور یکسان گرفته است، پس: $A = B = C$

$$A = \frac{\text{قیمت ابتدای سال} - \text{قیمت انتهای سال}}{\text{قیمت ابتدای سال}} \times 100 \Rightarrow \frac{192,000 - 153,600}{153,600} \times 100 = 25\%$$

$$B = \frac{x - \text{قیمت ابتدای سال}}{\text{قیمت ابتدای سال}} = \frac{25}{100} \Rightarrow \frac{x - 740,000}{740,000} = \frac{25}{100} \Rightarrow 0.25 \times 740,000 = x - 740,000 \Rightarrow 185,000 = x - 740,000$$

$$\Rightarrow x = 185,000 + 740,000 = 925,000 \text{ ریال}$$

$$C = \frac{y - \text{قیمت انتهای سال}}{y} \times 100 = \frac{25}{100} \Rightarrow \frac{726,250 - y}{y} = \frac{25}{100} \Rightarrow 0.25y = 726,250 - y \Rightarrow 1.25y = 726,250$$

$$\Rightarrow y = \frac{726,250}{1.25} = 581,000 \text{ ریال}$$

نکته: معمولاً برای اندازه‌گیری تورم از شاخص قیمت مصرف‌کننده (CPI) بهره می‌برند.

▲ مشخصات سؤال: دشوار * اقتصاد (درس ۹)

۱۵۷- پاسخ: گزینه ۴

در هنگامی که کمبود عرضه رخ می‌دهد، اگر افزایش نقدینگی با افزایش تولید هماهنگ نباشد، توانایی پرداخت تقاضاکننده بیشتر شده و موجب تورم می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تورم از نظر علم اقتصاد، افزایش سطح عمومی قیمت‌ها است و نه «افزایش نقدینگی»

(۲) در شرایطی که افزایش نقدینگی و افزایش تولید هماهنگ است، دولت باید از طریق بانک مرکزی، سیاست پولی انقباضی را به کار گیرد تا از افزایش قیمت‌ها پیشگیری کرده یا از سرعت آن بکاهد.

(۳) افزایش نقدینگی اگر با افزایش تولید هماهنگ نباشد موجب تورم می‌شود.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۷)

۱۵۸- پاسخ: گزینه ۲

کشورها برای تعامل قدرتمند با دیگران، باید بین بهره‌برداری از مزیت‌های موجود و یا خلق مزیت‌های جدید در جهت افزایش استقلال و اقتدار اقتصادی دست به انتخاب بزنند. در این سؤال، تولید بذریه صیفی‌جات نمونه‌ای از خلق مزیت اقتصادی است.

▲ مشخصات سؤال: دشوار * اقتصاد (درس ۱۱)

۱۵۹- پاسخ: گزینه ۱

ابتدا باید شاخص وضعیت توزیع درآمد را در هر دو کشور محاسبه کنیم:

$$1370 \text{ سال} = \frac{\text{کشور «الف»}}{\text{دهک اول}} = \frac{21}{3} = 7$$

$$1380 \text{ سال} = \frac{\text{کشور «الف»}}{\text{دهک دوم}} = \frac{20}{4} = 5$$

$$1400 \text{ سال} = \frac{\text{کشور «الف»}}{\text{دهک سوم}} = \frac{19}{4} = 4.75$$

$$1370 \text{ سال} = \frac{\text{کشور «ب»}}{\text{دهک اول}} = \frac{18}{5} = 3.6$$

$$1380 \text{ سال} = \frac{\text{کشور «ب»}}{\text{دهک دوم}} = \frac{15}{6} = 2.5$$

$$1400 \text{ سال} = \frac{\text{کشور «ب»}}{\text{دهک سوم}} = \frac{16}{7} \approx 2.3$$

هرچقدر شاخص وضعیت توزیع درآمد کمتر باشد، توزیع درآمد عادلانه‌تر است (کشور ب) و هرچقدر بیشتر باشد، ناعادلانه‌تر است (کشور الف) (رد سایر گزینه‌ها): اما در هر دو کشور توزیع درآمد بهبود داشته است.

نکته: هرچه شاخص دهک‌ها از عدد یک بزرگ‌تر باشد، بیانگر ناعادلانه‌تر بودن وضعیت توزیع درآمد در آن جامعه است.

بدیهی است در صورت توزیع برابر درآمدها این شاخص عدد یک را نشان می‌دهد؛ زیرا همه دهک‌های جامعه ۱۰ درصد از درآمد ملی را داشته‌اند. این روش محاسبه به بهترین شکل و به‌درستی، وضعیت ناعادلانه بودن درآمد را به ما نشان می‌دهد.

گاهی درآمد افراد جامعه قابل ثبت نیست. در این صورت اقتصاددانان به جای به‌دست آوردن شکاف (فاصله) درآمدی، شکاف هزینه‌ای را محاسبه می‌کنند. در واقع می‌توانیم بگوییم هزینه هر خانوار نماینده و بیانگر سطح درآمد آن خانوار است.

۱۶۰- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۱۱)

ویژگی کشورهای پیشرفته:

- درآمد و تولید بالا
- توزیع عادلانه درآمد
- تعداد کم بیکاران (بیکاری هست ولی کم است).
- مقاوم در برابر شوکهای اقتصادی
- برخورداری از ثبات نسبی قیمت‌ها (نه ثبات کامل)
- تأمین نیازهای اولیه و صادرات مازاد آن
- دارا بودن سطح بالایی از سواد و بهداشت عمومی
- تأثیرگذاری در سطح منطقه و جهان

خریشه دو

مؤسسه آموزشی فرهنگی